

Latvijas Republikas Zemkopības ministrija
Lauksaimniecības nozaru un pārstrādes attīstības departaments

**VALSTS SIA
"VALSTS CILTSDARBA INFORMĀCIJAS
DATU APSTRĀDES CENTRS"**

**PĀRRAUDZĪBAS
GADA REZULTĀTI
2003**

RESULTS OF ANIMAL
RECORDING 2003
RIGA

Pārraudzības gada rezultāti 2003

Izdevējs	Valsts SIA "Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs"
Redaktors	Ivans Vorslovs
Aprēķini	Ivans Vorslovs, Aivars Kļaviņš
Noformējums	Erna Galvanovska, Ingūna Slice, Daina Lodiņa, Dainis Rungulis, Dzintars Veide
Iespiests	SIA "Madonas poligrāfists" 2004. g.

Daudzas biznesa nozares mūsdienās prasa nepārtrauktu pilnveidošanos savas kvalifikācijas programmas ietvaros. Ir jāsaprot, ka, lai paliktu konkurences spējīgs šodienas pasaules ekonomikā, ir patstāvīgi jācenšas uzlabot katru aspektu savā darbā. Šie paši apsvērumi attiecas arī uz katra atsevišķa cilvēka plāniem. Termiņiem un vidējiem mērķiem jābūt reāliem un sasniedzamiem, bet tālākiem mērķiem būtiski jāpārsniedz pašreizējās iespējas. Savu nākamo ilgtermiņa darbības plānu veidojiet tā, lai, tikko būs sasniegts tuvākais mērķis, būtu jau sagatavots ceļš uz jaunu mērķi.

VCIDAC speciālisti

Saturs

Ievads	4
Ganāmpulku un dzīvnieku reģistrs	6
Liellopu reģistrs	6
Cūku, aitu, kazu reģistrs	8
Izmaiņas ganāmpulku un dzīvnieku reģistrā	11
Piena pārraudzība	13
Pārraudzības rezultāti Latvijā 2003. gadā	14
Specializēto gaļas šķirņu liellopu pārraudzība	30
Kazu pārraudzība 2003. gadā	33
Aitu pārraudzība 2003. gadā	35
Cūku pārraudzība 2003. gadā	39
Cūku ciltsdarba centra pārraudzības dati par 2003. gadu	40
Zirgu pārraudzības dati par 2003. gadu	41
Spēkā esošie normatīvie akti	43
Reģionu apkalpošanas nodaļas speciālisti	70
Mobilās informācijas pakalpojumi dzīvnieku un ganāmpulku īpašniekiem	71

Ievads

Izvēli par iestāšanos Eiropas Savienībā mēs esam jau izdarījuši. Tikai brīdis palicis līdz dienai, kad mēs būsīm iesaistīti kopējā Eiropas Savienības tirgū. Tāpēc tagad mums jādomā, kā dzīvot, strādāt un pelnīt saskaņā ar Eiropas Savienības noteikumiem, nevis veltīgi tērēt laiku tukšos strīdos, vai šie noteikumi patīk vai nepatīk.

Līdz šim Latvijas iekšējo tirgu varējām uzskatīt par mūsu, katram zemniekam un uzņēmējam piederošu, bet Eiropas tirgus būs vienlīdz piederīgs kā Latvijas tā arī citu Eiropas valstu zemniekiem un uzņēmējiem.

Mums vēl aktīvāk ir jāseko visām pārmaiņām, pirmkārt, jau likumdošanas jomā, jo tikai kā dalībvalsts mēs varēsim uzlabot noteikumus un palielināt ražošanas kvotas, samazināt nodokļus.

Katram zemniekam par prioritāru mērķi jāizvirza jaunas biznesa idejas un iespējas tās īstenot. Ja vēl papildus par ideju var iegūt naudu, tas ir lieliski. Viena no šo panākumu atslēgām ir personiskā iniciatīva. Tāpēc, iniciatīvas izrādīšana ir tik svarīgs ieradums, lai mūsu progress kļūtu vēl straujāks.

Plānosim jaunus sasniegumus. Lēposimies ar visu, ko darām. Meklēsim labākus veidus ikdienas uzdevumu veikšanai. Un ikreiz apsveiksim sevi, ja mums izdevies paveikt kaut ko īpaši labi.

Veiksmi 2004.gadā!

Ar cieņu,

Valsts Ciltsdarba informācijas datu apstrādes centra darbinieku vārdā

Ivans Vorslovs

Valdes priekšsēdētājs

Introduction

We have already made our decision regarding joining the European Union. There are only few days, left until the day when we will function and begin our activities in the common market of the European Union. Thus, now we should contemplate about how to live, work and earn in compliance with the rules of the game of the European Union, and not to spend our time in vain disputes, either we like these rules or not. Until now we could consider the internal market of Latvia as ours, belonging to each farmer and businessman, but the European market will equally belong to Latvian farmers and businessmen, as well as to the ones of other European countries. We should follow all changes more actively, first of all in the field of legislation, because only as a member-state we will be able to improve regulations and increase production quotas, decrease taxes. Each farmer should give priority to the business idea and ability to implement it instead. If for the idea one can earn money in addition, it is great, and, one from the gateway to success is individual initiative. Thus it is so important to show initiative, in order to accelerate our progress. Let us plan new achievements, be proud of everything we do, look for better ways of performing everyday tasks, and each time congratulate ourselves if we have succeeded in accomplishing something particularly well.

Good luck in 2004!

Sincerely yours,

On behalf of employees of the Latvian State Domestic Animal Pedigree Information Data Processing Centre

Ivans Vorslovs

Chairman of the Board

Ganāmpulku un dzīvnieku reģistra dati

National Herds and Animal register data

Ganāmpulku reģistrā uz 2004. gada 1. janvāri reģistrēti 116 675 ganāmpulki, kuros ir reģistrēti dzīvnieki). No tiem:

- 80336 liellopu ganāmpulki
- t.sk. 76294 slaucamo govju ganāmpulki
- 2115 cūku ganāmpulki
- 2925 aitu ganāmpulki
- 1210 kazu ganāmpulki
- 30 089 citu sugu ganāmpulki un vairāku sugu ganāmpulki.

Liellopu reģistrs

Cattle register

Dzīvnieku reģistrā uz 2004. gada 1. janvāri Latvijā reģistrēti 389 639 liellopi, t.sk. 218 008 slaucamas govys, kuras atradās 76 294 ganāmpulkos. 11 530 ganāmpulkos tika veikta slaucamo govju pārraudzība.

Liellopu un ganāmpulku skaits

Cattle and herd number

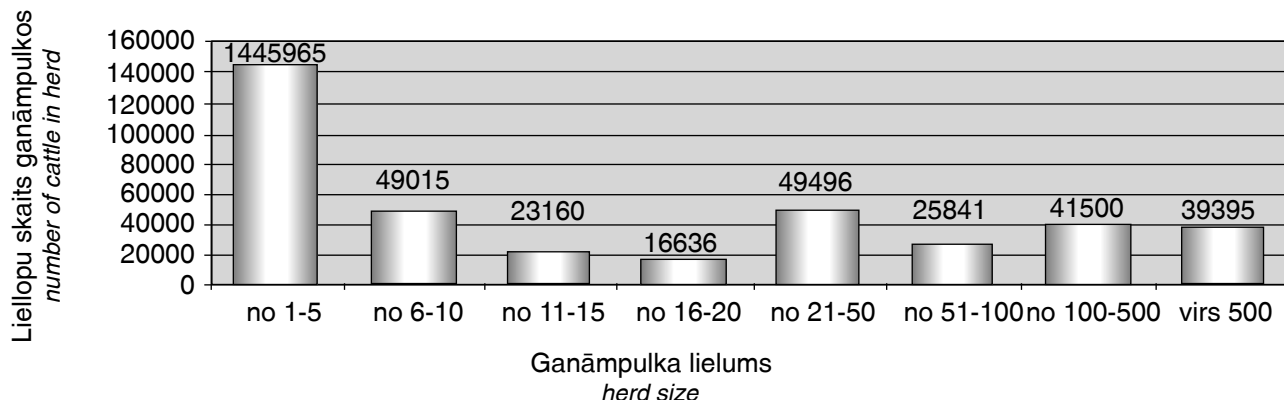
	10.01.2002			10.01.2003			01.01.2004		
Vienība	Ganāmpulku skaits <i>herd number</i>	Dzīvnieku skaits <i>animal number</i>	Vidējais dzīvnieku skaits <i>average of animal number</i>	Ganāmpulku skaits <i>herd number</i>	Dzīvnieku skaits <i>animal number</i>	Vidējais dzīvnieku skaits <i>average of animal number</i>	Ganāmpulku skaits <i>herd number</i>	Dzīvnieku skaits <i>animal number</i>	Vidējais dzīvnieku skaits <i>average of animal number</i>
Liellopi <i>cattle</i>	90226	421922	4,7	89266	409063	4,6	80336	389639	4,9
t.sk. slaucamas govys <i>milk cow</i>	86610	245817	2,8	85545	232932	2,7	76294	218008	2,9
t.sk. pārraudzībā <i>under milk recording</i>	5128	75757	14,8	5514	76513	13,9	11530	98374	8,5

Analizējot informāciju par liellopu skaita un slaucamo govju skaita sadalījumu pēc ganāmpulka lieluma mēs redzam, ka lielākais liellopu un slaucamo govju skaits ir ganāmpulkos, kuros dzīvnieku skaits ir no 1-5, vidējais dzīvnieku skaits ganāmpulkā 5 dzīvnieki.

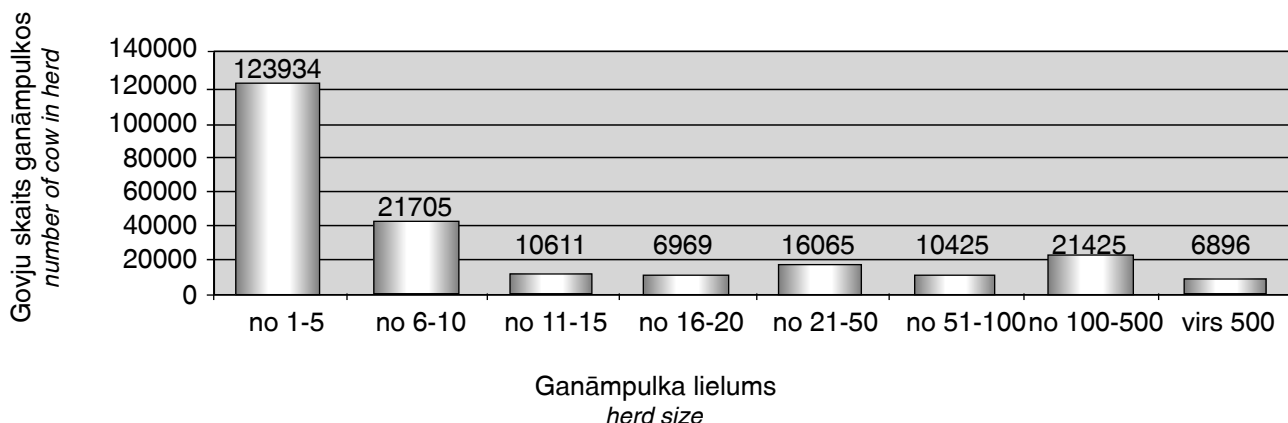

Liellopu skaita sadalījums pēc ganāmpulka lieluma 2003. gadā
distribution of cattle by different herd size

* Vidējais liellopu skaits ganāmpulkā ir 5 liellopi

Slaucamo govju skaita sadalījums pēc ganāmpulku lieluma 2003. gadā
distribution of milk cow by different herd size

* Vidējais slaucamo govju skaits ganāmpulkā ir 5 govīs

Lielākie liellopu ganāmpulki uz 01.01.2004.

Saimniecības nosaukums	Liellopu skaits kopā	T.sk.slaucamās govīs
Aizkraukles rajons, Sērenes pagasts, SIA DK Daugava	1113	483
Dobeles rajons, Bērzes pagasts, P/s Zelta druva	1413	701
Dobeles rajons, Tērvetes pagasts, A/s Agrofirma Tērvete	1342	629
Ogres rajons, Lielvārdes lauku teritorija, SIA Lāčplēša Piens	1236	674
Saldus rajons, Lutriņu pagasts, P/s Lutriņi	1103	447
Saldus rajons, Pampāļu pagasts, P/s Pampāļi	1790	946
Saldus rajons, Saldus pagasts, SIA Saldus Druva	1205	593
Tukuma rajons, Jaunpils pagasts, A/s LIS Jaunpils	1109	581
Valkas rajons, Smiltene, SIA Vidzemīte	1209	551
Valkas rajons, Variņu pagasts, SIA Palsa	1250	555

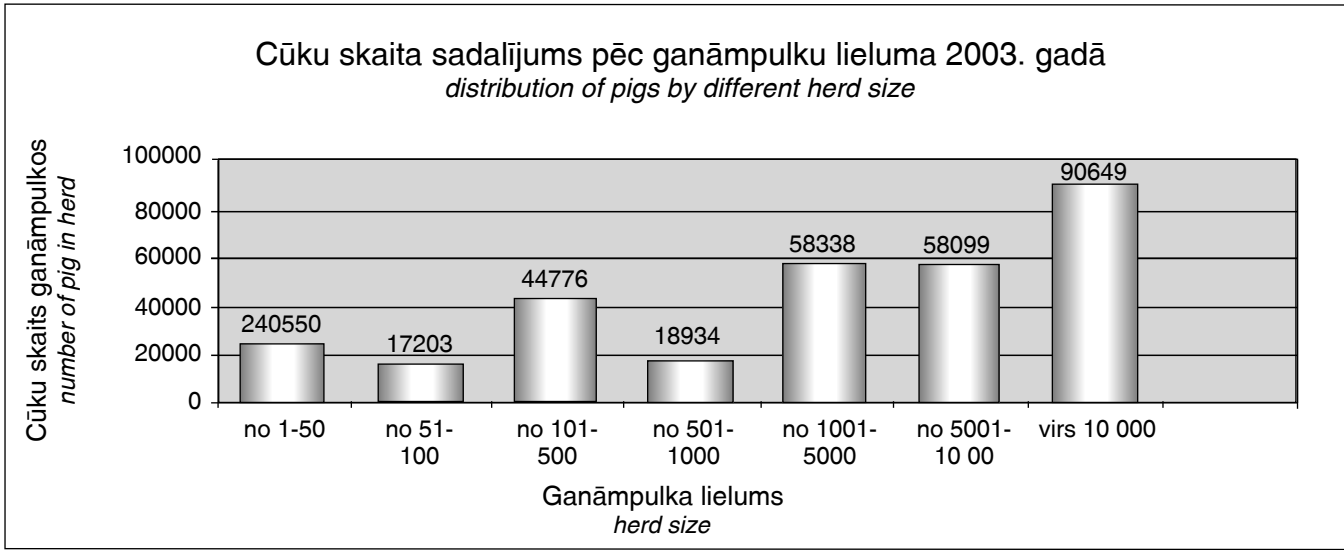
Cūku, aitu un kazu reģistrs

Pigs, sheep and goats register

Cūkkopība:

Pig register

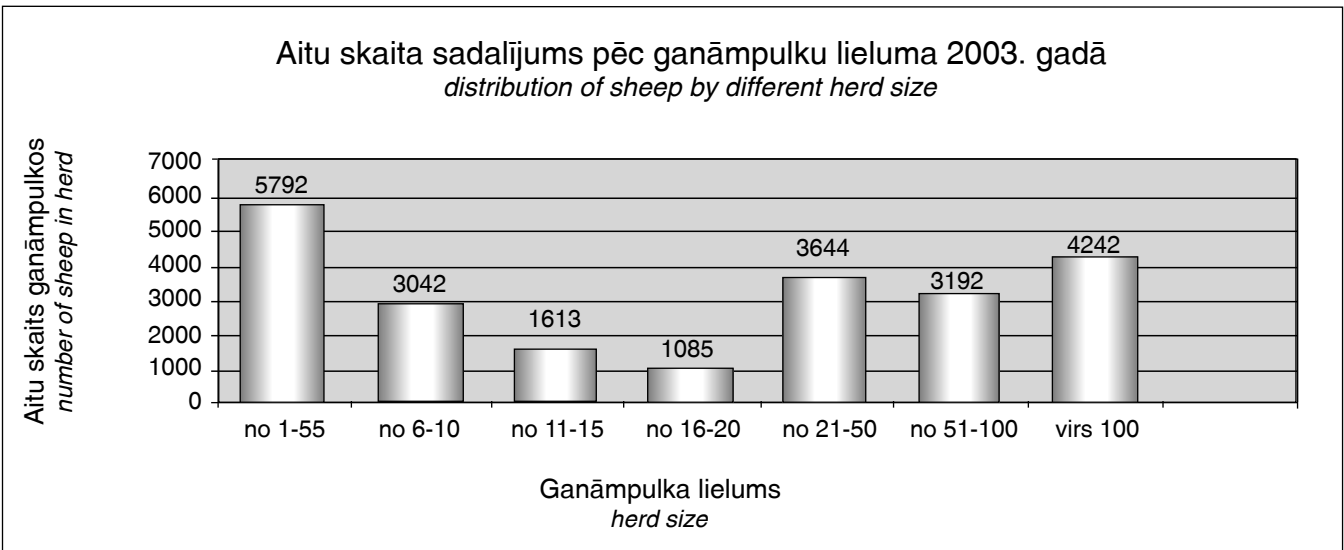
- Uz 01.01.2004. reģistrā reģistrēti 2115 cūku ganāmpulki, kuros atrodas 312 049 cūkas
- Lielākais cūku īpatsvars ir ganāmpulkos, kuros ir vairāk par 1000 dzīvniekiem

Aitkopība:

Sheep register

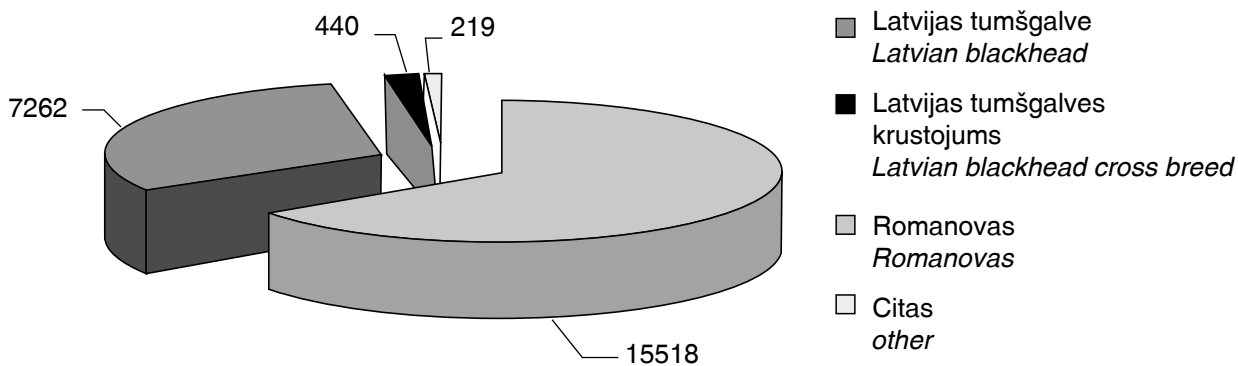
- Uz 01.01.2004. reģistrā ir reģistrēti 2925 aitu ganāmpulki, kuros reģistrētas 22610 aitas
- Lielākais aitu īpatsvars ir ganāmpulkos, kuros atrodas 1-5 aitas

Pamata šķirne Latvijā ir Latvijas tumšgalves aitu šķirne, kas sastāda 69%. Tiek audzētas Romanovas šķirnes aitas, un gaļas ražošanai tiek izmantoti krustojuma dzīvnieki - Latvijas tumšgalves šķirnes aitu mātes un specializēto gaļas šķirņu vaislinieki, piemēram, Vācijas tumšgalves, Tekselas, Il de France u.c. šķirņu vaislinieki.

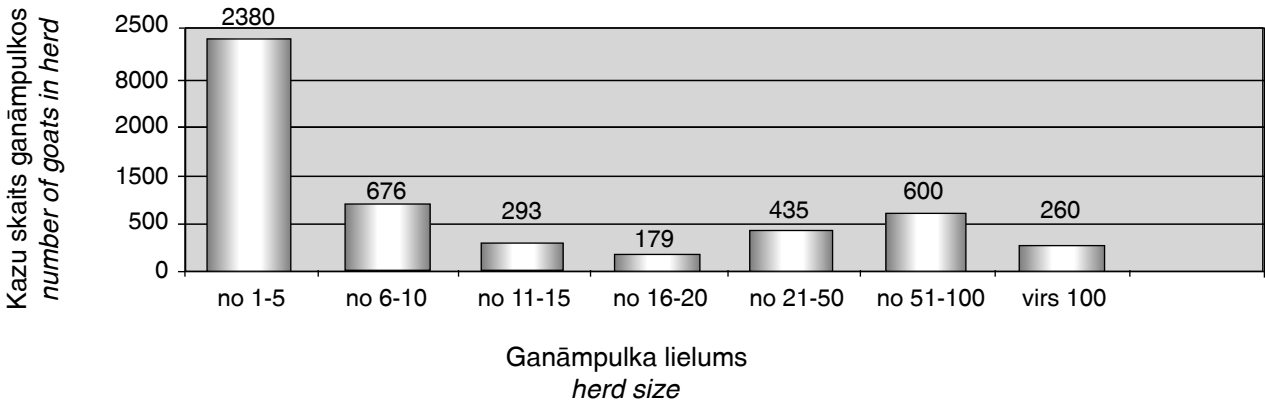
Aitu skaita sadalījums pa šķirnēm 2003. gadā
distribution of sheep by breeds

Kazkopība:
Goats register

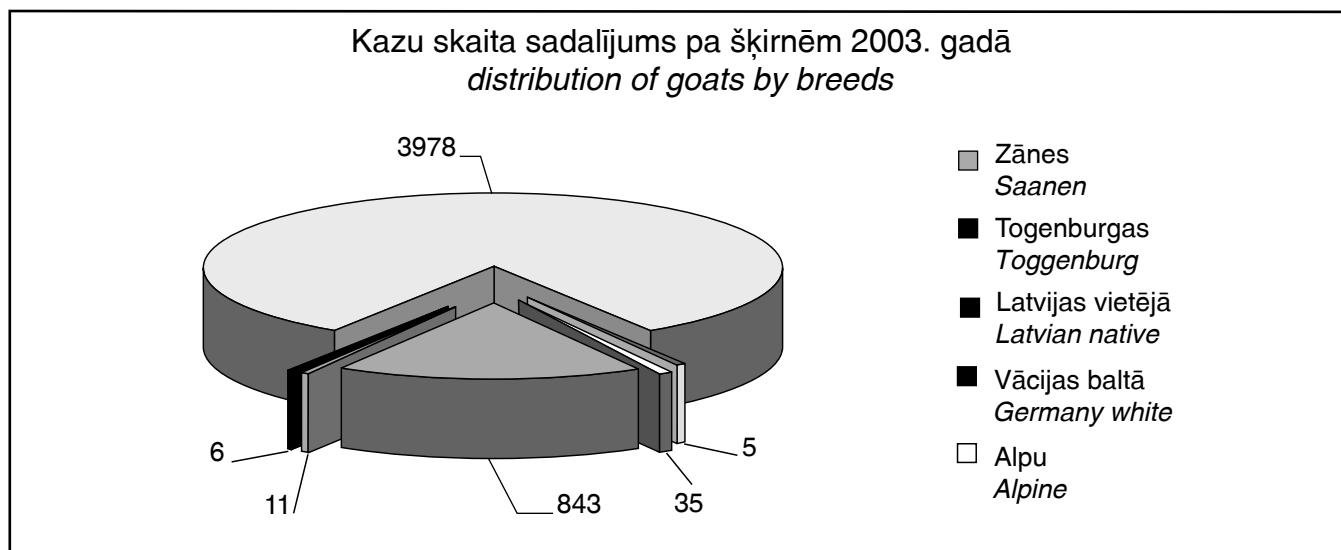
- Uz 01.01.2004. reģistrā ir reģistrēti 1210 kazu ganāmpulki, kuros reģistrētas 4823 kazas
- Lielākais kazu īpatsvars ir ganāmpulkos, kuros atrodas no 1-5 kazām

Kazu skaita sadalījums pa šķirnēm 2003. gadā
distribution of goats by herd size

Pamatā Latvijā tiek audzētas Latvijas vietējās kazas, neliels skaits ir arī Zānes, Vācijas baltās, Alpu, Togenburgas un Tīringas šķirņu dzīvnieki.

Lielākie sīkdzīvnieku ganāmpulki uz 01.01.2004

Aitu skaits virs 200 dzīvniekiem	Kazu skaits virs 70 dzīvniekiem	Cūku skaits virs 10000 dzīvniekiem
Bauskas rajons, Bārbeles pagasts, SIA Ora	Bauskas rajons, Codes pagasts, Z/s Stropiņi	Jēkabpils rajons, Salas pagasts, A/s Jēkabpils labība
Jelgavas rajons, Platones pagasts, Z/s Mežkalēji	Jelgavas rajons, Cenu pagasts, SIA Līcīši	Ludzas rajons, Cirmas pagasts, SIA Cirmas Bekons
Liepājas rajons, Kazdangas pagasts, Maruta Šimanska	Madonas rajons, Bērzaunes pagasts, Z/s Līvi	Rīgas rajons, Allažu pagasts, SIA Baltic Pork
Liepājas rajons, Tadaiku pagasts, Z/s Kūmas - 3	Rīgas rajons, Allažu pagasts, Aivars Tabulevics	Rīgas rajons, Stopiņu pagasts, SIA Ulbroka
Madonas rajons, Ošupes pagasts, Z/s Zīles	Tukuma rajons, Vānes pagasts, Z/s Krasti	Saldus rajons, Saldus pagasts, SIA Druvas Unguri
_____	Valkas rajons, Blomes pagasts, Gunta Muižniece	Valkas rajons, Launkalnes pagasts, SIA Sprīdītis

Izmaiņas ganāmpulku un dzīvnieku reģistrā

Alterations in herds and animal register in 2004

Sākot ar 2004.gadu, ir stājušies spēkā 2003.gada 16.decembrī pieņemtie Ministru kabineta noteikumi nr.712 "Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība", kas nosaka izmaiņas ganāmpulku un dzīvnieku reģistrēšanas kārtībā, kā arī nosaka papildus prasības: novietņu un zirgu reģistru izveidošanai. Jaunajos noteikumos ir ieviestas jaunas definīcijas kā, piemēram, dzīvnieku turētājs – tā ir persona, kura ir atbildīga par dzīvnieku turēšanu patstāvīgi vai uz laiku. Ja ganāmpulkam vai novietnei dzīvnieku īpašnieks ir nozīmējis dzīvnieku turētāju, tad dzīvnieka īpašnieka pienākums ir paziņot par šo personu Datu centram. Ja dzīvnieku turētājs nav paziņots, tad par ganāmpulku ir atbildīgs pats īpašnieks. Saistībā ar jaunajiem noteikumiem papildus esošajiem jau izveidotajiem reģistriem, tiek veidoti divi ļoti svarīgi reģistri dzīvnieku atrašanās vietu jeb novietņu reģistrs un republikā esošo zirgu reģistrs. Visiem ganāmpulkiem, kuri bija reģistrēti Datu centrā līdz 2004.gada pirmajam janvārim, Datu centrs nosūtīja izziņu par novietnes un ganāmpulka reģistrāciju, novietnes atrašanās vietas ģeogrāfisko karti, novietnes reģistrācijas veidlapu un ziņas par datu bāzē reģistrētajiem dzīvniekiem. Saņemot šo dokumentu paketi, katrs ganāmpulka īpašnieks pārbauda datu bāzē reģistrēto informāciju un veic nepieciešamās korekcijas vai labojumus, ja tādi ir nepieciešami. Katram reģistrētajam ganāmpulkam tika piešķirts viens novietnes reģistra numurs. Ja ganāmpulkā ir vairākas novietnes, tās jāreģistrē atsevišķi, aizpildot novietnes reģistra veidlapu, kuru var saņemt pie Datu centra reģionu speciālistiem vai pie Pārtikas un veterinārā dienesta speciālistiem.

Vairākas novietnes tiek reģistrētas, ja:

- novietnēs esošām mītnēm ir vairāki īpašnieki;
- novietnē esošiem dzīvniekiem nav vienāds veselības statuss.

Veterinārārsti ir tie, kuri konstatē atsevišķu novietņu skaitu konkrētā teritorijā un atsevišķu mītnu skaitu konkrētā novietnē un pieņem lēmumu par novietņu reģistrēšanu.

Novietnes kartīti aizpilda novietnes īpašnieks, Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) veterinārais inspektors, PVD pilnvarots praktizējošs veterinārārsts vai Ciltsdarba valsts inspekcijas sertificēta persona.

Novietnei jābūt reģistrētai kā adresācijas objektam Valsts Zemes Dienesta adrešu reģistrā. Norādot īpašuma kadastra numuru, tam jābūt reģistrētam kadastra reģistrā. Ja novietnes īpašniekam nav zināmas novietnes ģeogrāfiskās koordinātes, tās reģistrē, pamatojoties uz adrešu reģistru un vai kadastru reģistru.

Reģistrējot jaunus ganāmpulkus, jaunas novietnes, tās obligāti jāapseko Pārtikas un veterinārā dienesta darbiniekam, kurš aizpildīs novietnes kartīti, norādot novietnes tipu, aizpildīs informāciju par novietni un tās īpašnieku vai dzīvnieku turētāju. Esošām novietnēm, kas netiks noreģistrētas līdz š.g. 1. maijam arī tiks pieprasīts veterinārā speciālista apsekojums, lai noreģistrētu novietni.

Veidojot zirgu reģistru, datu bāzē tiks reģistrēti republikā esošie zirgi, un katram reģistrētajam zirgam tiks izsniegta zirga pase. Zirgu reģistrēšanu veiks, par pamatu ņemot informāciju no zirgu ciltskartītēm vai aizpildot zirga reģistra kartīti. Katram zirgam datu bāzē tiks piešķirts identitātes numurs.

Zirga atpazīstamība ir iespējama, ja ciltskartītē vai Zirga reģistra kartītē ir precīzi norādīts zirga apraksts un zīmējumā ir norādītas zirga pazīmes, tādēļ šo informāciju drīkst reģistrēt sertificēts zirgu vērtēšanas eksperts. Zirga apraksts tiks reģistrēts zirga pasē, kā arī pasē tiks ieskanēts zirga zīmējums ar norādītajām zirga pazīmēm. Zirga pasē būs iespēja reģistrēt informāciju par zirga veselības stāvokli, veiktajām veterinārām pārbaudēm, vakcinācijām, ko reģistrēs veterinārārsti. Zirga īpašnieks ir atbildīgs par zirga reģistrēšanu datu bāzē un zirga pases saņemšanu, jo, dzīvnieku pārvietojot, tam obligāti jābūt līdzīgai zirga pasei.

Katri jauni noteikumi ievieš nelielas izmaiņas jau esošajā, pierastajā dzīves ritmā. Izmaiņas ir ne tikai saistībā ar jaunu reģistru izveidošanu, bet izmaiņas ir arī dzīvnieku reģistra veidlapās. Lai varētu noreģistrēt novietnes, ir izstrādāta novietnes reģistra kartiņa. Tās informācijas reģistrēšanai, kas nebija iestrādāta jau esošajās veidlapās, kā piemēram, informācijas reģistrēšanai par dzīvnieku atnešanos, abortiem, kastrēšanu u.c., ir izstrādāta un ieviesta notikumu ziņojumu lapa. Sākot ar 1.maiju tiks ieviestas nedaudz mainītas dzīvnieku pārvietošanas deklarācijas un liellopu pases. Katrai jaunajai veidlapai veidlapas otrā pusē ir sagatavots skaidrojums par veidlapas aizpildīšanu. Jauno veidlapu ieviešana notiks pakāpeniski, līdz 1. maijam tiks pieņemtas arī vecās veidlapas.

Katram ganāmpulka īpašniekam ir jāatceras un jāņem vērā to, ka ar iestāšanos Eiropas Savienībā tiks noteiktas pastiprinātas prasības ganāmpulku un dzīvnieku reģistra noteikumu ievērošanai, un, ka ar 1. maiju stājas spēkā Eiropas Savienības normatīvie akti (regulas), kas paredz normas, ka veterinārajam dienestam būs tiesības atsavināt un pieprasīt likvidēt dzīvniekus bez atlīdzības, ja dzīvnieks nav apzīmēts likumdošanā noteiktā kārtībā.

Pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem nr.712., Zemkopības ministrija ir izdevusi vairākas instrukcijas, kas nosaka kārtību kādā tiek apsekotas dzīvnieku novietnes un nosaka liellopu, kazu un aitu sugu dzīvnieku šķirnes un reģistrē tās datu bāzē. Pamatojoties uz šīm instrukcijām, datu bāzē tiks reģistrētas šķirnes attiecīgo sugu dzīvniekiem un to pēcnācējiem. Liellopiem, piemēram, šķirnes nosaukuma noteikšanai un piešķiršanai tiek aprēķināts, cik procentu citu šķirņu asinības ir katram dzīvniekam, ir noteikts kāds šķirnes kods tiek piešķirts krustojuma dzīvniekiem un gaļas šķirņu dzīvniekiem. Tāda pati metodika šķirnes nosaukuma noteikšanai tiek izmantota, piešķirot šķirnes nosaukumu aitām un kazām.

Ganāmpulku un dzīvnieku īpašnieku ievērībai: sakarā ar nepieciešamību patstāvīgi uzturēt un aktualizēt dzīvnieku un ganāmpulku reģistru, Datu apstrādes centram regulāri ir jāsaņem visa informācija par dzīvnieku piedzimšanu, apzīmēšanu (identifikāciju), pārvietošanu, nokaušanu, nobeigšanos u.c. notikumiem ar dzīvniekiem.

Turpmāk jebkurš interesents var internetā mūsu mājas lapā <http://www.vcidac.lv> uzzināt ne tikai par Valsts SIA “ Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs” darbību, vēsturi, jaunākajām aktualitātēm un pakalpojumiem, bet arī iegūt informāciju par dzīvnieku un ganāmpulku reģistru un piena kvotām.

Piena pārraudzība

Milk recording

Saskaņā ar Zemkopības ministrijas norādījumiem, šogad Latvija ir sagatavojusi un iesniegusi starptautiskās pārraudzības komitejai pieprasījumu ICAR dalībvalsts zīmoga saņemšanai, kas uzliks Latvijai papildus saistības un pienākumus attiecībā uz starptautisko pārraudzības normu ievērošanu pārraudzības darbā. Latvijai būs nelielas problēmas ar piena lopkopībā izmantojamo mērinstrumentu izmantošanu, jo drīkstēs izmantot tikai saskaņā ar ICAR standartiem atļautās mēriekārtas, kas obligāti būs vienu reizi gadā jāpārbauda.

ICAR dalībvalstu govju produktivitātes rādītāji par 2000. gadu

Valsts	Slaucamo govju skaits valstī	Vidējais izslaukums no gov. valstī, kg	Noslēgto laktāciju skaits pārraudzībā	Vidējais izslaukums pārraudzībā no gov., 305 dienās,kg	Tauku saturs %	Olbaltuma saturs %
Argentīna	2350000	4170	195422	6001	3.51	Nav datu
Austrija	621002	4977	312062	5873	4.14	3.39
Austrālija	2170000	5000	947104	5691	4.00	3.30
Beļģija	593788	5109	158272	7005	4.09	3.32
Kanāda	1141700	8532	565352	8534	3.72	3.22
Šveice	714292	5470	366816	6339	4.03	3.26
Kipra	23511	5680	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Nav datu
Čehija	515400	5255	401693	5916	4.23	3.37
Vācija	4538600	6112	3669667	6824	4.17	3.41
Dānija	680000	6581	Nav datu	7610	4.30	3.47
Igaunija	138400	4660	102117	4709	4.22	3.19
Spānija	1183000	4690	279937	8107	3.63	3.12
Somija	364100	7143	270575	7775	4.27	3.36
Francija	4395100	5660	2750700	6608	4.06	3.19
Lielbritānija	1845000	6143	906004	7016	3.94	3.28
Griekija	168000	4623	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Nav datu
Horvātija	214666	2737	29462	4399	3.84	3.32
Ungārija	345000	5389	200221	6773	3.78	3.28
Īrija	1238300	4530	Nav datu	6321	3.67	3.33
Izraēla	110770	10508	65631	10463	3.35	3.10
Indija	67500000	486	2183	2430	4.16	3.49
Itālija	Nav datu	Nav datu	806254	7772	3.59	3.23
Japāna	1124000	7403	348252	8776	3.93	3.25
Koreja	300000	6872	92115	8086	3.69	3.15
Lietuva	494325	Nav datu	97600	4447	4.36	3.26
Latvija	204500	3898	65554	4465	4.33	3.23
Meksika	1863977	4833	40000	10478	3.49	3.21
Nīderlande	1504097	7300	1127155	7908	4.33	3.45
Norvēģija	318000	4874	272825	5265	4.15	3.20
Jaunzēlande	3269362	3668	2301755	3361	4.69	3.58
Polija	3097500	3653	387645	5379	4.12	3.26
Zviedrija	448500	7465	368350	7435	4.11	3.35
Slovēnija	137325	4158	55603	5240	4.12	3.34
Slovākija	273990	4101	147549	4588	4.08	3.31
Tunisija	203600	3660	15401	5703	3.42	3.11
ASV	9227000	8256	4457121	9447	3.70	3.14
Dienvīdāfrika	570000	3954	125485	5518	4.02	3.29

Dati nav publicēti par Portugāli, Luksemburgu, Ēģipti un Itāliju. ICAR dalībvalstu pārraudzības informācija ir pieejama arī sadalījumā pa šķirnēm, kuras tiek audzētas šajās valstīs. ICAR dati ņemti no interneta mājas lapas www.icar.org

Pārraudzības rezultāti Latvijā 2003. gadā

Latvian milk recording results in 2003

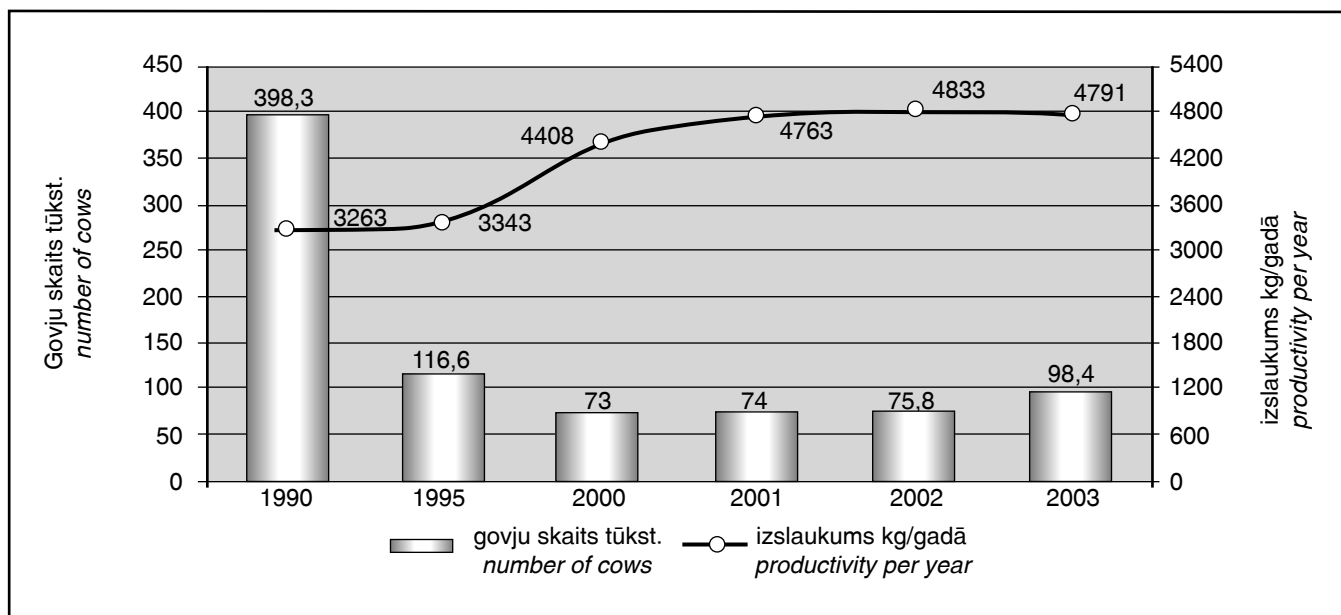
2003. gada 14. oktobrī tika pieņemti jauni Ministru kabineta noteikumi nr. 577 “Govju pārraudzības kārtība”, kas regulē pārraudzības darba veikšanu republikā. Pārraudzības noteikumi ir izdoti saskaņā ar starptautiskiem pārraudzības (ICAR) noteikumiem un nosaka pārraudzības metodes, pārraudzības datu iegūšanas un aprēķināšanas kārtību, piena paraugu ņemšanas un analizēšanas kārtību, pārraugu un ganāmpulku īpašnieku tiesības un pienākumus, kā arī pārraudzības kontroles kārtību.

Govju skaits pārraudzībā, salīdzinot ar 2002. gadu, ir pieaudzis vairāk kā par 22 tūkstošiem, bet ņemot vērā 2002. gada nelabvēlīgos laika apstākļus, pārraudzības govju izslaukums ir samazinājies par 42 kg un vidēji no govīm ir izslaukts 4791 kg piena, ar vidējo tauku saturu 4,43 % un vidējo olbaltuma saturu 3,24 %.

Latvijas brūnā šķirne sastāda 70% govju skaita, ar vidējo izslaukumu 4550kg, tauku saturu 4.45 % un olbaltumu 3.22%. **Melnraibo šķirņu** govju skaits sastāda 28 %, ar vidējo izslaukumu 5296 kg, ar 4.21 tauku saturu un 3.09 olbaltuma saturu pienā, **Latvijas zilās** govju skaits ar vidējo izslaukumu 4364 kg, ar vidējo tauku saturu 4.35 % un vidējo olbaltuma saturu 3.19%.

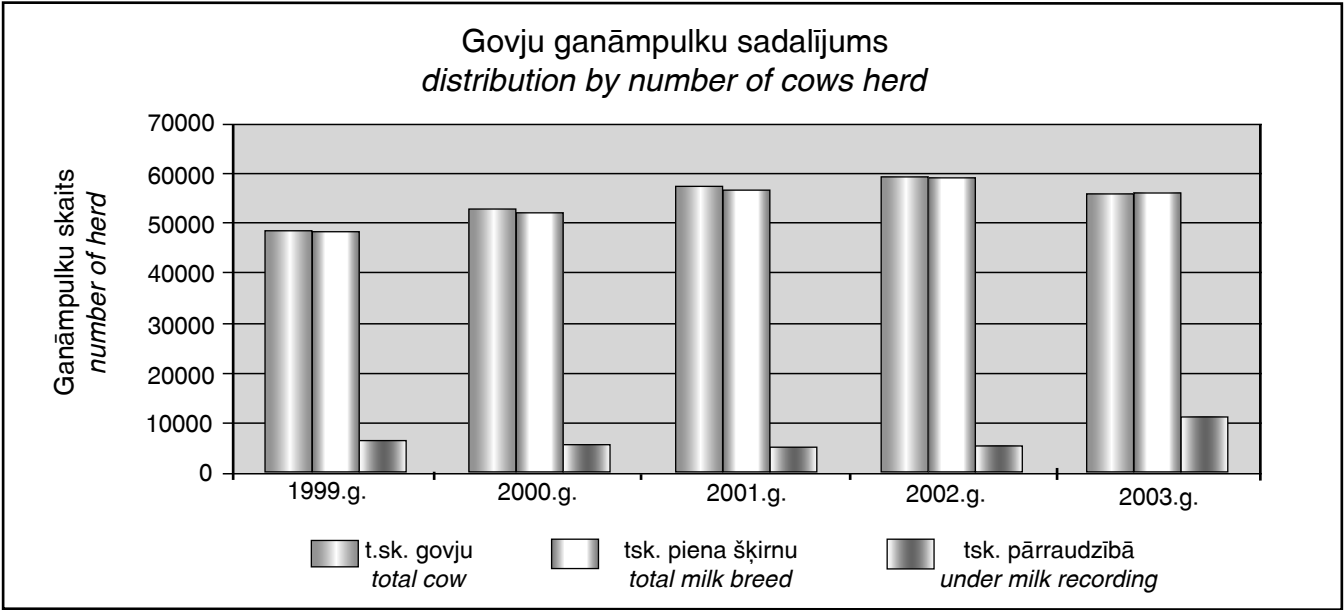
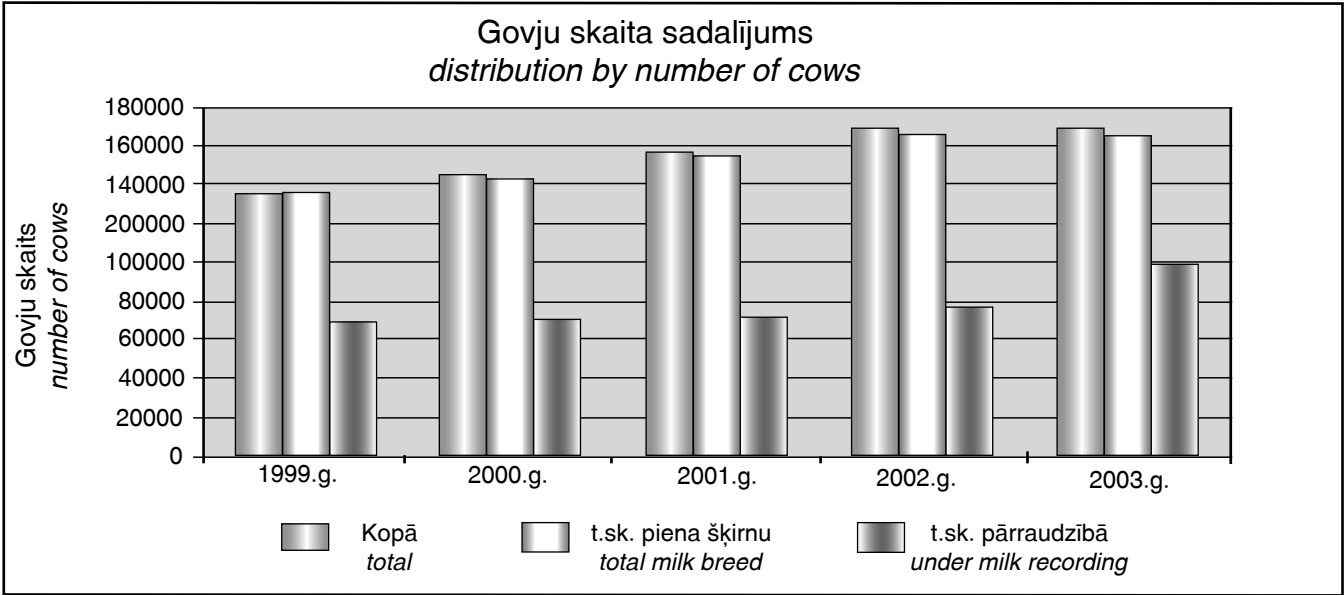
Govju skaits pārraudzībā un vidējais izslaukums gadā

Number of cows under milk recording and average productivity

Analizējot informāciju par govju skaita sadalījumu un govju ganāmpulku sadalījumu, salīdzinot ar iepriekšējo gadu datiem, var redzēt, ka ir pieaudzis govju un ganāmpulku skaits pārraudzībā.

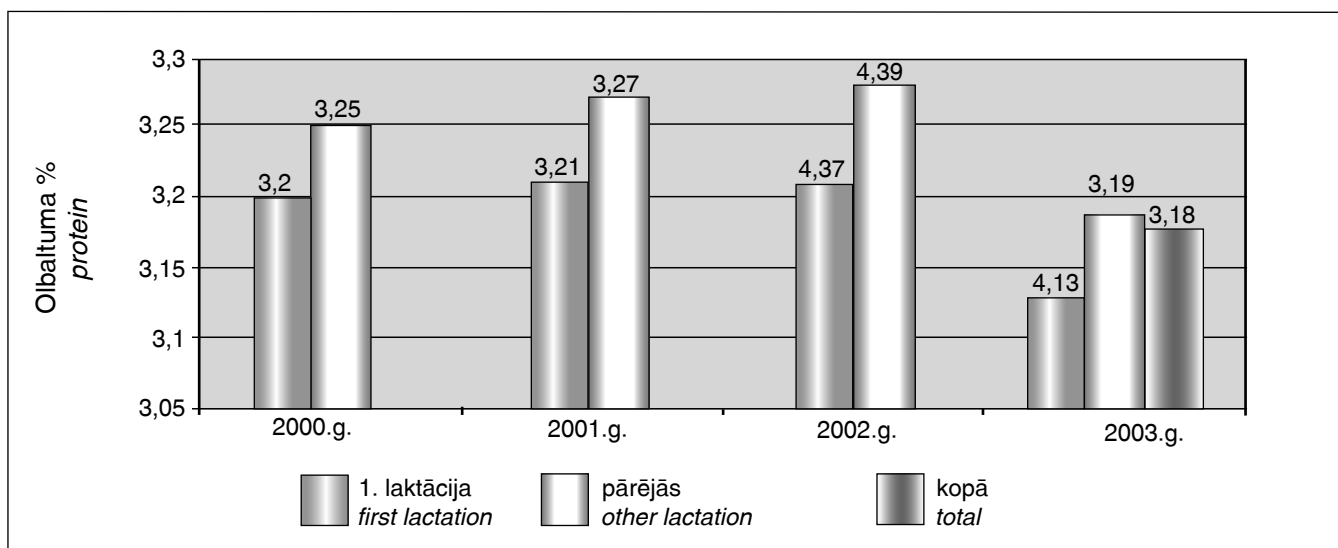
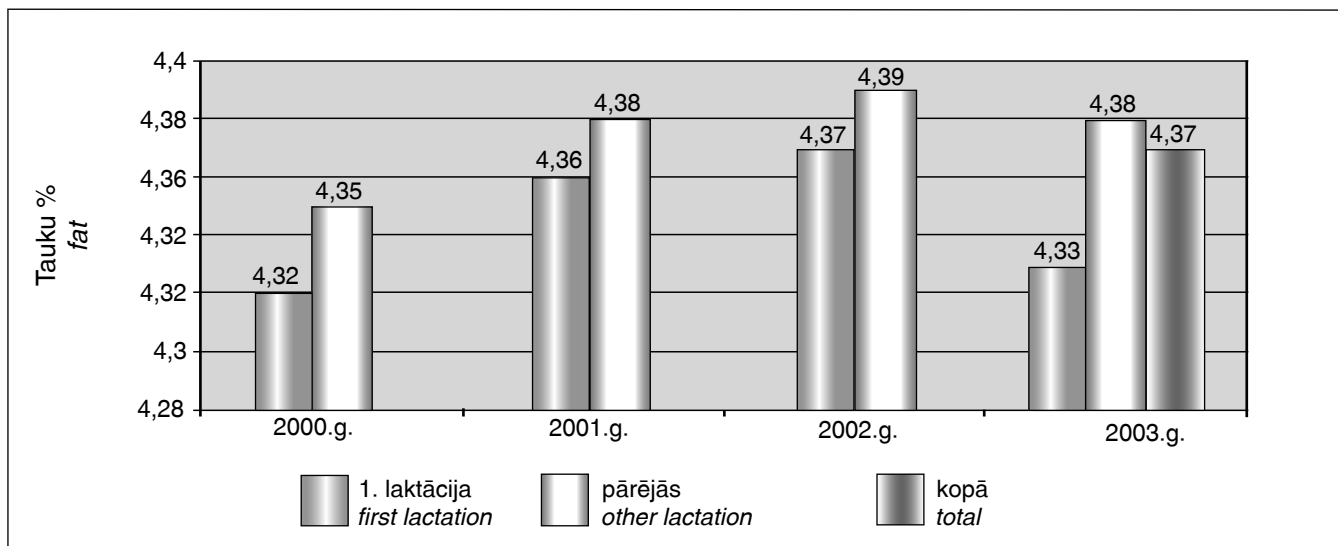
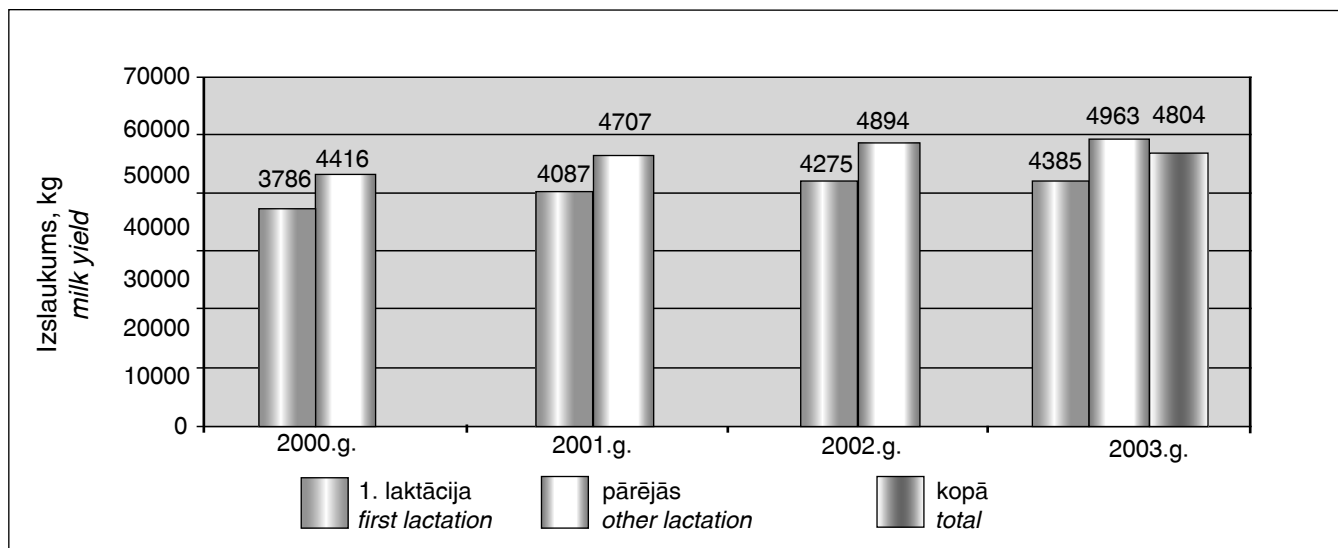

Analizējot informāciju par produktivitātes rādītājiem starp pirmās laktācijas un vecāko laktāciju dzīvniekiem, salīdzinot ar iepriekšējo gadu rezultātiem, nedaudz ir palielinājies izslaukuma līmenis vidēji no govju gadā, bet ir pazeminājušies vidējie republikas rādītāji attiecībā uz tauku un olbaltuma procentuālo saturu pienā.

Standartaizstrādes izslaukuma, tauku un olbaltuma satura izmaiņas

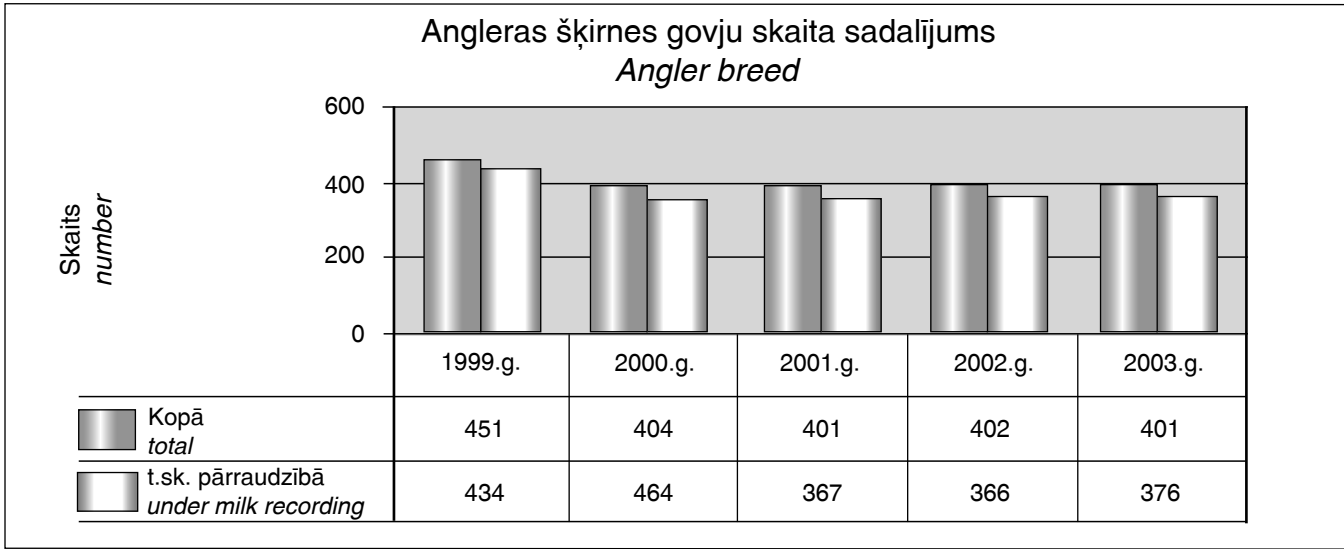
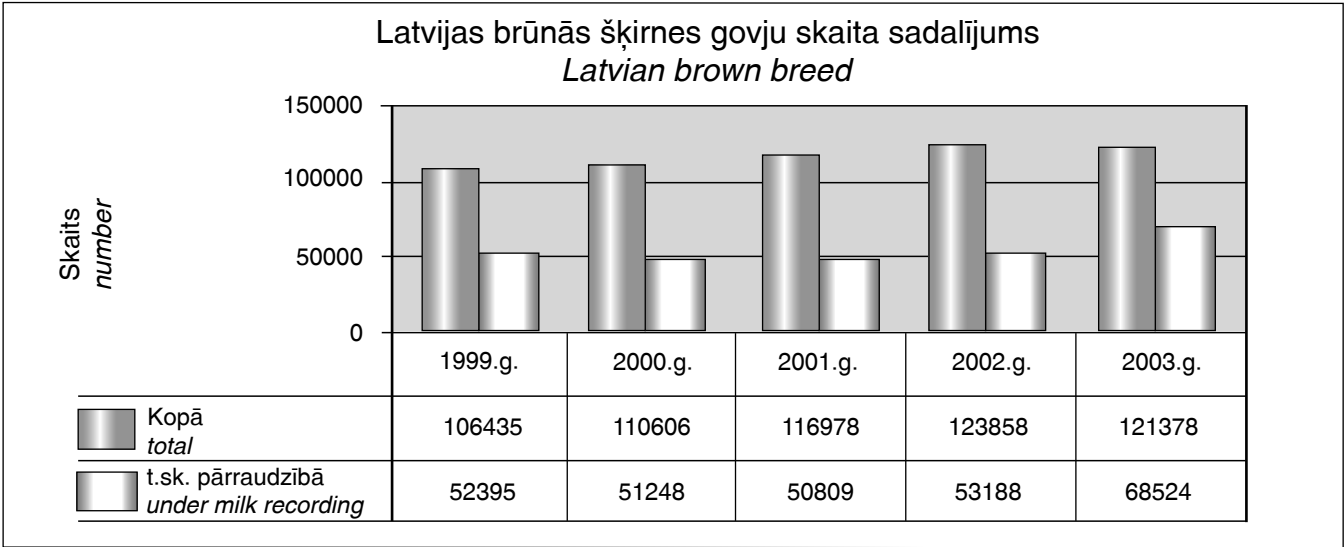

Analizējot informāciju par govju šķirņu struktūru Latvijā, salīdzinājumā ar iepriekšējiem pārraudzības gadiem, mēs redzam, ka pēdējo gadu laikā ir pieaudzis melnraibo šķirņu govju skaits republikā, stabils ir Dānijas sarkanās un Angleras šķirņu govju skaits, ir palielinājies Latvijas zilās un Zviedrijas sarkanraibās šķirnes govju skaits.

Piena šķirņu govju sadalījums pa šķirnēm

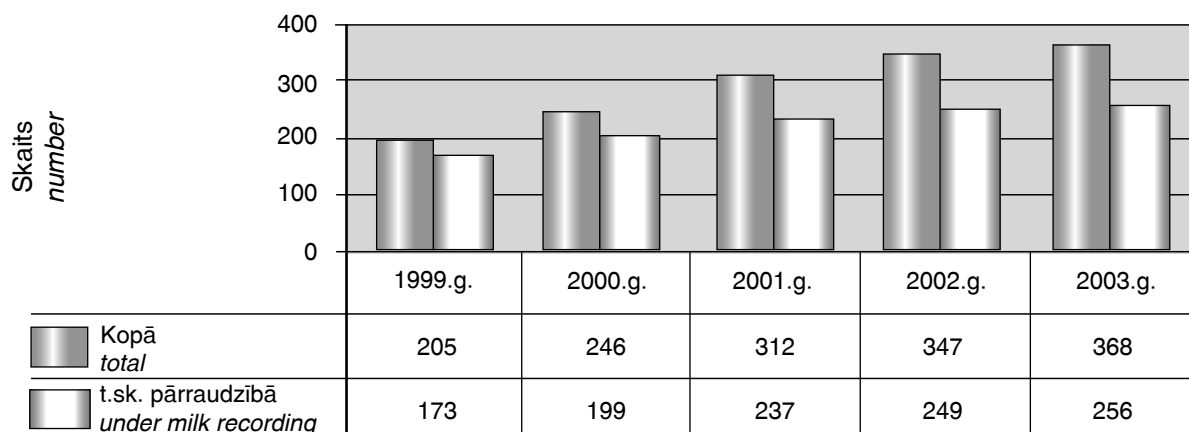
Distribution milk breed cows by different breed

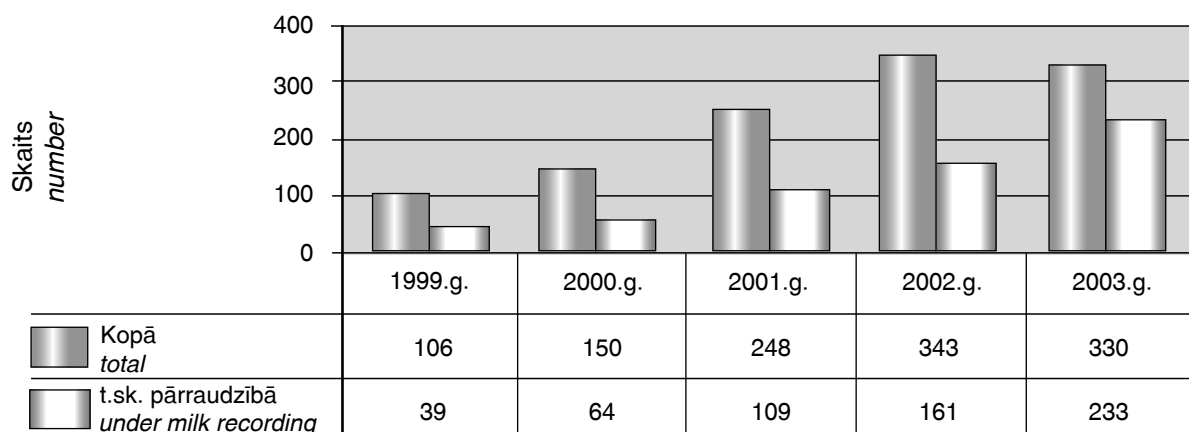
Dānijas sarkanās šķirnes govju skaita sadalījums

Danish red breed

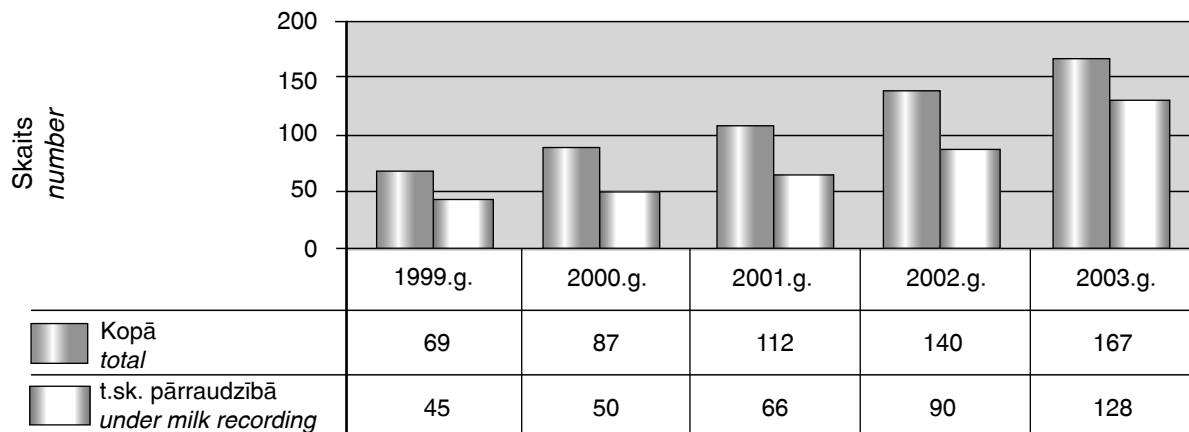
Zviedrijas sarkanraibās šķirnes govju skaita sadalījums

Svedish red and white breed

Latvijas zilās šķirnes govju skaita sadalījums

Latvian blue breed

Vidējie produktivitātes rādītāji ganāmpulkos pa rajoniem laika periodā no 01.10.2002. līdz 30.09.2003. salīdzinot rajonu griezumā, labākie rezultāti ir sasniegti Dobeles rajonā, vidējais izslaukumu no govīm 5204 kg piena ar tauku saturu 4.18% un olbaltumu saturu 3.17%

2003. gada republikas rādītāji rajonu griezumā

Rajons	Ganāmpulku skaits	Govju skaits		Izslaukums. kg	Tauku %	Olbaltumvielu %
		uz 30.09.2003.	gadā (vidēji)			
Aizkraukle	118	2720	2548.6	4724	4.37	3.21
Alūksne	165	1813	1770.9	4443	4.49	3.23
Balvi	94	873	818.4	4710	4.41	3.26
Bauska	107	2271	2174.4	4890	4.34	3.22
Cēsis	569	5232	5055.5	4680	4.50	3.24
Daugavpils	222	1980	1921.2	4410	4.40	3.31
Dobele	146	4348	4302.3	5204	4.18	3.17
Gulbene	103	1999	1955.2	4835	4.48	3.29
Jelgava	77	3534	3425.0	4852	4.32	3.21
Jēkabpils	150	1972	1895.5	4652	4.52	3.29
Krāslava	209	1243	1214.5	4565	4.42	3.30
Kuldīga	209	2264	2220.5	4417	4.36	3.23
Liepāja	334	4179	4016.4	4991	4.51	3.24
Limbaži	294	3765	3668.0	5081	4.42	3.21
Ludza	50	250	261.5	4412	4.59	3.28
Madona	305	3805	3682.2	4561	4.50	3.29
Ogre	137	3452	3442.8	4865	4.49	3.20
Preiļi	320	2873	2753.3	4763	4.37	3.28
Rēzekne	98	2250	2147.1	4256	4.47	3.25
Rīga	173	4158	4188.9	5111	4.52	3.21
Saldus	161	4596	4568.6	4840	4.36	3.25
Talsi	146	2841	2787.5	4519	4.49	3.22
Tukums	264	6124	6024.5	4815	4.50	3.24
Valka	233	4234	4117.7	4665	4.50	3.24
Valmiera	338	5005	4796.1	5173	4.39	3.22
Ventspils	66	2075	2089.0	4332	4.28	3.23

Analizējot datus par 2003.gada pārraudzības rezultātiem šķirņu griezumā, vislabākie rādītāji sarkano šķirņu grupā ir Angleras šķirnei – vidējais izslaukums 5515 kg piena ar tauku saturu 4.67% un olbaltumu 3.23%. Otrs labākais rezultāts ir Zviedrijas sarkanraibās šķirnes dzīvniekiem – vidējais izslaukums no govīm 5204 kg piena ar tauku saturu 4.32 % un olbaltumu 3.17%. Protams, jāņem vērā, ka abu šo šķirņu dzīvnieku skaits ir neliels.

Šķirne	Vecuma grupa (laktācijas Nr.)	Laktāciju skaits		Izslaukums	Piena tauki		Piena olbaltumvielas		Tauki + Olbaltum vielas	EKP
		slēgtas	vērtējamas		%	kg	%	kg		
LB	1	11989	10315	4116	4,41	181,7	3,17	130,6	312,3	4249
	2	10090	8817	4546	4,49	204,1	3,26	148,1	352,2	4765
	3+	28622	24087	4738	4,44	210,5	3,23	153,0	363,5	4929
	KOPĀ	50701	43219	4550	4,45	202,3	3,22	146,7	349,0	4733
HM	1	5306	4642	4796	4,18	200,6	3,05	146,5	347,1	4772
	2	4427	3937	5342	4,25	227,0	3,12	166,8	393,8	5387
	3+	10310	8798	5540	4,21	233,5	3,09	171,3	404,8	5550
	KOPĀ	20043	17377	5296	4,21	223,2	3,09	163,7	386,9	5305
AN	1	92	84	4878	4,69	228,6	3,15	153,9	382,5	5191
	2	73	67	5725	4,56	260,9	3,27	187,0	447,9	6051
	3+	160	150	5778	4,71	271,9	3,24	187,3	459,2	6201
	KOPĀ	325	301	5515	4,67	257,4	3,23	177,9	435,3	5886
DS	1	51	49	4512	4,48	202,0	3,22	145,3	347,3	4709
	2	61	58	4938	4,48	221,4	3,29	162,7	384,1	5186
	3+	104	100	4919	4,34	213,5	3,21	158,1	371,6	5050
	KOPĀ	216	207	4828	4,41	213,0	3,24	156,3	369,3	5007
ZS	1	61	53	4968	4,25	211,3	3,11	154,4	365,7	5006
	2	48	40	5133	4,46	229,1	3,26	167,3	396,4	5364
	3+	52	43	5560	4,27	237,3	3,18	176,7	414,0	5643
	KOPĀ	161	136	5204	4,32	224,7	3,17	165,2	389,9	5312
HS	1	165	138	4698	4,20	197,1	3,08	144,6	341,7	4690
	2	134	113	5308	4,47	237,1	3,23	171,7	408,8	5539
	3+	275	224	5295	4,31	228,0	3,18	168,5	396,5	5400
	KOPĀ	574	475	5125	4,32	221,2	3,17	162,3	383,5	5227
LZ	1	27	23	3898	4,57	178,0	3,18	123,9	301,9	4098
	2	12	11	4546	4,23	192,1	3,22	146,4	338,5	4605
	3+	41	34	4621	4,27	197,2	3,19	147,6	344,8	4695
	KOPĀ	80	68	4364	4,35	189,9	3,19	139,4	329,3	4479
Citas	1	231	183	3569	4,42	157,6	3,24	115,7	273,3	3704
	2	114	103	3990	4,36	174,0	3,26	129,9	303,9	4119
	3+	107	74	4954	4,37	216,7	3,23	159,8	376,5	5110
	KOPĀ	452	360	3974	4,39	174,4	3,24	128,8	303,2	4111
Visas	1	17922	15487	4326	4,34	187,6	3,13	135,6	323,2	4412
	2	14959	13146	4796	4,41	211,5	3,21	154,1	365,6	4964
	3+	39671	33510	4959	4,38	217,0	3,19	158,2	375,2	5103
	KOPĀ	72552	62143	4767	4,37	208,5	3,18	151,7	360,2	4901

Labākie pārraudzības ganāmpulki pēc tauku un olbaltuma kopsummas 2003. gadā
Best herds in milk recording by total amount of fat and protein

Perioda ražība 01.10.2002. – 30.09.2003.									
Ganāmpulka Nr.	Īpašnieks	Skaits	Izslaukums (uz gada govī), kg	Tauki, %	Tauki, kg	Olbaltumvielas, %	Olbaltumvielas, kg	Tauku un olbaltumvielu summa, kg	Somatisko šūnu skaits, tk

Govju skaits no 5 līdz 10

0249610	Z/s Krikmaņi	10	7851	4.83	378.9	3.08	242.2	621.1	424
0121983	Z/s Kurpnieki	10	7766	4.66	361.9	3.20	248.2	610.1	78
0400693	Z/s Sniedzes	7	7916	4.24	335.6	3.11	246.2	581.8	468
0000005	Z/s Mežvidi	10	7661	4.42	338.3	3.14	240.7	579.0	486
0328310	Biruta Strode	5	7230	4.47	323.3	3.28	237.0	560.3	454
0161557	Vida Balcere	9	6959	4.74	329.6	3.24	225.5	555.1	146
0401411	Laimonis Gūtmanis	10	7383	4.51	333.1	3.00	221.8	554.9	159
0246009	Z/s Ritmi	7	6896	4.73	326.4	3.29	227.2	553.6	325
0246400	Jānis Vilsons	7	6925	4.63	320.7	3.36	232.5	553.2	326
0085593	Aivars Bušmanis	8	6976	4.58	319.4	3.21	223.6	543.0	161

Govju skaits no 10 līdz 50

0485211	Z/s Pērles	48	7863	5.08	399.8	3.26	256.0	655.8	253
0503331	SIA Ugāle Agro	48	7929	4.19	332.5	3.39	268.7	601.2	217
0480209	Z/s Rūsas	44	7894	4.20	331.6	3.33	262.5	594.1	320
0260460	Z/s Jāpnoras	28	7885	4.28	337.4	3.18	250.8	588.2	118
0081538	Z/s Gaidas	35	7905	4.17	329.3	3.18	251.2	580.5	417
0488184	Z/s Brieži	36	7782	4.20	327.1	3.24	252.5	579.6	118
0084104	Z/s Caunītes	27	7591	4.34	329.7	3.16	239.7	569.4	123
0324142	Z/s Renči	21	7448	4.42	329.4	3.20	238.2	567.6	82
0188167	Z/s Kalna Dambrāni	50	7491	4.46	333.9	3.11	233.3	567.2	210
0186509	Z/s Lejas Palsāni	28	7436	4.42	328.7	3.14	233.5	562.2	244

Ganāmpulka Nr.	Īpašnieks	Skaitis	Izslaukums (uz gada govi), kg	Tauki, %	Tauki, kg	Olbaltumvielas, %	Olbaltumvielas, kg	Tauki un olbaltumvielu summa, kg	Somatisko šūnu skaitis, tk
----------------	-----------	---------	----------------------------------	----------	-----------	-------------------	--------------------	-------------------------------------	-------------------------------

Govju skaits no 50 līdz 100

0488992	Z/s Mazdzērvītes	53	9716	4.21	409.4	3.25	315.7	725.1	225
0485615	Z/s Dzintari	60	9639	4.17	401.8	3.19	307.7	709.5	156
0383101	Z/s Jaunraudas-1	85	7838	4.45	348.6	3.25	254.9	603.5	578
0141877	Z/s Augstkalni	85	7438	4.46	331.4	3.33	248.0	579.4	221
0081544	Z/z Viesuļi	79	6259	5.20	325.4	3.43	214.8	540.2	211
0482886	Z/s Zīvēni	60	7973	3.75	298.7	2.98	237.7	536.4	257
0486347	Z/s Zemturi	58	6967	4.40	306.6	3.25	226.6	533.2	245
0487951	Z/s Ceriņi	78	7145	4.19	299.1	3.22	230.0	529.1	314
0380502	Z/s Graudiņi	52	7047	4.20	295.9	3.19	224.5	520.4	296
0383104	Z/s Robežnieki	56	7337	3.85	282.2	3.06	224.3	506.5	202

Govju skaits no 100 līdz 200

0327350	SIA Kārļi	109	7252	4.21	305.0	3.23	234.0	539.0	166
0063110	Z/s Jumis	125	6591	4.15	273.6	3.15	207.7	481.3	194
0081874	SIA Firma Pasāža	165	5893	4.72	277.9	3.29	194.0	471.9	223
0060906	Z/s Pavāri	107	6095	4.55	277.6	3.15	191.8	469.4	261
0005555	Z/s Pilslejas	167	6151	4.31	264.9	3.27	201.0	465.9	314
0240750	Z/s Birmāļi -2	104	6490	3.92	254.2	3.13	203.4	457.6	563
0249235	LKS Audarmuiža	160	5392	5.14	276.9	3.27	176.4	453.3	238
0380055	J. Gierkena Z/s	164	6206	4.19	260.1	3.05	189.4	449.5	269
0187760	Z/s Delles	118	5351	4.59	245.8	3.31	176.9	422.7	301
0463631	SIA Palsmane	172	5255	4.62	242.9	3.23	169.9	412.8	425

Govju skaits virs 200

0124604	A/s Agrofirma Tērvete	641	7802	4.10	320.0	3.19	249.0	569.0	274
0262651	Z/s Ūdri	278	6452	4.59	296.1	3.27	211.3	507.4	422
0327151	Z/s Zvaigznītes	324	6243	4.74	295.9	3.22	200.9	496.8	142
0446515	A/s LIS Jaunpils	552	6269	4.29	268.8	3.14	197.1	465.9	384
0383601	SIA Vidzemes Putniņi	374	5397	5.44	293.5	3.15	169.9	463.4	218
0328850	Z/s Ogre	206	6250	4.02	251.0	3.17	198.1	449.1	267
0466701	SIA Palsa	499	5317	4.87	258.9	3.39	180.2	439.1	367
0141753	Sia Brīvzemnieki	262	5531	4.49	248.4	3.36	186.1	434.5	330
0160520	SIA Daile Agro	240	5849	4.23	247.6	3.16	185.1	432.7	237
0363767	A/S Viļānu SIS	213	5224	4.77	249.4	3.32	173.6	423.0	403

20 labākās sarkano šķirņu grupas govis pēc izslaukuma pēdējā noslēgtā laktācijā

Identitātes Nr.	Vārds	Šķirne	Laktācijas Nr.	Izslaukums, kg	Tauki		Olbaltumvielas		T+O, kg
					%	kg	%	kg	
LV038310317469	Vos 212	HS	4	10181	4.03%	410.4	2.91%	296.6	707.0
LV048561519721	Visbija	LB	3	9871	5.03%	496.7	3.55%	350.1	846.8
LV014187717483	Rebeka	LB	2	9402	4.95%	465.4	3.50%	329.5	794.9
LV048596010026	Drostala	LB	1	9251	4.45%	411.6	3.20%	296.0	707.6
LV032492110197	Zvaigzne	LB	3	9103	3.69%	335.6	2.93%	266.4	602.0
LV038310118509	Blonda	LB	2	9035	4.17%	377.0	3.09%	279.1	656.1
LV038310910013	Dona	LB	2	9029	3.64%	329.0	2.95%	266.3	595.3
LV048561219736	Nāra	LB	2	9020	3.67%	330.9	3.20%	288.5	619.4
LV008610017782	Dālija	LB	3	8980	4.62%	414.9	3.16%	283.6	698.5
LV000540410033	Pienene	ZS	1	8851	4.12%	364.8	3.20%	283.3	648.1
LV048561510926	Samtene	LB	5	8828	4.11%	363.0	3.29%	290.3	653.3
SE305240372	Stina	ZS	4	8712	3.97%	346.1	3.15%	274.2	620.3
LV022772918583	Jugla	LB	5	8709	4.73%	412.2	3.11%	271.2	683.4
SE302030291	Parla	ZS	5	8662	3.72%	322.2	2.90%	251.0	573.2
LV026265112215	Sārema	LB	3	8570	4.82%	413.2	2.99%	256.3	669.5
LV012960911169	Venta	LB	3	8492	5.07%	430.9	2.92%	247.6	678.5
LV014187717446	Vidaga	LB	2	8449	4.52%	381.6	3.23%	272.5	654.1
LV016168010032	Lora	LB	2	8444	4.63%	391.3	3.37%	284.4	675.7
LV046673518388	Bulta	LB	1	8437	4.62%	389.6	3.15%	265.8	655.4
SE302030294	Parla	ZS	4	8426	4.05%	340.9	3.18%	267.9	608.8

20 labākās sarkano šķirņu grupas govis pēc tauku daudzuma pēdējā noslēgtā laktācijā

Identitātes Nr.	Vārds	Šķirne	Laktācijas Nr.	Izslaukums, kg	Tauki		Olbaltumvielas		T+O, kg
					%	kg	%	kg	
LV024730018111	Pērle	LB	1	7871	6.50%	511.3	3.05%	240.4	751.7
LV048561519721	Visbija	LB	3	9871	5.03%	496.7	3.55%	350.1	846.8
LV024727210005	Magnolija	LB	2	7171	6.62%	474.7	2.84%	203.7	678.4
LV048521118793	Beja	LB	2	7812	6.00%	468.5	3.61%	281.9	750.4
LV008154413872	Straume	LB	4	7343	6.35%	466.0	3.51%	257.4	723.4
LV014187717483	Rebeka	LB	2	9402	4.95%	465.4	3.50%	329.5	794.9
LV026220218105	Nisa	LB	3	7586	6.09%	461.7	3.25%	246.9	708.6
LV024730018072	Rieta	LB	2	7349	6.25%	459.1	2.95%	216.7	675.8
LV048534614459	Bice	LB	5	7624	5.98%	455.9	3.33%	253.8	709.7
LV008154411295	Rieta	LB	3	7558	5.91%	446.5	3.42%	258.7	705.2
LV008154411591	Cauna	LB	3	7434	5.99%	445.0	3.38%	251.5	696.5
LV008154411557	Būra	LB	3	6779	6.48%	439.2	3.45%	233.6	672.8
LV024730018108	Ramata	LB	1	6211	7.07%	439.2	3.42%	212.6	651.8
LV048521118794	Hanna	LB	2	8227	5.27%	433.6	3.32%	273.5	707.1
LV034795615789	Venta	LB	4	7682	5.63%	432.6	3.00%	230.3	662.9
LV048521118792	Delma	LB	2	7795	5.54%	432.0	3.65%	284.2	716.2
LV012960911169	Venta	LB	3	8492	5.07%	430.9	2.92%	247.6	678.5
LV008154411295	Rieta	LB	4	7043	6.07%	427.8	3.60%	253.4	681.2
LV020635012179	Prince	LB	6	8393	5.01%	420.9	3.33%	279.6	700.5
LV026296512622	Nīla	LB	1	7940	5.26%	417.9	3.97%	315.1	733.0

**20 labākās sarkano šķirņu grupas govīs pēc olbaltumvielu daudzuma
pēdējā noslēgtā laktācijā**

Identitātes Nr.	Vārds	Šķirne	Laktācijas Nr.	Izslaukums, kg	Tauki		Olbaltumvielas		T+O, kg
					%	kg	%	kg	
LV048561519721	Visbija	LB	3	9871	5.03%	496.7	3.55%	350.1	846.8
LV014187717483	Rebeka	LB	2	9402	4.95%	465.4	3.50%	329.5	794.9
LV026296512622	Nīla	LB	1	7940	5.26%	417.9	3.97%	315.1	733.0
LV038310317469	Vos 212	HS	4	10181	4.03%	410.4	2.91%	296.6	707.0
LV048596010026	Drostala	LB	1	9251	4.45%	411.6	3.20%	296.0	707.6
LV048795814256	Brice	LB	3	7884	4.97%	391.7	3.72%	293.4	685.1
LV048561510926	Samtene	LB	5	8828	4.11%	363.0	3.29%	290.3	653.3
LV048914110008	Daibe	LB	3	7675	4.82%	369.9	3.77%	289.2	659.1
LV048561219736	Nāra	LB	2	9020	3.67%	330.9	3.20%	288.5	619.4
LV016168010032	Lora	LB	2	8444	4.63%	391.3	3.37%	284.4	675.7
LV048521118792	Delma	LB	2	7795	5.54%	432.0	3.65%	284.2	716.2
LV008610017782	Dālija	LB	3	8980	4.62%	414.9	3.16%	283.6	698.5
LV000540410033	Pienene	ZS	1	8851	4.12%	364.8	3.20%	283.3	648.1
LV048593818744	Persija	LB	2	8399	3.92%	329.6	3.36%	282.5	612.1
LV048521118793	Beja	LB	2	7812	6.00%	468.5	3.61%	281.9	750.4
LV020635012179	Prince	LB	6	8393	5.01%	420.9	3.33%	279.6	700.5
LV038310118509	Blonda	LB	2	9035	4.17%	377.0	3.09%	279.1	656.1
LV014187717484	Madara	LB	2	8009	5.12%	410.4	3.48%	278.4	688.8
LV044314610013	Glorija	LB	4	7952	4.22%	335.7	3.49%	277.3	613.0
LV014187717494	Paipala	LB	2	8123	4.44%	360.9	3.39%	275.4	636.3

**20 labākās sarkano šķirņu grupas govīs pēc tauku un olbaltumvielu daudzuma summas
pēdējā noslēgtā laktācijā**

Identitātes Nr.	Vārds	Šķirne	Laktācijas Nr.	Izslaukums, kg	Tauki		Olbaltumvielas		T+O, kg
					%	kg	%	kg	
LV048561519721	Visbija	LB	3	9871	5.03%	496.7	3.55%	350.1	846.8
LV014187717483	Rebeka	LB	2	9402	4.95%	465.4	3.50%	329.5	794.9
LV024730018111	Pērle	LB	1	7871	6.50%	511.3	3.05%	240.4	751.7
LV048521118793	Beja	LB	2	7812	6.00%	468.5	3.61%	281.9	750.4
LV026296512622	Nīla	LB	1	7940	5.26%	417.9	3.97%	315.1	733.0
LV008154413872	Straume	LB	4	7343	6.35%	466.0	3.51%	257.4	723.4
LV048521118792	Delma	LB	2	7795	5.54%	432.0	3.65%	284.2	716.2
LV048534614459	Bice	LB	5	7624	5.98%	455.9	3.33%	253.8	709.7
LV026220218105	Nisa	LB	3	7586	6.09%	461.7	3.25%	246.9	708.6
LV048596010026	Drostala	LB	1	9251	4.45%	411.6	3.20%	296.0	707.6
LV048521118794	Hanna	LB	2	8227	5.27%	433.6	3.32%	273.5	707.1
LV038310317469	Vos 212	HS	4	10181	4.03%	410.4	2.91%	296.6	707.0
LV008154411295	Rieta	LB	3	7558	5.91%	446.5	3.42%	258.7	705.2
LV020635012179	Prince	LB	6	8393	5.01%	420.9	3.33%	279.6	700.5
LV008610017782	Dālija	LB	3	8980	4.62%	414.9	3.16%	283.6	698.5
LV008154411591	Cauna	LB	3	7434	5.99%	445.0	3.38%	251.5	696.5
LV014187717484	Madara	LB	2	8009	5.12%	410.4	3.48%	278.4	688.8
LV048795814256	Brice	LB	3	7884	4.97%	391.7	3.72%	293.4	685.1
LV022772918583	Jugla	LB	5	8709	4.73%	412.2	3.11%	271.2	683.4
LV008154411295	Rieta	LB	4	7043	6.07%	427.8	3.60%	253.4	681.2

20 labākās melnraibo šķirņu grupas govīs pēc izslaukuma pēdējā noslēgtā laktācijā

Identitātes Nr.	Vārds	Šķirne	Laktācijas Nr.	Izslaukums, kg	Tauki		Olbaltumvielas		T+O, kg
					%	kg	%	kg	
DE0342487444	Estere	HM	2	12932	4.02%	519.8	3.08%	398.7	918.5
LV048561519717	Falina	HM	4	12730	4.05%	515.0	3.03%	385.6	900.6
LV048288610673	Ofēlija	HM	5	12664	3.75%	475.4	2.77%	351.2	826.6
LV048634711138	Ogre	HM	3	12071	3.89%	469.8	3.07%	370.0	839.8
LV048818414443	Oppie	HM	3	11947	3.77%	450.2	2.85%	339.9	790.1
LV048561519780	Palme-5	HM	1	11509	3.47%	399.8	3.27%	376.6	776.4
LV048899213084	Jugla	HM	2	11247	4.60%	517.3	3.24%	364.7	882.0
DE0343750720	Ganga	HM	2	11180	4.67%	522.4	3.26%	364.0	886.4
LV048561519749	Mina-70	HM	2	11166	4.18%	466.9	3.21%	358.7	825.6
LV048561512563	Lizette-48	HM	4	11038	4.26%	470.7	2.98%	328.7	799.4
DE0342433575	Meike	HM	2	10990	4.30%	472.1	3.08%	338.4	810.5
LV048634716973	Leta	HM	2	10989	4.24%	466.3	2.99%	328.4	794.7
LV048561519744	Landmaedel-9	HM	2	10981	3.94%	433.0	3.15%	346.1	779.1
LV048288619631	Irma	HM	2	10932	3.17%	346.1	2.78%	303.4	649.5
LV048561519718	Garbo-Gulbe	HM	3	10832	4.42%	478.3	2.90%	313.6	791.9
LV048899213102	Poga	HM	1	10772	3.27%	352.1	2.74%	295.3	647.4
LV012460416731	-	HM	6	10770	3.69%	397.6	3.13%	337.1	734.7
LV048561519727	Gertje	HM	3	10743	3.87%	415.6	2.83%	304.2	719.8
LV032414219231	Marta	HM	4	10593	4.10%	433.8	3.25%	344.1	777.9
DK2034901220	-	HM	2	10590	4.39%	465.4	3.60%	380.9	846.3

20 labākās melnraibo šķirņu grupas govīs pēc tauku daudzuma pēdējā noslēgtā laktācijā

Identitātes Nr.	Vārds	Šķirne	Laktācijas Nr.	Izslaukums, kg	Tauki		Olbaltumvielas		T+O, kg
					%	kg	%	kg	
NL124888715	Aaltje	HM	3	8622	6.32%	544.7	2.94%	253.5	798.2
DE0343750720	Ganga	HM	2	11180	4.67%	522.4	3.26%	364.0	886.4
DE0342487444	Estere	HM	2	12932	4.02%	519.8	3.08%	398.7	918.5
LV048899213084	Jugla	HM	2	11247	4.60%	517.3	3.24%	364.7	882.0
LV048561519717	Falina	HM	4	12730	4.05%	515.0	3.03%	385.6	900.6
LV038310310991	Jugla	HM	1	8496	6.04%	513.0	2.96%	251.3	764.3
LV026040110642	Rulle	HM	4	9115	5.41%	493.5	3.06%	278.5	772.0
LV048634716989	Odeta	HM	2	9957	4.88%	485.9	3.48%	346.7	832.6
NL196082473	Dora	HM	4	8146	5.93%	483.4	3.31%	269.7	753.1
LV048521118791	Pietje 424	HM	5	9872	4.89%	483.1	3.38%	333.3	816.4
LV048561519718	Garbo-Gulbe	HM	3	10832	4.42%	478.3	2.90%	313.6	791.9
NL846058117	Trintje	HM	4	9138	5.23%	478.2	2.77%	253.5	731.7
LV008229618318	Egeja	HM	3	9313	5.13%	477.5	2.77%	257.6	735.1
LV048288610673	Ofēlija	HM	5	12664	3.75%	475.4	2.77%	351.2	826.6
DE0342433575	Meike	HM	2	10990	4.30%	472.1	3.08%	338.4	810.5
LV048561512563	Lizette-48	HM	4	11038	4.26%	470.7	2.98%	328.7	799.4
LV048634711138	Ogre	HM	3	12071	3.89%	469.8	3.07%	370.0	839.8
LV048561519749	Mina-70	HM	2	11166	4.18%	466.9	3.21%	358.7	825.6
LV048634716973	Leta	HM	2	10989	4.24%	466.3	2.99%	328.4	794.7
DK2034901220	-	HM	2	10590	4.39%	465.4	3.60%	380.9	846.3

20 labākās melnraibo šķirņu grupas govis pēc olbaltumvielu daudzuma pēdējā noslēgtā laktācijā

Identitātes Nr.	Vārds	Šķirne	Laktācijas Nr.	Izslaukums, kg	Tauki		Olbaltumvielas		T+O, kg
					%	kg	%	kg	
DE0342487444	Estere	HM	2	12932	4.02%	519.8	3.08%	398.7	918.5
LV048561519717	Falina	HM	4	12730	4.05%	515.0	3.03%	385.6	900.6
DK2034901220	-	HM	2	10590	4.39%	465.4	3.60%	380.9	846.3
LV048561519780	Palme-5	HM	1	11509	3.47%	399.8	3.27%	376.6	776.4
LV048634711138	Ogre	HM	3	12071	3.89%	469.8	3.07%	370.0	839.8
LV048899213084	Jugla	HM	2	11247	4.60%	517.3	3.24%	364.7	882.0
DE0343750720	Ganga	HM	2	11180	4.67%	522.4	3.26%	364.0	886.4
LV048561519749	Mina-70	HM	2	11166	4.18%	466.9	3.21%	358.7	825.6
LV048288610673	Ofēlija	HM	5	12664	3.75%	475.4	2.77%	351.2	826.6
DK2034901260	-	HM	2	10546	3.47%	365.6	3.30%	347.6	713.2
LV048634716989	Odeta	HM	2	9957	4.88%	485.9	3.48%	346.7	832.6
LV048561519744	Landmaedel-9	HM	2	10981	3.94%	433.0	3.15%	346.1	779.1
LV032414219231	Marta	HM	4	10593	4.10%	433.8	3.25%	344.1	777.9
LV048818414443	Oppie	HM	3	11947	3.77%	450.2	2.85%	339.9	790.1
DE0342433575	Meike	HM	2	10990	4.30%	472.1	3.08%	338.4	810.5
LV018789310282	Vika	HM	4	10248	3.97%	406.8	3.30%	338.4	745.2
LV012460416731	-	HM	6	10770	3.69%	397.6	3.13%	337.1	734.7
DK4194100893	-	HM	3	10545	4.18%	440.5	3.18%	335.3	775.8
DE0343716176	Olga	HM	2	10205	4.18%	426.3	3.28%	334.9	761.2
LV048521118791	Pietje 424	HM	5	9872	4.89%	483.1	3.38%	333.3	816.4

20 labākās melnraibo šķirņu grupas govis pēc tauku un olbaltumvielu daudzuma pēdējā noslēgtā laktācijā

Identitātes Nr.	Vārds	Šķirne	Laktācijas Nr.	Izslaukums, kg	Tauki		Olbaltumvielas		T+O, kg
					%	kg	%	kg	
DE0342487444	Estere	HM	2	12932	4.02%	519.8	3.08%	398.7	918.5
LV048561519717	Falina	HM	4	12730	4.05%	515.0	3.03%	385.6	900.6
DE0343750720	Ganga	HM	2	11180	4.67%	522.4	3.26%	364.0	886.4
LV048899213084	Jugla	HM	2	11247	4.60%	517.3	3.24%	364.7	882.0
DK2034901220	-	HM	2	10590	4.39%	465.4	3.60%	380.9	846.3
LV048634711138	Ogre	HM	3	12071	3.89%	469.8	3.07%	370.0	839.8
LV048634716989	Odeta	HM	2	9957	4.88%	485.9	3.48%	346.7	832.6
LV048288610673	Ofēlija	HM	5	12664	3.75%	475.4	2.77%	351.2	826.6
LV048561519749	Mina-70	HM	2	11166	4.18%	466.9	3.21%	358.7	825.6
LV048521118791	Pietje 424	HM	5	9872	4.89%	483.1	3.38%	333.3	816.4
DE0342433575	Meike	HM	2	10990	4.30%	472.1	3.08%	338.4	810.5
LV048561512563	Lizette-48	HM	4	11038	4.26%	470.7	2.98%	328.7	799.4
NL124888715	Aaltje	HM	3	8622	6.32%	544.7	2.94%	253.5	798.2
LV048634716973	Leta	HM	2	10989	4.24%	466.3	2.99%	328.4	794.7
LV048561519718	Garbo-Gulbe	HM	3	10832	4.42%	478.3	2.90%	313.6	791.9
LV048818414443	Oppie	HM	3	11947	3.77%	450.2	2.85%	339.9	790.1
LV048561519744	Landmaedel-9	HM	2	10981	3.94%	433.0	3.15%	346.1	779.1
LV032414219231	Marta	HM	4	10593	4.10%	433.8	3.25%	344.1	777.9
LV048561519780	Palme-5	HM	1	11509	3.47%	399.8	3.27%	376.6	776.4
DK4194100893	-	HM	3	10545	4.18%	440.5	3.18%	335.3	775.8

Valsts ciltsgrāmatā ierakstītās 20 labākās sarkano šķirņu grupas govīs pēc selekcijas indeksa
Best red breed cows in herd book by selection index

ID numurs	Vārds	Ganāmpulka Nr.	Šķirne	Selekcijas indekss	Ražības indekss	Auglības indekss	Veselības izturības indekss	Ķermeņa uzbūves indekss
LV032715110718	Volga	327151	AN	112,8	122	101	104	103
LV032735015450	Anga	327350	LB	112,6	121	102	106	102
LV042516015632	Kurpīte	425160	LB	111,5	122	101	95	101
LV014187717483	Rebeka	141877	LB	111,3	119	100	107	103
LV032715110393	Taurija	327151	AN	111,2	119	102	105	102
LV042740211445	Gore	427019	LB	110,9	119	101	103	101
LV042516014637	Pūka	425160	LB	110,6	122	100	92	102
LV042516014708	Rātņa	425160	LB	109,8	119	100	97	101
LV040260311619	Čurkste	402601	LB	109,5	117	100	102	100
LV032715110945	Imka	327151	LB	109,4	115	99	110	101
LV014360114701	Imaila	143601	LB	109,3	117	102	100	100
LV012460215510	Pasaka	124602	LB	109,2	117	101	100	102
LV046670112231	Druva	466701	LB	109,2	114	100	110	102
LV048561219736	Nāra	485612	LB	109,2	119	101	92	101
LV032715110946	Leja	327151	AN	109,1	114	99	108	103
LV046670112247	Baikāla	466701	LB	109,0	113	102	110	101
LV038370018707	Salaca	383700	LB	109,0	113	103	107	105
LV032715110976	Duņa	327151	LB	109,0	116	100	104	101
LV046472811752	Grieze	464728	LB	108,9	116	101	102	101
LV032715110390	Tirza	327151	AN	108,7	115	101	100	103

Valsts ciltsgrāmatā ierakstītās 20 labākās melnraibo šķirņu grupas govīs pēc selekcijas indeksa
Best black and white breed cows in herd book by selection index

ID numurs	Vārds	Ganāmpulka Nr.	Šķirne	Selekcijas indekss	Ražības indekss	Auglības indekss	Veselības izturības indekss	Ķermeņa uzbūves indekss
LV044651516262	Bazūne	446515	HM	113,1	120	99	115	103
LV044651516450	Rica	446515	HM	110,6	115	101	113	101
LV032715110820	Afa	327151	HM	110,5	111	103	125	102
LV012460410808	-	124604	HM	109,8	113	101	116	103
LV036130014747	Helma	361300	HM	109,8	112	101	116	104
LV036130014803	Jurca	361300	HM	109,5	110	102	123	102
LV044651516985	Dāvana	446515	HM	109,4	116	101	105	101
LV044651516996	Ū	446515	HM	109,4	115	102	107	100
LV038059511674	H. PietjeTops	380595	HM	109,2	112	100	118	100
LV044651517001	Mētra	446515	HM	109,1	116	103	101	101
LV038059512217	Antje	380595	HM	109,1	112	101	118	100
LV044651519683	I	446515	HM	109,1	111	102	120	100
LV044651516124	Zīga	446515	HM	109,0	121	99	85	102
LV044651517027	Zīme	440105	HM	108,6	115	101	102	102
LV044651516120	Dūmupe	446515	HM	108,5	120	99	84	102
LV044651517011	Īve	446515	HM	108,4	112	102	106	104
LV044651517314	-	446515	HM	108,1	115	101	100	102
LV046305315034	Ince	463053	HM	108,0	108	102	117	103
LV044651517125	-	446515	HM	107,9	110	102	113	101
LV044651516657	Hondra	446515	HM	107,6	112	101	105	101

Vaislas bulļu ciltsvērtības aprēķināšanai tiek aprēķināts bulļu meitu ražības indekss, ņemot vērā izslaukuma, tauku un olbaltumvielu satura rādītājus. Analizējot iegūtos ciltsvērtības rezultātus, vislabākos rezultātus ir devuši Zviedrijas sarkanraibās, Dānijas sarkanās un Angleras šķirnes vaislinieki.

2003. gada labākie, pārbaudē esošie, vaislas bulļi pēc selekcijas indeksa

Best bulls by selection index

VCG Nr.	Vārds	Šķirne	Meitu skaits	Novērtētās ciltsvērtības				
				Izslaukums, kg	Tauki, %	Tauki, kg	Olbaltumvielas, %	Olbaltumvielas, kg
Melnraibo šķirņu grupa								
00371	Fabiāns Ivanhoe Bell	HM	213	+516	-0,32	+4,5	-0,09	+11,0
00374	Simons Ivanhoe Bell	HM	89	+277	-0,10	+6,4	-0,06	+5,8
00372	Mario	HM	96	+276	-0,33	-5,2	-0,15	+0,8
00340	Orhidejs Elevation	HM	53	+164	-0,007	+6,0	-0,23	-5,1
Sarkano šķirņu grupa								
31394	Ritegards Kvarnakra	ZS	96	+821	-0,28	+23,0	-0,20	+17,0
31136	Majors Delegāts	DS	32	+778	+0,03	+26,7	+0,02	+18,3
31178	Vintrs Bits	AN	83	+679	+0,05	+31,2	+0,04	+25,6
31360	Cīrulis Bits	LB	61	+65	+0,18	+10,1	-0,09	-1,6
31112	Volāns Salintupa	LB	39	+586	+0,02	+11,6	+0,03	+19,8
31206	Bangonis Cirrus	DS	84	+585	+0,05	+31,7	+0,03	+20,0
31127	Nolo Elegants	DS	80	+536	+0,01	+5,5	+0,01	+6,3
31395	Skytegards Salintupa	ZS	125	+501	-0,32	+7,9	-0,14	+10,1
31413	Lords Kvarnakra	ZS	46	+445	+0,04	+21,6	+0,05	+16,8
31384	Ulriks Salintupa	ZS	135	+434	-0,14	+12,8	-0,04	+12,3
31034	Erbo Toppers	DS	29	+425	-0,53	+4,5	-0,15	+7,1
31368	Lanis Moments	DS	71	+376	-0,16	+9,6	+0,01	+12,5
31056	Depo Toppers	LB	30	+373	+0,03	+10,7	+0,03	+12,9
31369	Lings Bits	DS	39	+373	-0,63	-10,8	-0,11	+7,3
31143	Vāls Kilbo	AN	75	+371	+0,03	+9,7	+0,02	+6,1
31393	Nilses Bratbacka	ZS	40	+346	0,00	+15,2	+0,09	+15,0
31383	Storens Salintupa	ZS	78	+342	-0,04	+13,2	-0,05	+8,9
31373	Dens Salintupa	DS	44	+338	-0,04	+13,4	-0,05	+8,8
31139	Violets Kilbo	LB	123	+337	-0,02	-8,3	+0,01	+2,2
31046	Targo Delegāts	DS	82	+301	+0,07	+21,9	+0,04	+11,9

Pārraudzības virskontrole

Saskaņā ar ICAR standartiem, lai pārraudzības datus atzītu par oficiāliem, ir jāveic pārraudzības virskontrole. Pārraudzības kontroli republikā veic Ciltsdarba valsts inspekcija.

Veicot pārraudzības virskontroli (pārraudzības, dokumentālo ierakstu un notikumu pārbaude pārraudzības ganāmpulkā), jāņem vērā faktori, kas būtiski ietekmē dzīvnieka produktivitāti: laktācijas fāze, produktivitātes līmenis, ēdināšanas līmenis, ārējie vides faktori u.c.

Datu vidējais rādītājs ganāmpulkā, kas noteikts noteiktam govju skaitam, nedrīkst atšķirties no individuālās kontroles laikā iegūtā vidējā rādītāja tām pašām govīm:

- nosakot izslaukuma daudzumu par 10 %;
- nosakot tauku saturu par 10 %;
- nosakot olbaltumvielu saturu par 5 %.

Ja vidējie rādītāji virspārraudzības kontrolē un individuālajā kontrolē atšķiras vairāk par atļauto normu, veic datu salīdzināšanu katrai individuālajai govij.

Datus anulē un ciltsdarbā neizmanto, ja vismaz 50 % gadījumu iegūtie rezultāti individuālajām govīm atšķiras:

- nosakot izslaukuma daudzumu par 15 %;
- nosakot tauku saturu par 15 %;
- nosakot olbaltumvielu saturu par 8 %.

Pārraudzības kontrolei uz virspārraudzībai ir pakļauti visi pārraudzībā esošie ganāmpulki.

Virspārraudzību Ciltsdarba valsts inspekcija veic, ņemot vērā konstatēto pārraudzības noteikumu pārkāpumu biežumu un izmantojamās metodes, ar šādu periodiskumu: ja ganāmpulkā ir augstākā gada govju (bulļu mātes) un no pārraudzības govju ganāmpulka pārdod vaislas materiālu, kā arī šķirnes govju audzēšanas saimniecībās – ne retāk kā reizi pārraudzības gadā. Virspārraudzību pārraudzības gada laikā veic ne mazāk kā 10 % pārraudzības ganāmpulku, pārbaudot vismaz 10 % attiecīgā ganāmpulka govju. Ja ganāmpulkā ir 10 govju vai mazāk, pārbauda visas govju. Pārbaudi veic ne vēlāk kā triju dienu laikā pēc ganāmpulka kontroles. Šajā laikā pārbauda govju kontrolizslaukumu (nosaka piena daudzumu) un katrā slaukšanas reizē paņem piena paraugus tā satura noteikšanai. Veicot pārraudzības kontroli, pārbauda, vai: pārraudzībā izmantotās iekārtas ir uzstādītas, noregulētas un lietotas atbilstoši to lietošanas instrukcijās; dati iegūti un datu uzskaitē veikta atbilstoši pārraudzības noteikumos noteiktajām prasībām.

Virspārraudzības rezultātu kopsavilkums par 2003.gadu

Pārraudzības veids	virskontroļu skaits		vidējais novirzes no kontrolizslaukuma					
	ganāmpulki	govju skaits	izslaukumam		tauku saturam		olb/v. saturam	
			- kg	+ kg	- %	+ %	- %	+ %
A	167	3146	1.1	1.0	0.51	0.51	0.13	0.12
B	39	481	1.1	1.0	0.52	0.48	0.14	0.15
C	313	3076	1.4	1.1	0.57	0.57	0.16	0.14
PAVISAM	519	6711	1.3	1.0	0.54	0.54	0.14	0.13

Specializēto gaļas šķirņu liellopu pārraudzība

Beef recording

Specializēto gaļas šķirņu liellopu pārraudzība tiek veikta daudzās ICAR dalībvalstīs. Pārraudzības noteikumi gaļas liellopu pārraudzībai Latvijā arī ir izstrādāti saskaņā ar ICAR noteikumiem un tiks ieviesti šogad.

ICAR dalībvalstu specializēto gaļas šķirņu liellopu pārraudzības informācija par 2003. gadu

Valsts nosaukums	Zīdītājgovju skaits	Gaļas šķirņu skaits	Dzīvnieku skaits pie atšķiršanas (nobarošanas perioda sākumā)
ASV	404871	5	378904
Austrālija un Jaunzēlande	125225	17	Nav datu
Austrija	2329	19	1777
Beļģija	38690	1	Nav datu
Dānija	20000	16	5000
Igaunija	736	Nav datu	Nav datu
Somija	2610	6	Nav datu
Francija	564322	18	308970
Vācija	11009	22	11009
Īrija	11000	8	7000
Itālija	97750	9	24228
Luksemburga	2128	6	1469
Maķedonija	1827	9	616
Norvēģija	6419	11	876
Polija	10561	10	8621
Islande	3132	Nav datu	391
Slovākija	25497	9	5117
Slovēnija	300	2	220
Dienvīdāfrika	56221	29	57151
Spānija	106730	10	20942
Zviedrija	20199	7	10706
Šveice	4000	9	4605
Čehija	18907	12	10689
Lielbritānija	58919	24	19498

Latvijā audzē Šarolē, Herefordas Limuzīnas un Aberdinangus gaļas šķirņu liellopus un ir reģistrēti dažī Hailandes šķirnes pēcnācēji.

Specializēto gaļas šķirņu govju skaits pārraudzībā
Number of beef cows under recording

Šķirne	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Herefordas	139	180	192	179	209	360
Šarolē	101	237	276	289	164	463
Limuzīnas	38	42	48	42	42	55
Aberdinangus	10	9	9	14	62	87
Hailandes	-	-	1	1	-	-
Kopā republikā	288	468	526	525	482	1260

Sadarbībā ar Dānijas lauksaimniecības konsultāciju centru 2003. gadā veikts gaļas šķirņu dzīvnieku ciltsvērtību novērtējums, izmantojot Dānijā izstrādātu programmatūru. Aplūkoti vairāki iespējamie ciltsvērtību novērtēšanas modeļi, bet nelielā datu masīva dēļ, pielietots vienkāršots modelis, tajā iekļaujot sekojošus faktorus: fiksētais gads * sezona; fiksētais dzimums * vecums; fiksētais šķirne; fiksētais ganāmpulks * gads; randomā permanentās vides ietekme; randomā aditīvi ģenētiskā dzīvnieka ietekme; randomā kļūdas ietekme.

Dzīvnieku datu failā iekļautā informācija: dzīvnieka ID numurs; šķirnes kods; dzimšanas datums; eksterjera novērtēšanas datums; dzimums; ganāmpulka numurs; ķermeņa uzbūves novērtējums; muskulatūras novērtējums; kāju novērtējums.

Ķermeņa uzbūves indeksā ietvertās pazīmes: krūšu platums (no priekšpusēs); ķermeņa dziļums; mugurkauls; lielums; kopskats.

Muskulatūras indeksā ietvertās pazīmes: filejas platums; jostasvietas platums; krustu platums; krustu slīpums; krustu garums; augšstilbu muskuļi (sānkatā); augšstilbu dziļums; augšstilbu piepildījums; augšstilbu platums.

Kāju indeksā ietvertās pazīmes: pakaļkājas (sānkatā); vērziņu slīpums (sānkatā); pakaļkājas (no aizmugures); priekškājas (no priekšpusēs); kaulu kvalitāte.

Novērtējumā iekļauto dzīvnieku skaits

Grupa	Šķirne			Kopā
	Šarolē	Limuzīnas	Herefordas	
Govis	253	37	118	408
Buļļi	7	3	19	29
Kopā	260	40	137	437

10 labākie dzīvnieki pēc ĶERMENĀ UZBŪVES INDEKSA

Herefordas šķirne		Šarolē šķirne		Limuzīnas šķirne	
Dzīvnieks (ID vai VCG Nr.)	Indekss	Dzīvnieks (ID vai VCG Nr.)	Indekss	Dzīvnieks (ID vai VCG Nr.)	Indekss
LV050055114538	112,1	LV038550215046	112,7	LV008540412591	108,4
LV010587915118	111,6	LV038550210001	112,6	LV008540412598	108,4
LV010587910010	111,5	VCG Nr. 01189	111,6	LV008540412601	108,4
LV020243110036	110,7	LV038100219960	111,6	LV008540412593	106,3
LV010587915104	110,7	LV012460214314	110,9	LV010870918417	106,3
LV020243110034	110,1	LV012460216388	110,3	LV008540412604	104,8
VCG Nr. 01136	110,0	LV002244410020	109,8	LV008540412608	104,8
LV050055114524	109,8	LV038550210002	109,3	LV010870918420	104,7
LV010587910315	109,3	LV038550215045	109,2	LV008540412606	104,4
LV010587910011	108,9	LV022138910555	108,9	LV008540412595	104,1

10 labākie dzīvnieki pēc MUSKULATŪRAS INDEKSA

Herefordas šķirne		Šarolē šķirne		Limuzīnas šķirne	
Dzīvnieks (ID vai VCG Nr.)	Indekss	Dzīvnieks (ID vai VCG Nr.)	Indekss	Dzīvnieks (ID vai VCG Nr.)	Indekss
VCG Nr. 01136	110,1	LV038550215049	115,4	LV008540412591	109,3
LV010587915118	109,8	LV002244410001	113,7	LV008540412594	108,6
LV010587915104	109,7	LV038550215046	113,7	LV008540412593	107,8
LV010587915093	108,9	LV002244410041	113,1	LV008540412590	107,8
LV050055114521	107,8	VCG Nr. 01189	112,8	LV008540412595	107,8
LV050055114538	107,7	LV038550210002	112,8	LV008540412589	107,6
LV050055114524	107,4	LV038550215043	112,6	LV008540412608	104,9
LV050055114539	107,3	LV002244410023	112,3	LV008540412598	104,9
LV050055114557	107,3	LV038550210018	111,7	LV008540412601	104,9
VCG Nr. 01124	106,8	LV038550215034	111,4	LV008540412600	104,7

10 labākie dzīvnieki pēc KĀJU INDEKSA

Herefordas šķirne		Šarolē šķirne		Limuzīnas šķirne	
Dzīvnieks (ID vai VCG Nr.)	Indekss	Dzīvnieks (ID vai VCG Nr.)	Indekss	Dzīvnieks (ID vai VCG Nr.)	Indekss
LV044497410007	110,6	LV018545415049	112,4	LV008540412610	106,5
LV050055114557	109,9	LV018545415061	111,9	LV008540412589	106,2
LV050055114521	109,3	LV048445310011	111,4	LV008540412606	106,0
LV050055114519	108,7	LV018545410208	110,5	LV008540412598	106,0
LV050055114539	108,3	LV032812310321	110,1	LV008540412593	106,0
LV050055114538	108,3	LV018545415036	109,6	LV008540412608	104,5
LV050055114553	108,1	LV000540219895	109,5	LV008540412601	104,2
LV010587910010	107,5	LV000540219891	109,6	LV008540412590	104,2
VCG Nr. 01124	107,4	LV008839819727	109,1	LV010870918422	104,2
LV010587910011	107,2	LV032812310323	109,1	VCG Nr. 01177	103,3

Kazu pārraudzība 2003. gadā

Goat recording result

Latvijā ciltsdarbs kazkopībā tiek veikts saskaņā ar apstiprināto ciltsdarba programmu. Ciltsdarba mērķis ir attīstīt kazkopību Latvijā par rentablu lopkopības nozari valsts, kooperatīvajās un zemnieku saimniecībās.

Galvenie uzdevumi: **Šķirnes ganāmpulkos** iegūt augstvērtīgus šķirnes dzīvniekus:

- izkopt kazu produktivitātes īpašības, kas raksturīgas attiecīgajam šķirnes ganāmpulkam;
- veikt padziļinātu selekcijas darbu audzēšanā pa līnijām;
- izkopt esošās līnijas un radīt jaunas ar labākām saimnieciski derīgām īpašībām, piekopjot tīraudzēšanu un krustošanu;
- izmantot pārošanai augstvērtīgus vaislas āžus.

Ražojošo kazu ganāmpulkos iegūt pēc iespējas vairāk labas kvalitātes piena produkcijas.

Latvijā audzē Latvijas vietējās un Zānes šķirnes kazas. Lai uzlabotu Latvijas kazu pēcnācēju kvalitāti liela nozīme ir pārraudzības darba veikšanai un augstvērtīgu vaislinieku izmantošanai.

Kazu pārraudzība republikā tiek veikta saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 97. “Šķirņu kazu pārraudzības kārtība”, kas nosaka pārraudzības metodes, pārraudzības datu iegūšanas, iesniegšanas un uzskaites kārtību, piena paraugu ņemšanas un analizēšanas kārtību, pārraudzības kontroles kārtību, kā arī paraugu un ganāmpulku īpašnieku tiesības un pienākumus. Zemkopības ministrija ir izdevusi instrukciju par kārtību kazu šķirņu noteikšanai un informācijas reģistrēšanai datu bāzē, kas nosaka Latvijā audzēto kazu šķirnes nosaukuma piešķiršanai.

Kazu pārraudzības darbu republikā organizē Latvijas kazu audzētāju apvienība. Pārraudzības darbs tiek veikts 17 saimniecībās, kopējais kazu skaits 500 dzīvnieki ar vidējo izslaukumu 616 kg piena.

Kazu ražība 2003. gadā

Goat productivity in 2003

Ganāmpulks	Kazu skaits	Izslaukums kg	Tauki %	Tauki kg	Olalt.v. %	Olalt.v. kg	Laktoze %	Laktoze kg	Som.Š.sk x1000
LV0062101	45.7	423	3.74%	15.8	2.98%	12.6	4.47%	18.9	795
LV0086489	10.2	148	4.39%	6.5	3.04%	4.5	4.53%	6.7	729
LV0160791	60.9	467	4.41%	20.6	3.10%	14.5	4.67%	21.8	1296
LV0220035	12.8	644	4.21%	27.1	3.26%	21.0	4.43%	28.5	2029
LV0263862	4.0	525	3.85%	20.2	2.84%	14.9	4.38%	23.0	268
LV0308100	56.8	507	4.44%	22.5	2.96%	15.0	4.24%	21.5	1587
LV0380225	15.0	681	3.74%	25.5	2.80%	19.1	4.43%	30.2	502
LV0382568	34.6	401	4.16%	16.7	3.37%	13.5	4.39%	17.6	882
LV0400837	34.0	378	3.97%	15.0	3.28%	12.4	4.42%	16.7	875
LV0427417	18.2	792	3.40%	26.9	3.03%	24.0	4.44%	35.2	896
LV0440288	11.5	908	3.16%	28.7	2.87%	26.1	4.47%	40.6	511
LV0440408	93.1	867	4.20%	36.4	3.44%	29.8	4.48%	38.8	690
LV0441759	23.3	795	3.46%	27.5	2.93%	23.3	4.52%	35.9	433
LV0441983	28.8	582	3.61%	21.0	3.02%	17.6	4.54%	26.4	1420
LV0445546	7.0	750	3.37%	25.3	2.84%	21.3	4.52%	33.9	364
LV0448938	1.8	1233	3.36%	41.4	2.99%	36.9	4.18%	51.6	412
LV0460623	42.0	811	3.55%	28.8	2.95%	23.9	4.41%	35.8	639
Kopā 17	499.7	616	3.94%	24.3	3.13%	19.3	4.46%	27.5	895

Analizējot datus par kazu ganāmpulku atražošanas rādītājiem, mēs redzam, ka vidējais apsēklošanas vecums kazām ir 8,4 mēneši, vidējais pirmās atnešanās vecums ir 16,6 mēneši.

Atražošanas rādītāji 2003. gadā

Ganāmpulks	Kazu skaits	1.apsēkloš		1.atnešanās		Serv.periods		Sēkl. reizes		Cietst.periods	
		skaits	mēn.	skaits	mēn.	skaits	dienas	kazas	Uz 1atn	skaits	dienas
LV0062101	37	-	-	9	22.2	40	214	40	1.0	30	76
LV0086489	8	nav datu	-	3	16.0	-	-	-	-	1	83
LV0160791	58	nav datu	-	-	-	59	214	59	1.0	46	59
LV0220035	13	-	-	2	12.3	18	227	18	1.0	11	51
LV0263862	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4	28
LV0308100	48	-	-	2	14.1	56	227	56	1.1	23	65
LV0380225	11	-	-	5	15.2	14	169	14	1.1	14	65
LV0382568	37	-	-	13	12.5	37	178	37	1.0	27	57
LV0400837	32	nav datu	-	2	22.5	22	286	22	1.5	-	-
LV0427417	18	1	10.8	6	20.1	28	211	29	1.0	10	32
LV0440288	9	2	7.7	3	19.7	12	194	12	1.0	8	38
LV0440408	93	4	7.8	5	17.5	86	217	86	1.0	-	-
LV0441759	28	22	7.7	10	14.3	29	178	41	1.0	26	85
LV0441983	36	10	9.1	20	17.1	18	172	28	1.0	24	57
LV0445546	7	-	-	1	11.1	6	223	6	1.0	5	52
LV0448938	-	nav datu	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LV0460623	41	4	10.9	5	15.6	24	285	24	1.3	12	61
Kopā	480	43	8.4	86	16.6	449	215	472	1.1	241	62

Analizējot informāciju par ražībām pa vecuma grupām, mēs redzam, ka pirmpienēm vidējā ražība ir 589 kg piena, ar piena tauku saturu 3,95%, bet vecākās laktācijās vidējais izslaukums ir 677 kg piena ar tauku saturu 4.0%

Standartažība pirmpienēm 2003. gadā

Goat productivity of first lactation 2003

Ganāmpulks	Laktāc. skaits	Slaukš. dienas	Izslaukums kg	Tauki		Olbalt.v.		Laktoze		Som.Š.sk x1000
				%	kg	%	kg	%	Kg	
LV0062101	15	301	509	3.87%	19.7	3.03%	15.4	4.46%	22.7	184
LV0086489	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LV0160791	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LV0220035	2	312	594	4.23%	25.1	3.22%	19.1	4.41%	26.2	264
LV0263862	3	321	654	4.01%	26.2	2.89%	18.9	4.57%	29.9	65
LV0308100	4	368	480	5.40%	25.9	2.69%	12.9	4.44%	21.3	612
LV0380225	1	258	669	4.13%	27.6	2.72%	18.2	4.47%	29.9	334
LV0382568	6	269	336	4.02%	13.5	3.21%	10.8	4.49%	15.1	789
LV0400837	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LV0427417	6	334	691	3.40%	23.5	2.95%	20.4	4.50%	31.1	508
LV0440288	1	338	877	2.82%	24.7	2.78%	24.4	4.29%	37.6	434
LV0440408	4	280	695	4.73%	32.9	3.57%	24.8	4.55%	31.6	383
LV0441759	3	274	765	3.42%	26.2	2.81%	21.5	4.58%	35.0	298
LV0441983	8	277	587	3.63%	21.3	2.95%	17.3	4.48%	26.3	611
LV0445546	1	301	503	3.08%	15.5	2.90%	14.6	4.45%	22.4	348
LV0448938	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LV0460623	15	523	663	4.09%	27.1	2.87%	19.0	4.54%	30.1	357
Kopā	69	349	589	3.95%	23.3	2.98%	17.5	4.50%	26.5	385

Standarttražība otrpienēm un vecākām kazām 2003. gadā

Goat productivity of other lactation 2003

Ganāmpulks	Laktāc. skaits	Slaukš. dienas	Izslaukums kg	Tauki %	Kg	Olbalt.v. %	kg	Laktoze %	kg	Som.Š.sk x1000
LV0062101	24	289	524	3.70%	19.4	2.88%	15.1	4.47%	23.4	201
LV0086489	4	302	145	4.21%	6.1	3.17%	4.6	4.62%	6.7	438
LV0160791	59	323	529	4.39%	23.2	3.06%	16.2	4.63%	24.5	530
LV0220035	6	290	632	4.40%	27.8	3.24%	20.5	4.41%	27.9	717
LV0263862	1	291	547	4.52%	24.7	2.91%	15.9	4.61%	25.2	169
LV0308100	26	310	628	4.90%	30.8	2.87%	18.0	4.28%	26.9	836
LV0380225	5	319	847	3.44%	29.1	2.82%	23.9	4.38%	37.1	434
LV0382568	23	278	421	4.16%	17.5	3.37%	14.2	4.37%	18.4	536
LV0400837	nav datu	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LV0427417	8	333	673	3.57%	24.0	2.90%	19.5	4.61%	31.0	624
LV0440288	7	319	948	2.95%	28.0	2.78%	26.4	4.53%	42.9	306
LV0440408	62	309	850	4.18%	35.5	3.41%	29.0	4.49%	38.2	539
LV0441759	16	263	901	3.35%	30.2	2.92%	26.3	4.40%	39.6	334
LV0441983	11	283	660	3.41%	22.5	2.98%	19.7	4.53%	29.9	674
LV0445546	5	328	735	3.48%	25.6	2.87%	21.1	4.57%	33.6	238
LV0448938	nav datu	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LV0460623	18	402	950	3.53%	33.5	2.92%	27.7	4.43%	42.1	581
Kopā	275	311	677	4.00%	27.1	3.10%	21.0	4.48%	30.3	522

Aitu pārraudzība 2003. gadā

Sheep recording result

Latvijā ciltsdarbs aīkopībā tiek veikts saskaņā ar apstiprināto ciltsdarba programmu.

Latvijā kā pamata šķirni audzē Latvijas tumšgalves aītas, kuras atbilst pussmalkvilnas - gaļas virziena īsvilnas tipam. No šīs šķirnes aītām iegūstam gaļu, vilnu un kažokādas. Tirgus konjunktūrai mainoties, par galveno virzienu aītkopībā ir kļuvusi gaļas ražošana. Taču patreizējais stāvoklis aītkopībā ir ļoti saspringts. Aītu skaits ar katru gadu samazinās. Vidējais aītu ganāmpulku lielums sastāda tikai 3,9 aītas. Mazos ganāmpulkos neveic pārraudzības darbu. Pieredze liecina, ka ātra aītu skaita palielināšana Latvijā nav iespējama. Tāpēc, pašreizējā laika posmā nepalielinot aītu skaitu, ir jāpārveido esošā ganāmpulka struktūra. To varēs nodrošināt izaudzējot ļoti labas jaunaitas, kas dos iespēju samazināt to izbrāķēšanas īpatsvaru, lai to paveiktu ir jāuzlabo aītu turēšanas un ēdināšanas apstākļi, kas savukārt prasa lielu līdzekļu ieguldījumu.

Lai veiktu sistemātisku un mērķtiecīgu ciltsdarbu aītu ganāmpulkos, no kopējā vaislas aītu skaita 15% jeb 5000 dzīvniekiem jābūt šķirnes aītām. Ciltsdarba mērķis ir:

- palielināt aītu māšu auglību un jēru saglabāšanu līdz atšķiršanai;
- strādāt pie intensīvas jēru gaļas ražošanas, kāpinot jēru ātraudzību un uzlabojot gaļas kvalitāti;
- saglabāt Latvijas tumšgalves aītu šķirnei raksturīgo vilnas produktivitāti un kvalitāti.

Izvirzītā mērķa sasniegšanai aītu pārraudzības darbu republikā organizē un veic Latvijas aītu audzētāju asociācija, kas sagatavoja un iesniedza pārraudzības rezultātus par 2003.gadu.

Mērķtiecīgs ciltsdarbs aitkopībā tiks veikts šķirnes aitu saimniecībās. Ir jāpanāk, lai katrā republikas rajonā būtu vismaz viena šķirnes aitu saimniecība, kas nodrošinās gaļas ražojošos ganāmpulkus ar kvalitatīvu vaislas materiālu (vaislas teļiem un aitu mātēm) gaļas jēru ieguvei. Katru gadu šķirnes ganāmpulkos jāveic:

- individuālās produktivitātes un izcelšanās uzskaiti visiem šķirnes dzīvniekiem;
- individuālu vaislas teķu, teķu uzmeklētāju, audzējamo teķīšu, aitu māšu, audzējamo aitiņu un jēru vērtēšanu atbilstoši bonitēšanas instrukcijai;
- individuālo aitu māšu izlasi lecinašanai ar vaislas teķiem, kuri novērtēti kā uzlabotāji pēc galvenajām selekcionētajām pazīmēm;
- vaislas teķu novērtēšanu pēc pēcnācējiem 4-5 mēnešu vecumā, kā arī pēc pēcnācējiem 12 mēnešu vecumā;
- audzējamo aitiņu un teķīšu grupā jāieskaita dzīvniekus no 6 līdz 18 mēnešu vecumam;
- aitu mātēs jāieskaita audzējamās aitiņas 1,5 gadu vecumā, uzsākot vaislas darbību;
- vaislas teķu grupā jāieskaita audzējamie teķīšus no 1,5 gadu vecuma, uzsākot vaislas darbību;
- audzējamie dzīvnieki jāizmanto ganāmpulka atjaunošanai vai jārealizē šķirnei.

Galvenais uzdevums ražojošos aitu ganāmpulkos - iegūt pēc iespējas vairāk labas kvalitātes produkciju.

Aitu māšu novērtējums un vidējie produktivitātes rādītāji šķirnes aitu audzēšanas saimniecībās

Ewe productivity result in 2003

Saimniecība <i>household</i>	Īpašnieks <i>owner</i>	Aitu māšu skaits <i>number of ewe</i>	EL klase, % <i>EL class</i>	1 klase, % <i>1 class</i>	Vidējā dzīvmasa, kg <i>average live weight</i>	Vidējais nocirpums, kg <i>average wool clip</i>	Vilnas garums, cm <i>wool length</i>	Aitu māšu auglība, % <i>ewe productivity</i>
z/s "Ķempēni", Valmieras raj.	I.Āboltiņš	85	42,4	54,1	67,8	3,9	9,9	133,7
SIA "Vecvītiņi", Valmieras raj.	V.Irbe	124	61,3	35,5	62,3	4,4	11,5	150,7
z/s "Klimpas", Valmieras raj.	V.Leska	45	57,8	40,0	60,0	4,3	11,2	153,3
z/s "Dzilniņas", Valmieras raj.	D.Čākurs	84	69,0	28,6	64,0	3,8	10,4	155,9
z/s "Gaviļkalni", Cēsu raj.	M.Dommere	75	48,0	46,7	61,8	3,6	9,4	130,3
z/s "Braslas", Valmieras raj.	D.Rasa	30	53,3	46,7	70,7	4,4	9,5	151,3
z/s "Zīles", Madonas raj.	Dz.Kozulis	167	52,7	44,9	70,0	4,3	11,3	131,3
z/s "Mežkalēji", Jelgavas raj.	M.Landmane	99	62,6	34,3	66,2	5,2	11,3	154,9
z/s "Bērziņi", Rīgas raj.	R.Sīmansons	72	73,6	26,4	72,8	4,6	11,5	181,3
z/s "Rocēni", Ogres raj.	A.Straume	36	50,0	47,2	57,2	4,7	11,3	159,4
z/s "Strauti", Rēzeknes raj.	T.Kopels	11	63,6	36,4	59,2	5,6	13,3	154,5
p/s "Priedes", Valmieras raj.	Ā.Sviķe	22	31,9	63,6	62,5	4,1	10,1	152,3

Vaislas teķu novērtējums un vidējie produktivitātes rādītāji šķirnes aitu audzēšanas saimniecībās
Ram productivity result in 2003

Saimniecība household	Īpašnieks owner	Vaislas teķu skaits number of ram	El klase, % EL class	Vidējā dzīvmasa, kg average live weight	Vidējais nocirpums, kg average wool clip	Vilnas garums, cm ewe productiveness
z/s "Ķempēni", Valmieras raj.	I.Āboltiņš	3	100	96,3	5,6	10
SIA "Vecvītiņi", Valmieras raj.	V.Irbe	3	100	111,3	6,6	10,8
z/s "Klimpas", Valmieras raj.	V.Leska	1	100	100	8,4	13,5
z/s "Dzilniņas", Valmieras raj.	D.Čākurs	2	100	99	6,2	12
z/s "Gaviļkalni", Cēsu raj.	M.Dommere	4	100	96	5,5	10,8
z/s "Braslas", Valmieras raj.	D.Rasa	2	100	101,5	6,1	10,8
z/s "Zīles", Madonas raj.	Dz.Kozulis	2	100	99	6,6	13
z/s "Mežkalēji", Jelgavas raj.	M.Landmane	7	100	116,4	7,1	11,4
z/s "Bērziņi", Rīgas raj.	R.Sīmansons	1	100	116	7,5	12,5
z/s "Rocēni", Ogres raj.	A.Straume	1	100	108	6,6	13
z/s "Strauti", Rēzeknes raj.	T.Kopels	1	100	100	5,5	9
p/s "Priedes, Valmieras raj.	Ā.Sviķe	1	100	96	5,4	11

Audzējamo aitiņu novērtējums un vidējie produktivitātes rādītāji šķirnes aitu audzēšanas saimniecībās
Young ewe productivity result in 2003

Saimniecība household	Īpašnieks owner	Audzējamo aitiņu skaits number of young ewe	El klase, % EL class	I klase, % I class	Vidējā dzīvmasa, kg average live weight	Vidējais nocirpums, kg average wool clip	Vilnas garums, cm ewe productiveness
z/s "Ķempēni", Valmieras raj.	I.Āboltiņš	29	20,7	79,3	43,93	3,2	9,9
SIA "Vecvītiņi", Valmieras raj.	V.Irbe	21	57,1	42,8	57,4	3,9	13,9
z/s "Klimpas", Valmieras raj.	V.Leska	12	66,7	33,3	44,7	3,4	11,2
z/s "Dzilniņas", Valmieras raj.	D.Čākurs	36	80,5	19,4	44,9	3,3	14,5
z/s "Gaviļkalni", Cēsu raj.	M.Dommere	17	41,2	58,8	44,5	3,0	9,3
z/s "Braslas", Valmieras raj.	D.Rasa	8	25	75	42,5	4,1	11,0
z/s "Zīles", Madonas raj.	Dz.Kozulis	46	34,7	63,0	50,7	3,6	13,0
z/s "Mežkalēji", Jelgavas raj.	M.Landmane	39	58,9	41,0	53,5	3,4	9,8
z/s "Bērziņi", Rīgas raj.	R.Sīmansons	27	81,5	18,5	49,5	3,7	10,4
z/s "Rocēni", Ogres raj.	A.Straume	7	100	0	43,4	3,8	12,7
z/s "Strauti", Rēzeknes raj.	T.Kopels	20	55	45	41,6	3,9	11,3
p/s "Priedes, Valmieras raj.	Ā.Sviķe	12	66,7	33,3	43,9	2,5	11,4

Audzējamo teķišu novērtējums un vidējie produktivitātes rādītāji šķirnes aitū audzēšanas saimniecībās

Young ram productivity result in 2003

Saimniecība household	Īpašnieks owner	Audzējamo teķišu skaits number of young ram	El klase, % EL class	Vidējā dzīvmasa, kg average live weight	Vidējais nocirpums, kg average wool clip	Vilnas garums, cm ewe productiveness
z/s "Ķempēni", Valmieras raj.	I.Āboltiņš	3	66,7	59	4,4	10,1
SIA "Vecvītiņi", Valmieras raj.	V.Irbe	3	100	59,3	4,9	15,6
z/s "Klimpas", Valmieras raj.	V.Leska	5	100	58,3	4,3	11,6
z/s "Dzilniņas", Valmieras raj.	D.Čākurs	2	100	64,9	4,6	12,4
z/s "Gaviļkalni", Cēsu raj.	M.Dommere	2	50	58,4	3,6	10
z/s "Braslas", Valmieras raj.	D.Rasa	3	100	50,2	4,4	13,3
z/s "Zīles", Madonas raj.	Dz.Kozulis	29	20,7	53,6	3,6	12,4
z/s "Mežkalēji", Jelgavas raj.	M.Landmane	28	71,4	61	4,8	12,5
z/s "Bērziņi", Rīgas raj.	R.Sīmansons	5	80	67,5	5,7	11,9
z/s "Rocēni", Ogres raj.	A.Straume	2	100	53,3	4,2	13,9
z/s "Strauti", Rēzeknes raj.	T.Kopels	1	100	60,5	3,1	9
p/s "Priedes, Valmieras raj.	Ā.Sviķe	1	100	55,4	4,1	10,5

Atšķirto jēru novērtējums un vidējie produktivitātes rādītāji šķirnes aitū audzēšanas saimniecībās

Weaning lamb productivity result in 2003

Saimniecība household	Īpašnieks owner	Aitiņas /young ewe/			Teķīši /young ram/		
		skaits number	El un I klase, % EL and I class	vidējā dzīvmasa, kg average live weight	skaits number	El un I klase, % EL and I class	vidējā dzīvmasa, kg average live weight
z/s "Ķempēni", Valmieras raj.	I.Āboltiņš	49	85,71	31,6	50	96	31,6
SIA "Vecvītiņi", Valmieras raj.	V.Irbe	85	100	40,8	73	100	41,9
z/s "Klimpas", Valmieras raj.	V.Leska	29	100	32,5	34	100	33,1
z/s "Dzilniņas", Valmieras raj.	D.Čākurs	60	98,3	33,4	48	95,8	33,6
z/s "Gaviļkalni", Cēsu raj.	M.Dommere	38	97,4	33,9	25	96	34,6
z/s "Braslas", Valmieras raj.	D.Rasa	24	83,3	30,4	26	84,6	34,9
z/s "Zīles", Madonas raj.	Dz.Kozulis	70	98,5	40,8	96	98,9	41,2
z/s "Mežkalēji", Jelgavas raj.	M.Landmane	67	85,1	31,2	54	96,2	35,8
z/s "Bērziņi", Rīgas raj.	R.Sīmansons	51	94,1	38,9	46	89,1	38,7
z/s "Rocēni", Ogres raj.	A.Straume	21	95,2	33,6	24	95,8	34,6
z/s "Strauti", Rēzeknes raj.	T.Kopels	6	100	36,1	11	100	40,1
p/s "Priedes, Valmieras raj.	Ā.Sviķe	25	88	32,5	33	93,9	33,8

Cūku pārraudzība 2003. gadā

Pig recording results in 2003

Ciltsdarba programma “Latvijas Baltai cūku šķirnei 2003. gadam un tuvākai perspektīvai” apstiprināta 2003. gada 25. martā (Zemkopības ministrijas rīkojums Nr. 76.)

Nacionālās cūku selekcijas programmas realizācijai bija nepieciešami ne vien strukturāli audzēšanas darba pārkārtojumi, bet arī lokālo šķirņu uzlabošana ar citu augstvērtīgu šķirņu iekrustošanu. Ārzemēs jaunu līniju veidošana bieži notiek ar gēnu rezervju izmantošanu tieši no primitīvajām vietējo cūku populācijām, kuras saglabājušas piemērotību vietējiem apstākļiem, ir ar robustu uzbūvi un spējīgas savu vitalitāti nodot pēcnācējiem.

Ciltsdarba programma paredz Latvijas baltās šķirnes populāciju saglabāt nākotnē kā gēnu rezervi. Saglabājot daļu no Latvijas baltās šķirnes, bez citu šķirņu iekrustošanas, nākošajās paaudzēs palielinās cūku šķirņu daudzveidība.

Latvijas baltās šķirnes populācijā saglabājamās un tālāk attīstāmas īpašības, ar kurām tā iezīmējas citu šķirņu vidū:

1. sivēnmāšu augstā reprodukcijas spēja;
2. gaļas labās sensorās īpašības;
3. konstitūcijas stiprums un vitalitāte.

Cūku pārraudzības darbu republikā organizē cūku audzētāju asociācijas saskaņā ar apstiprināto ciltsdarba programmu cūkkopībā. Asociācijas ir sagatavojušas pārraudzības rezultātus par 2003. gadu.

Saimniecības, kuras strādā pie Latvijas baltās šķirnes saglabāšanas programmas realizācijas ir ar šķirnes cūku audzēšanas saimniecības statusu un ik gadu slēdz līgumu ar cūku audzēšanas organizāciju. Saimniecības izpilda cūku audzēšanas organizācijas norādījumus par cūku turēšanu, ēdināšanu, izlasi un atlasi. Vēlams, lai ar Latvijas baltās populāciju minimāli strādātu 4-6 saimniecības un ganāmpulkos sivēnmāšu skaits variētu 25-50 robežās.

Tuvradniecības novēršanai izmantojamās visamz 4 kuiļu ģenealogiskās līnijas. Kuiļi turami mākslīgās apsēklošanas stacijā un sivēnmāšu apaugļošanā ievēro 4 kuiļu līniju rotāciju. Visu 4 līniju kuiļiem vienlaicīgi jābūt izmantojamiem bioprodukta ieguvei. Populācija nebūs liela (maksimāli 600 sivenmātes). Tādēļ no audzētajiem prasāms nevainojams darbs programmā nosprausto mērķu realizācijai.

Latvijas lauksaimniecības konsultāciju dienesta informācija par nobarojamo cūku pārraudzības rezultātiem par 2003. gadu

Sivēnmāšu reproduktivitātes rādītāji metienā 2003. gadā (LLKC dati)

Ganāmpulku skaits	Sivēnmāšu skaits	Dzimušo sivēnu skaits metienā			Vidēji atšķirto sivēnu skaits metienā	Sivēnu krišana līdz atšķiršanai, %
		Auglība (Dzīvie + nedzīvie)	Dzīvi dzimušie	Nedzīvi dzimušie		
352	6194,6	11,407	11,0217	0,385	10,202	7,007

Cūku ciltsdarba centra pārraudzības dati par 2003.gadu

Sivēnmāšu produktivitātes rādītāji 2003. gadā

Šķirne	Sivēnmāšu skaits	Auglība, sivēni metienā	Atšķirti sivēni metienā
M1	957	12.0	10.4
Landrases	2137	11.2	9.9
Jorkšīras	1507	11.3	9.8

Jauncūku produktivitātes rādītāji

Šķirne	skaits	vecums beidzot testu, dienas	svars uzsākot testu, kg	svars beidzot testu, kg	pupu skaits	pieaugums līdz testa uzsākšanai, g/d	pieaugums testa laikā, g/d	pieaugums no dzimšanas līdz testa beigām, g/d	vecums sasniedzot 100 kg, dienas	vidējais zemādas speķa biezums, mm	liesās galas iznākums, %
M1	2179	167	27	100	14.3	0.385	0.762	0.604	169	11.8	59.3
Landrases	5245	170	28	96	14.4	0.390	0.708	0.571	177	10.5	60.1
Jorkšīras	2452	171	26	99	14.2	0.355	0.750	0.581	174	12.5	58.6

Cūku audzētāju asociācijas “Agrosels” pārraudzības dati par 2003. gadu

Sivēnmāšu produktivitātes rādītāji 2003. gadā

			Reģ. Nr. 000343881 PVN Reģ. Nr. LV 40003438818			
			Acones iela 10 Stopiņu pagasts Rīgas rajons LV-2130 Latvijas Republika			
			Tālr.: 371 7 910739, Fakss : 371 7 910165, Mob.tālr.: 9 111015,			
			e-pasts: agrosels@parks.lv			
Ganāmpulku skaits	Sivēnmāšu skaits	Dzimušo sivēnu skaits metienā			Vidēji atšķirto sivēnu skaits metienā	Sivēnu krišana līdz atšķiršanai %
		Auglība (dzīvie+nedzīvie)	Dzīvi dzimušie	Nedzīvi dzimušie		
2	32	10.6	10.4	0.2	9.5	7.80%

Zirgu pārraudzības dati par 2003. gadu

Horses recording results in 2003

Latvijas šķirnes zirgu braucamā tipa ciltsdarba programma 2004. – 2009. gadam apstiprināta 2004. gada 4. martā (Zemkopības ministrijas rīkojums Nr. 97.).

Latvijas šķirnes zirgu braucamā tipa saglabāšanas procesu veic dzīvnieku audzēšanas saimniecības un ciltsdarba organizācija. Dzīvnieku identifikācija, izcelšanās reģistrācija, ciltsvērtības noteikšana un pārraudzība tiek veikta normatīvo aktu noteiktā kārtībā un pamatojoties uz 2003. gada 24. decembrī Zemkopības ministra apstiprināto “Latvijas zirgu šķirnes ciltsdarba programmu 2004. gadam un tuvākai perspektīvai līdz 2009. gadam” (rīkojums Nr. 419.).

Latvijas šķirnes zirgu ciltsdarba programma aptver visus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu šķirnes dzīvnieku kvalitatīvu audzēšanu, veiktu izlasi, atlasī, dzīvnieku novērtēšanu, dzīvnieku reģistrāciju un Valsts ciltsgrāmatas kārtošanu.

Pamātšķirne, ar kuras selekciju nodarbojas Latvijas zirgu audzētāji, ir Latvijas zirgu šķirne.

Latvijas zirgu šķirnes turpmākās selekcionēšanas mērķi ir:

1. saglabāt šķirnē jau izveidotās īpašības – nosvērtību, labdabīgumu un universālo izmantošanas virzienu;
2. izaudzēt atlētisku zirgu, ar pareizām ķermeņa līnijām, pareizu gaitu un lēcieni, piemērotu jātnieku sportam, atpūtai un tūrismam.

Latvijas šķirnes zirgu braucamā tipa saglabāšanas mērķi ir:

1. saglabāt Latvijas šķirnes zirgu braucamo tipu ar tā labajām īpašībām – mierīgumu, labdabību, uzticēšanos cilvēkam un spēcīgu kaulu uzbūvi, labām barības izmantošanas spējām, auglību un ilgmūžību;
2. saglabāt šķirnes daļu kā gēnu rezervi bez citu neradniecīgo šķirņu asins pieliešanas, nodrošināt plašāku šķirņu daudzveidību nākamajās paaudzēs. Saglabāt šķirnei raksturīgos gēnus, neieplūdinot vai iespējami maz ieplūdinot citu šķirņu gēnus;
3. saglabāt vēl līdz šodienai audzētās, šķirnē neizzudušās ģenētiskās līnijas;
4. saglabājot braucamā tipa vaislas ķēves, pastāv iespēja jebkurā brīdī tās lecināt ar Rietumeiropas zirgu šķirnes ērzeļiem un iegūt klasiskus zirgus.

Līdz šim šķirnē sastopamais braucamais tips uzskatāms par izselekcionētu un turpmākā darbība vēršama tā saglabāšanai (risinot FAO līdzekļu piesaisti). Visa selekcionāru uzmanība veltāma sporta tipa izkopšanai.

Lai saglabātu Latvijas zirgu šķirnes populāciju un veicinātu tās attīstību ir aprēķināts, ka aktīvās populācijas šķirnes ķēvju skaits nevar būt mazāks par 1800 ķēvēm. Savukārt mērķtiecīgai pārošanai un potenciālo vaislas ērzeļu izmantošanai izmanto 800 ķēves. Šo ķēvju lecināšanai nepieciešami 40 vaislas ērzeļi.

Vērtējot zirgus, mērījumu ticamības nodrošināšanai, jāievēro sekojoši nosacījumi:

- zirgiem jābūt attiecīgi sagatavotiem pārbaudēm (testiem);
- pārbaudēm jānotiek pēc iespējas vienādos apstākļos, jāizvēlas konkrēta pārbaudes vieta, sezona un vērtētāji.

Nav pieļaujamas identitātes kļūdas. Zirgkopībā izmanto starptautisko zirgu identifikācijas

metodi, kas balstās uz zirgu krāsas un pazīmju aprakstu.

Datu apkopošanas rezultātā, svarīgi atrast vērtīgākos esošās un nākamās paaudzes vaisliniekus, nosakot to ģenētisko vērtību. Selekcionējot pēc vienas pazīmes ar augstu iedzimstamību, tas ir samērā vienkārši, taču zirgkopībā mūs interesējošo pazīmju iedzimšanu nosaka gēnu kopums.

Šobrīd pārraudzībā atrodas

229 ganāmpulki ar:

4924 zirgiem,
1570 ķēvēm,
266 ērzeļiem,
3088 jaunzirgiem,
109 sertificētiem ērzeļiem,
374 iegūtiem kumeļiem,
378 veiktu jaunzirgu darba spēju pārbaudi.

Sertificētu ērzeļu sadalījums pa šķirnēm:

Latvijas	44
Holšteinas	24
Hannoveras	4
Oldenburgas	7
Dāņu siltasiņu	11
Traķēnas	7
Angļu pilnasiņu	6
Pārējās šķirnes	6

Ērzeļu darba spēju pārbaude.

Nr. p.k.	Vārds, šķirne	Dzimšanas gads	Darba spējas				Indekss
			Soļi	Rikši	Lēkši	Lēkš.tehn.	
1	Kavello LS	2000	8.6	8.5	8.1	8.7	156
2	Kolumbs LS1597	2000	8.0	8.2	8.2	8.3	141
3	Roulette OL7	2000	7.6	8.1	8.0	8.2	132
4	Kornetto LS1592	2001	7.0	8.3	7.7	7.5	114
5	Liedags LS1602	1999	8.5	8.5	8.5	6.5	115
6	Louis J HL257	1986	9.0	8.0	8.0	9.0	143
7	Queseron LS1601	1999	7.0	7.0	7.0	8.5	106
8	Rovers HL240	1997	8.0	9.0	8.0	9.0	142
9	Kalvadoss LS1607	1998	7.0	7.0	7.0	8.0	100
10	Miro Rolex DH16	2001	9.0	7.0	8.0	9.0	136
11	Geliuss LS1608	2000	7.0	8.0	7.0	8.0	107
12	Castello DH15	2000	7.0	9.0	9.0	9.0	142
13	Calibro LS1609	2001	8.0	9.0	8.0	8.0	130
14	Pittegardens Limewald	2000	9.0	9.5	8.5	8.0	145
15	Corall HL258	2001	8.0	6.0	8.0	9.0	118
16	Kempings LS1593	2001	8.0	8.8	8.7	7.9	147
17	Colins	2000	7.3	8.8	8.2	9.0	154
18	Ideal LS1604	2001	8.0	8.5	8.5	7.5	101.6
19	Dragun LS1603	2001	9.0	8.5	8.0	7.0	101.6
20	Rekords LS1605	2001	8.0	8.0	8.0	8.0	101.6
21	Rodmens LS1606	2000	8.0	7.5	9.0	8.5	101.7

Spēkā esošie normatīvie akti

Ministru kabineta noteikumi Nr.712

Rīgā 2003.gada 16.decembrī (prot. Nr.64, 19.§)

Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība

Izdoti saskaņā ar Ciltsdarba likuma 12.pantu un Veterinārmedicīnas likuma 59.panta 5.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka lauksaimniecības dzīvnieku, bišu saimju, zivju dīķu, akvakultūras dzīvnieku audzētavu, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas, kā arī liellopu, cūku, aitu, kazu un zirgu (turpmāk - dzīvnieki) individuālās apzīmēšanas kārtību.

2. Lauksaimniecības dzīvnieku, bišu saimju, zivju dīķu, akvakultūras dzīvnieku audzētavu īpašnieks vai viņa pilnvarota persona, kura uz noteiktu laiku vai pastāvīgi ir atbildīga par dzīvniekiem (turpmāk - turētājs), informāciju par dzīvnieku apzīmēšanu, uzskaiti turēšanas vietā un citu ar dzīvnieku apzīmēšanu, kā arī ganāmpulku un novietņu reģistrēšanu saistītu informāciju nosūta valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs" (turpmāk - datu centrs) informācijas reģistrēšanai ganāmpulku, novietņu un dzīvnieku reģistros (turpmāk - datu bāze).

3. Datu bāzē norāda šādu informāciju: novietne, novietnes īpašnieks, turētājs, novietnes adrese, ganāmpulks, ganāmpulka īpašnieks, liellopu, cūku, aitu, kazu, zirgu un pārējo lauksaimniecības dzīvnieku skaits, dzīvnieku izmantošanas veids, darbības, kas ir saistītas ar dzīvnieku apzīmēšanu, apsēklošanu, lecināšanu, atnešanos, kastrāciju, pārvietošanu, likvidēšanu, dzīvnieku aborti un nobeigšanās gadījumi. Informācija tiek glabāta trīs gadus pēc pēdējā reģistrētā notikuma vai darbības.

4. Datu centrs reizi gadā ganāmpulku īpašniekiem nosūta informāciju par dzīvnieku reģistrā reģistrētajiem dzīvniekiem.

5. Dzīvnieku apzīmēšanu drīkst veikt sertificēta persona, praktizējošs veterinārārsts vai turētājs novietnē.

6. Saskaņā ar zemkopības ministra apstiprinātu instrukciju datu centrs, reģistrējot liellopus, kazas un aitas, nosaka dzīvnieku šķirni un norāda to datu bāzē.

7. Pārtikas un veterinārais dienests:

7.1. saskaņā ar valsts kārtējā gada uzraudzības un kontroles programmu apseko un inspicē

novietnes. Inspekciju skaits gadā nav mazāks par 10 % no kopējā novietņu skaita;

7.2. kontrolē informācijas atbilstību dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistriem, kā arī iesniedz kontroles rezultātus datu centrā;

7.3. sniedz datu centram ziņas par novietņu apsekošanas, dzīvnieku novietnē veikto veterināro pasākumu un dzīvnieku laboratorisko izmeklējumu skaitu un rezultātiem.

II. Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšana

8. Lai valstī nodrošinātu vienotu uzskaites sistēmu, datu centrs veido dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrus.

9. Novietņu (atsevišķi norobežojama platība lauksaimniecības dzīvnieku, bišu saimju, akvakultūru pastāvīgai vai pagaidu turēšanai un zivju dīķiem) reģistrā norāda lauksaimniecības dzīvnieku pastāvīgās turēšanas vietas un pagaidu turēšanas vietas, bišu saimju pastāvīgās turēšanas vietas, akvakultūru audzētavas un zivju dīķu atrašanās vietas. Bišu saimju pagaidu turēšanas vietas novietņu reģistrā nenorāda.

10. Ganāmpulka (lauksaimniecības dzīvnieks vai dzīvnieku kopums, bišu saimes un zivju dīķi, akvakultūru audzētavas, kas pieder vienam īpašniekam) reģistrā norāda liellopu, cūku, aitu, kazu, zirgu, trušu, nutriju, kažokzvēru un mājputnu ganāmpulkus, kā arī bišu saimes, zivju dīķus, akvakultūru audzētavas, savvaļas dzīvnieku un putnu ganāmpulkus, kas turēti novietnē vai sugai atbilstoša lieluma īpaši nožogotā teritorijā.

11. Dzīvnieku reģistrā norāda liellopus, aitas, kazas, cūkas un zirgus.

12. Datu centrs katrai novietnei un ganāmpulkam piešķir numuru. Piešķirtais numurs novietnes un ganāmpulka pastāvēšanas laikā netiek mainīts.

13. Novietņu un ganāmpulku reģistrēšanai īpašnieks aizpilda reģistrēšanas veidlapu (1., 2.pielikums). Aizpildītu veidlapu īpašnieks nosūta datu centram.

14. Lai novietni reģistrētu, Pārtikas un veterinārais dienests to apseko saskaņā ar zemkopības ministra apstiprinātu instrukciju.

15. Turētājs rakstiski vai datorizēti apkopo informāciju par konkrētās novietnes ganāmpulku un veido novietnes dzīvnieku reģistru (3.pielikums). Triju dienu laikā pēc dzīvnieka pārvietošanas vai ienākšanas ganāmpulkā turētājs to norāda novietnes dzīvnieku reģistrā. Novietnes dzīvnieku reģistrs atrodas pie turētāja, un to glabā vismaz trīs gadus pēc pēdējā reģistrētā dzīvnieka pārvietošanas vai likvidēšanas.

16. Turētājs informāciju ganāmpulku reģistrā par trušu, nutriju, kažokzvēru un mājputnu ganāmpulkiem, kā arī bišu saimēm, zivju dīķiem, akvakultūru audzētavām, savvaļas dzīvnieku un putnu ganāmpulkiem, kas audzēti novietnē vai sugai atbilstoša lieluma īpaši nožogotā teritorijā,

atjauno ne retāk kā reizi gadā. Pamatojoties uz reģistrā apkopoto informāciju, turētājs iesniedz pārskatu datu centrā.

17. Ja ir notikušas pārmaiņas ganāmpulkā vai novietnē (ganāmpulka vai novietņu likvidēšana, turētāja maiņa), īpašnieks septiņu dienu laikā pēc attiecīgajām pārmaiņām aizpilda un nosūta datu centrā ganāmpulka vai novietnes reģistrēšanas veidlapu informācijas precizēšanai datu bāzē.

18. Ja ir veiktas darbības, kas saistītas ar dzīvnieku apzīmēšanu, apsēklošanu, kastrāciju, ir piedzimuši nedzīvi dzīvnieki, ir notikuši aborti vai dzīvnieki ir nobeigušies, turētājs septiņu dienu laikā pēc minētajām pārmaiņām nosūta datu centrā dzīvnieku uzskaites veidlapu (4.pielikums) vai informāciju par dzīvnieku apsēklošanu (5.pielikums) informācijas precizēšanai datu bāzē.

19. Ganāmpulku vai dzīvnieku pārreģistrē, ja mainās tā īpašnieks. Šādā gadījumā īpašnieks iesniedz datu centrā aizpildītu ganāmpulka reģistrēšanas veidlapu, iesniegumu par pārreģistrāciju un pievieno īpašuma tiesību maiņu apliecinošus dokumentus (tiesiska darījuma aktu, apliecību par tiesībām uz mantojumu vai tiesas nolēmumu).

20. 30 dienu laikā pēc dzīvnieka likvidēšanas, dzīvnieka pārvietošanas, ganāmpulka vai novietnes likvidēšanas izdara attiecīgu atzīmi dzīvnieku, ganāmpulku vai novietņu reģistrā.

21. Ja ganāmpulka reģistrā iekļautos lauksaimniecības dzīvniekus, bišu saimes, akvakultūras dzīvniekus pārvieto no vienas novietnes uz citu, praktizējošs veterinārārsts vai turētājs aizpilda dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju (6.pielikums) un septiņu dienu laikā nosūta to datu centrā.

22. Ja dzīvniekus pārvieto starp atsevišķām mītnēm (atsevišķa būve novietnē dzīvnieku turēšanai), turētājs datorizēti vai rakstiski nodrošina to uzskaiti.

III. Vispārīgās prasības dzīvnieku apzīmēšanai

23. Dzīvnieku (izņemot zirgus) apzīmējums ir redzams, skaidri salasāms, netraucē dzīvnieku labsajūtu un nekaitē veselībai.

24. Identitātes numuru piešķir tikai reģistrētu ganāmpulku dzīvniekiem.

25. Lai saņemtu identitātes numurus, turētājs aizpilda (katrai sugai atsevišķu) iesniegumu krotāliju iegādei (7., 8.pielikums) un nosūta datu centrā.

26. Krotālijas pasūta vismaz divus mēnešus pirms to izmantošanas. Pamatojoties uz iesniegumu, datu centrs 20 dienu laikā pēc tā saņemšanas nodrošina krotāliju apdrukāšanu, kā arī aktu par dzīvnieku apzīmēšanu izdruku un piegādi.

27. Turētājs septiņu dienu laikā pēc dzīvnieku apzīmēšanas ar krotāliju nosūta datu centrā aizpildītu aktu par dzīvnieku apzīmēšanu (9.pielikums).

28. Dzīvniekiem, kuri pazaudējuši krotāliju ar savu identitātes numuru vai tas kļuvis nesalasāms, septiņu dienu laikā apzīmējumu atjauno. Lai atjaunotu apzīmējumu, turētājs aizpilda jaunu iesniegumu krotāliju iegādei un nosūta to datu centram. Pamatojoties uz iesniegumu, datu centrs septiņu dienu laikā pēc tā saņemšanas nodrošina krotāliju apdrukāšanu, dzīvnieku apzīmējuma atjaunošanas akta dublikāta izdruku un piegādi. Vispārīgā kārtībā atjauno tikai vienu krotāliju. Lai atjaunotu abas krotālijas, ir nepieciešams Ciltsdarba valsts inspekcijas rakstisks atzinums par dzīvnieka identifikāciju pēc papildu apzīmējuma.

29. Turētājs papildus var izmantot arī citus dzīvnieku apzīmēšanas veidus, nodrošinot, ka apzīmējums netraucē obligātajam apzīmēšanas veidam, neietekmē dzīvnieka labsajūtu un veselību.

30. Ja dzīvnieks no citas valsts ievests tūlītējai nokaušanai, dzīvnieka apzīmēšana nav obligāta. Šādu dzīvnieku pakļauj veterinārajai uzraudzībai un nokauj triju dienu laikā pēc tā ieviešanas.

31. Lauksaimniecības dzīvnieku, bišu saimju, zivju dīķu, akvakultūras dzīvnieku audzētavu īpašnieks ir tiesīgs realizēt produkciju, kā arī pārvietot dzīvus dzīvniekus, ja ganāmpulks, novietne un dzīvnieki ir reģistrēti, dzīvnieki ir apzīmēti atbilstoši šajos noteikumos minētajām prasībām, kā arī ja liellopiem un zirgiem ir pase.

IV. Liellopu apzīmēšanas veidi un līdzekļi

32. Liellopu apzīmēšanai izmanto divpusējas, elastīgas, vienreiz izmantojamas dzeltenas krāsas plastikāta krotālijas, kuru augstums - 45 mm, platums - 55 mm, rakstu zīmju minimālais augstums - 5 mm un uz kurām neizdzēšami uzdrukāts dzīvnieka identitātes numurs, datu centra logo un svītru kods. Datu centra piešķirtais identitātes numurs sastāv no 14 zīmēm.

33. Katru liellopu apzīmē ar divām krotālijām, kas satur identisku informāciju.

34. Krotālijas iestiprina abās ausīs starp abām auss skrimšļa līnijām, ne tuvāk par trešdaļu un ne tālāk par pusi no auss pamatnes. Krotālijas lielāko daļu novieto auss iekšpusē, bet mazāko - ārpusē.

35. Jaundzimušos teļus apzīmē ar krotālijām ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc piedzimšanas. Līdz krotālijas iespiešanai nodrošina teļu atpazīšanu pēc mātes, uzliekot atpazīšanas zīmi, kurā norādīts mātes identitātes numurs un teļa dzimšanas datums.

36. Datu centrs, pamatojoties uz aktu par dzīvnieka apzīmēšanu, 14 dienu laikā pēc tā saņemšanas noformē liellopa pasi un nosūta to dzīvnieka īpašniekam. Īpašnieks liellopa pasi saglabā, kamēr dzīvnieks atrodas ganāmpulkā.

37. Liellopa pase ir dokuments, kurā norādīts dzīvnieka dzimšanas datums, identitātes numurs, izcelšanās dati, šķirne un īpašnieks. Pase noformējama datorizēti, un tā ir derīga visu

liellopa dzīves laiku.

38. Pārvietojot liellopu uz citu ganāmpulku, iepriekšējais īpašnieks nodod jaunajam īpašniekam liellopa pasi un apliecina to ar parakstu liellopa pasē.

39. Ja liellopa pase nozaudēta, īpašniekam izsniedz passes dublikātu, pamatojoties uz datu bāzē esošo informāciju un īpašnieka iesniegumu datu centram.

40. Ja liellops nobeidzies, īpašnieks tā pasē ieraksta liellopa nobeigšanās datumu, un to apstiprina praktizējošs veterinārārsts. Septiņu dienu laikā pēc liellopa nobeigšanās tā pasi nosūta datu centram.

41. Liellopu realizējot kaušanai, liellopa pasi nodod kautuves īpašniekam vai viņa pilnvarotai personai, kura liellopa pasē ieraksta liellopa nokaušanas datumu un septiņu dienu laikā pēc nokaušanas kopā ar dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju nosūta datu centram.

V. Cūku apzīmēšanas veidi un līdzekļi

2. Kuiļus, sivēnmātes, jauncūkas, jaunkuiļus, atšķirtos sivēnus ganāmpulka atražošanai (turpmāk – vaislas cūkas) apzīmē šādā kārtībā:

42.1. krotāliju iespiež līdz atšķiršanai no mātes;

42.2. identitātes numurs sastāv no 14 zīmēm;

42.3. individuālo numuru katrā vaislas cūku ganāmpulkā piešķir pieaugošā kārtībā no 1 līdz 99999. No ganāmpulka reģistra svītrotu cūku individuālo numuru nedrīkst piešķirt atkārtoti.

43. Nobarojamās cūkas pēc īpašnieka izvēles apzīmē ar krotāliju vai tetovējumu šādā kārtībā:

43.1. krotāliju vai tetovējumu iespiež pirms dzīvnieka pārvietošanas ārpus novietnes;

43.2. uz nobarojamo cūku krotālijas vai tetovējuma norāda:

43.2.1. valsts apzīmējumu – LV;

43.2.2. novietnes reģistrācijas numuru no septiņiem cipariem;

43.3. tetovējums ir skaidri salasāms, un to veic uz priekšējās ekstremitātes augšējās trešdaļas ar īpašām stangām. Rakstu zīmju augstums ir vismaz 2 cm.

44. Cūku apzīmēšanai izmanto divpusējas, elastīgas, vienreiz izmantojamas plastikāta krotālijas. Vaislas cūku individuālo numuru uz krotālijas uzraksta ar neizdzēšamu tinti vai uzdrukā.

45. Krotāliju iestiprina cūkas kreisās auss vidējā trešdaļā.

46. Turētājs katru mēnesi aizpilda mēneša kopsavilkumu par cūku kustību (dokuments, kurā atspoguļo cūku kustību novietnē attiecīgajā laika periodā) un līdz nākamā mēneša desmitajam datumam nosūta uz datu centru reģistrēšanai (10.pielikums).

VI. Aitu un kazu apzīmēšanas veidi un līdzekļi

47. Aitu un kazu apzīmēšanai izmanto divpusējas, elastīgas, vienreiz izmantojamas plastikāta krotālijas, uz kurām neizdzēšami uzdrukāts dzīvnieka identitātes numurs un datu centra logo. Datu centra piešķirtais identitātes numurs sastāv no 14 zīmēm.

48. Aitas un kazas apzīmē ar divām krotālijām, kas satur identisku informāciju.

49. Krotālijas iestiprina abās ausīs ausu vidējā trešdaļā.

50. Jaundzimušos dzīvniekus ar krotālijām apzīmē ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc piedzimšanas. Līdz krotālijas iespiešanai nodrošina jaundzimušā dzīvnieka apzīmēšanu pēc tā mātes, uzliekot atpazīšanas zīmi, kurā norādīts mātes identitātes numurs un jēra vai kazlēna dzimšanas datums.

VII. Zirgu apzīmēšana

51. Zirgu apzīmē pēc krāsas un pazīmju apraksta.

52. Kumeļu apzīmē līdz sešu mēnešu vecumam.

53. Zirga identitātes numuru piešķir datu centrs pēc zirga reģistrācijas kartītes saņemšanas (11.pielikums). Identitātes numurs sastāv no 14 zīmēm.

54. Zirga reģistrācijas kartīti divos eksemplāros aizpilda sertificēta persona un septiņu dienu laikā nosūta datu centram.

55. Pamatojoties uz zirga reģistrācijas kartīti, datu centrs zirga īpašniekam 14 dienu laikā izsniedz pasi, kurā ir norādīts zirga īpašnieks, zirga identitātes numurs, vārds, dzimšanas datums, dzimšanas vieta, turēšanas vieta, izcelšanās dati, šķirne, dzimums, zirga krāsa un pazīmju apraksts. Informāciju par zirga veselības stāvokli un vakcināciju ieraksta praktizējošs veterinārārsts. Īpašnieks zirga pasi saglabā, kamēr dzīvnieks atrodas ganāmpulkā.

56. Pārvietojot zirgu uz citu ganāmpulku, iepriekšējais īpašnieks nodod jaunajam īpašniekam zirga pasi un apliecina to ar parakstu zirga pasē.

57. Ja zirgs nobeidzies, īpašnieks tā pasē ieraksta zirga nobeigšanās datumu, un to apstiprina praktizējošs veterinārārsts. Septiņu dienu laikā pēc zirga nobeigšanās īpašnieks tā pasi

nosūta datu centram.

58. Zirgu realizējot kaušanai, zirga pasi nodod kautuves īpašniekam vai viņa pilnvarotai personai, kura zirga pasē ieraksta zirga nokaušanas datumu un septiņu dienu laikā kopā ar dzīvnieka pārvietošanas deklarāciju nosūta to datu centram.

59. Ja zirga pase nozaudēta, īpašniekam izsniedz pases dublikātu, pamatojoties uz datu bāzē esošo informāciju un īpašnieka iesniegumu datu centram.

VIII. Noslēguma jautājumi

60. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 1998.gada 13.janvāra noteikumus Nr.10 "Dzīvnieku un ganāmpulku reģistrēšanas noteikumi" (Latvijas Vēstnesis, 1998, 10.nr.).

61. Ja dzīvnieku apzīmēšana veikta līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, apzīmējumi ir derīgi visu dzīvnieka dzīves laiku.

62. Šo noteikumu 31.punktā noteiktā prasība par lauksaimniecības dzīvnieku, bišu saimju, zivju dīķu, akvakultūras dzīvnieku audzētavu produkcijas realizēšanu no reģistrētām novietnēm stājas spēkā ar 2004.gada 1.maiju.

3. Zirgu īpašniekiem līdz 2004.gada 1.maijam jāsaņem zirga pase atbilstoši šo noteikumu VII nodaļā noteiktajām prasībām.

64. Datu centrs, pamatojoties uz zirga ciltskartīti, kas izsniegta līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, izsniedz zirga pasi.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no direktīvām 92/102/EEC un 90/427/EEC.

Ministru prezidents *E.Repše*

Zemkopības ministra vietā – vides ministrs *R.Vējonis*

Latvijas Republikas Zemkopības ministrija

Republikas laukums 2, Rīga, LV - 1981. Tālr. 7027010, fakss 7027512, e-pasts: zm@zm.gov.lv

INSTRUKCIJA

12.02.2004.

Rīgā

Nr. 2

Lauksaimniecības dzīvnieku, bišu saimju, zivju dīķu un akvakultūru audzētavu novietņu apsekošanas kārtība

Izdota saskaņā ar Ministru kabineta

2003.gada 16.decembra noteikumu Nr.712

“Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība” 14.punktu

1. Instrukcija nosaka lauksaimniecības dzīvnieku, bišu saimju, zivju dīķu un akvakultūru audzētavu novietņu apsekošanas kārtību.

2. Lai Pārtikas un veterinārais dienests veiktu novietņu apsekošanu ganāmpulkiem, kuri ir reģistrēti ganāmpulka reģistrā līdz 2004. gada 1.janvārim, valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs” (turpmāk – datu centrs) veic novietņu pirmreizējo reģistrēšanu.

3. Datu centrs novietnes pirmreizējai reģistrēšanai sagatavo un nosūta ganāmpulka īpašniekam šādus dokumentus:

- 3.1. izziņu (apliecinājumu) par novietnes un ganāmpulka reģistrāciju;
- 3.2. novietnes atrašanās vietas ģeogrāfisko attēlu jeb attiecīgās teritorijas karti;
- 3.3. novietnes reģistrācijas veidlapas;
- 3.4. pavadvēstuli.

4. Datu centrs pirmreizējo novietņu reģistrāciju pabeidz līdz 2004. gada 1.maijam.

5. Novietnes, kas nav reģistrētas pirmreizējā reģistrēšanas kārtībā, reģistrē datu centra datu bāzē pēc Pārtikas un veterinārā dienesta apsekojuma.

6. Datu centrs nosūta Pārtikas un veterināram dienestam novietņu sarakstu, kuru reģistrācija nav pabeigta, ja:

6.1. reģistrācijas brīdī nav zināmas precīzas novietnes atrašanās koordinātes;

6.2. novietnē atrodas vairāk kā 100 liellopi vai cūkas vai vairāk kā 1000 putnu.

7. Pārtikas un veterinārais dienests saskaņā ar datu centra iesniegto sarakstu veic informācijas izvērtēšanu 6.punktā minētajām novietnēm un nepieciešamības gadījumā saskaņā ar valsts kārtējā gada uzraudzības un kontroles programmu apseko novietni.

8. Apsekojot novietnes:

8.1. Pārtikas un veterinārais dienests konstatē atsevišķu novietņu skaitu konkrētā teritorijā un atsevišķu mītņu skaitu konkrētā novietnē;

8.2. novietnes īpašnieks sniedz informāciju par dzīvnieku atrašanos novietnēs un mītnēs.

9. Vairākas atsevišķas novietnes tiek reģistrētas, ja:

9.1. novietnē esošām mītnēm ir vairāki īpašnieki;

9.2. novietnē esošiem dzīvniekiem nav vienāds veselības stāvoklis attiecībā uz infekcijas slimībām.

10. Pārtikas un veterinārā dienesta inspektors pēc novietnes apsekojuma aizpilda novietnes reģistrācijas veidlapu, ko apliecina ar parakstu un zīmogu un iesniedz datu centram.

11. Gadījumā, ja novietnes īpašnieks nepiekrīt novietnes reģistrācijas rezultātiem, tiek sasaukta Pārtikas un veterinārā dienesta izveidota un apstiprināta komisija, kas izvērtē un sniedz atzinumu novietnes reģistrēšanā.

12. Instrukcija stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”.

M.Roze

Zemkopības ministrs

Latvijas Republikas Zemkopības ministrija

Republikas laukums 2, Rīga, LV - 1981. Tālr. 7027010, fakss 7027512, e-pasts: zm@zm.gov.lv

INSTRUKCIJA

12.02.2004.

Rīgā

Nr. 3

Kārtība aitu šķirnes noteikšanai un informācijas reģistrēšanai datu bāzē

Izdota saskaņā ar Ministru kabineta

2003.gada 16.decembra noteikumu Nr.712

“Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas
un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība” 6.punktu

1. Instrukcija nosaka kārtību, kādā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs” (turpmāk - datu centrs) nosaka aitas šķirni un kārtību informācijas reģistrēšanai datu bāzē.

2. Aitas ciltsdokumentos norāda šķirni, ko nosaka datu centrs, izmantojot izveidoto programmatūru, un to reģistrē datu bāzē saskaņā ar aitu šķirņu nosaukumiem, apzīmējumiem un klasifikāciju (pielikums).

3. Latvijā audzētās aitas iedala šādās grupās:

3.1. vilnas – gaļas aitas;

3.2. kažokādu – gaļas aitas.

4. Tīršķirnei pieder aitas, kuras iegūtas no tīršķirnes vaisliniekiem, kas ir vienas šķirnes vai radniecīgu šķirņu priekšteči piecās paaudzēs. Ar datu centra un aitu vērtēšanas eksperta atzinumu var atzīt, ka tīršķirnei pieder ceturtās paaudzes pēcnācēji, ja viņu izcelšanās apstiprināta ar dokumentiem.

5. Šķirnes nosaukumu piešķir, ja ir zināma izcelšanās četrās paaudzēs un vecāki ir no pirmās radniecisko šķirņu grupas.

6. Aitām, kuras iegūtas, pārojot pirmās un otrās radniecisko šķirņu grupas aitas, piešķir mātes šķirnes nosaukumu.

7. Latvijas tumšgalves (turpmāk – LT) šķirnes pēcnācējiem, kuri iegūti, izmantojot trešās radnieciskās grupas dzīvnieku vienreizēju asins pieliešanu, šķirne netiek mainīta un iegūtie pēcnācēji uzskatāmi par LT šķirnes aitām.

8. Latvijā dzimušās un LT šķirnes standarta prasībām atbilstošās aitas, kurām trijās paaudzēs nav neradniecisku šķirņu priekšteču, tiek uzskatītas par LT šķirnes aitām.

9. Šķirnes nosaukumu maina, ja pārveidojot pamatšķirni, pielieto pakļaujošo krustošanu.

10. Neradniecīgu šķirņu krustošanā iegūtām aitām pirmajā paaudzē (F_1) piešķir šādu

šķirnes apzīmējumu:

- 10.1. zināmu vecāku pēcnācējiem:
Piemērs: ♀**LT** x ♂**R** = **LT F₁** vai pakļaujošās krustošanas gadījumā **R F₁**
- 10.2. pēcnācējiem, kuri iegūti, krustojot nezināmas izcelsmes aitas, piešķir tās šķirnes nosaukumu, kurai tie vizuāli atbilst:
Piemērs: ♀**XX** x ♂**XX** = **LT F₁** vai atbilst citai šķirnei.
- 11. Aitām, uzrādot šķirnes nosaukumu, papildus nosaka asinību.
- 12. Ja kādas šķirnes asinība ir mazāka par 6%, to pieskaita lielākajai noteiktajai asinībai no radniecīgās šķirnes vai šķirņu grupas.
- 13. Pēc īpašnieku, ciltsdarba organizāciju vai zinātnieku pieprasījuma datu centrs sniedz informāciju par noteikto asinību.
- 14. Aitām reģistrētais šķirnes apzīmējums netiek mainīts, ja tā šķirne reģistrēta līdz instrukcijas spēkā stāšanās brīdim.

Zemkopības ministrs

M.Roze

Pielikums
 Zemkopības ministrijas
 2004.gada 16.februāra
 instrukcijai Nr.3

Aitu šķirņu nosaukumi, to apzīmējumi un klasifikācija

Klasifikācija		Nosaukums	Apzīmējums
Izmantošanas virziens	Grupas		
Gaļas – vilnas	Pirmā radnieciskā grupa	Latvijas tumšgalve	LT
		Oksfordšīras	O
		Šropšīras	Š
	Otrā radnieciskā grupa	Igaunijas tumšgalve	IT
		Lietuvas melngalve	LM
		Vācijas melngalve	VM
	Trešā radnieciskā grupa	Il de France	IF
		Tekselas	T
		Somijas landrase	SL
		Leisteres	L
Kažokādu – gaļas		Romanovas	R
		Gotlandes	G
Nezināmas izcelsmes dzīvnieks			XX

Zemkopības ministrs

M.Roze

Latvijas Republikas Zemkopības ministrija

Republikas laukums 2, Rīga, LV - 1981. Tālr. 7027010, fakss 7027512, e-pasts: zm@zm.gov.lv

INSTRUKCIJA

12.02.2004.

Rīgā

Nr 4

Kārtība kazu šķirnes noteikšanai un informācijas reģistrēšanai datu bāzē

Izdota saskaņā ar Ministru kabineta

2003.gada 16.decembra noteikumu Nr.712

“Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas
un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība” 6.punktu

1. Instrukcija nosaka kārtību, kādā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs” (turpmāk - datu centrs) nosaka kazas šķirni un kārtību informācijas reģistrēšanai datu bāzē.

2. Kazas ciltsdokumentos norāda šķirni, ko nosaka datu centrs, izmantojot izveidoto programmatūru, un to reģistrē datu bāzē saskaņā ar kazu šķirņu nosaukumiem, apzīmējumiem un klasifikāciju (pielikums).

3. Latvijā audzētās kazas iedala šādās grupās:

3.1. piena kazas;

3.2. piena – gaļas kazas.

4. Tīršķirnei pieder kazas, kuras iegūtas no tīršķirnes vaisliniekiem, kas ir vienas šķirnes vai radniecīgu šķirņu priekšteči četrās paaudzēs. Ar datu centra un kazu vērtēšanas eksperta atzinumu var atzīt, ka tīršķirnei pieder trešās paaudzes pēcnācēji, ja viņu izcelšanās apstiprināta ar dokumentiem.

5. Šķirnes nosaukumu piešķir, ja ir zināma izcelšanās četrās paaudzēs un vecāki ir no vienas radniecīgo šķirņu grupas.

6. Kazām, kuras iegūtas, pārojot vienas radniecīgo šķirņu grupas kazas, piešķir mātes šķirnes nosaukumu.

7. Šķirnes nosaukumu maina, ja pārveidojot pamatšķirni, pielieto pakļaujošo krustošanu.

8. Latvijā dzimušās un Latvijas vietējās (turpmāk – LVK) šķirnes standarta prasībām atbilstošās kazas, kurām trijās paaudzēs nav neradniecisku šķirņu priekšteču, tiek uzskatītas par LVK šķirnes kazām.

9. LVK šķirnes pēcnācējiem, kuri iegūti, izmantojot radniecisko grupu dzīvnieku

- vienreizēju asins pieliešanu, šķirne netiek mainīta un iegūtie pēcnācēji uzskatāmi par LVK šķirnes kazām.
10. Neradniecīgu šķirņu krustošanā iegūtām kazām pirmajā paaudzē (F_1) piešķir šādu šķirnes apzīmējumu:
- 10.1. zināmu vecāku pēcnācējiem:
Piemērs: ♀**LVK** x ♂**BK** = **LVK F_1**
- 10.2. pēcnācējiem, kuri iegūti, krustojot nezināmas izcelsmes kazas, piešķir tās šķirnes nosaukumu, kurai tie vizuāli atbilst:
Piemērs: ♀**XX** x ♂**XX** = **LVK F_1**
11. Kazām, uzrādot šķirnes nosaukumu, papildus nosaka asinību.
12. Ja kādas šķirnes asinība ir mazāka par 6%, to pieskaita lielākajai noteiktajai asinībai no radniecīgās šķirnes vai šķirņu grupas.
13. Pēc īpašnieku, ciltsdarba organizāciju vai zinātnisko iestāžu (zinātnieku) pieprasījuma datu centrs sniedz informāciju par noteikto asinību.
14. Kazām reģistrētais šķirnes apzīmējums netiek mainīts, ja tā šķirne reģistrēta līdz instrukcijas spēkā stāšanās brīdim.

Zemkopības ministrs

M.Roze

Pielikums

Zemkopības ministrijas

2004.gada 16.februāra

instrukcijai Nr.4

Kazu šķirņu nosaukumi, to apzīmējumi un klasifikācija

Klasifikācija		Nosaukums	Apzīmējums
Izmantošanas virziens	Grupas		
Piena	Pirmā radnieciskā grupa	Zānes Vācu baltā dižciltīgā	ZK VBKD
	Otrā radnieciskā grupa	Latvijas vietējā Zānes Alpu Togenburgas Tīringas	LVK ZK AK TOG TIR
Piena – gaļas		Būru	BK
Nezināmas izcelsmes dzīvnieks			XX

Zemkopības ministrs

M.Roze

Latvijas Republikas Zemkopības ministrija

Republikas laukums 2, Rīga, LV - 1981. Tāl. 7027010, fakss 7027512, e-pasts: zm@zm.gov.lv

INSTRUKCIJA

12.02.2004.

Rīgā

Nr. 5

Kārtība liellopu šķirnes noteikšanai un informācijas reģistrēšanai datu bāzē

Izdota saskaņā ar Ministru kabineta

2003. gada 16. decembra noteikumu Nr. 712

“Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas
un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība” 6. punktu

1. Šī instrukcija nosaka liellopu šķirnes noteikšanas un informācijas reģistrēšanas kārtību datu bāzē.

2. Liellopa pasē un ciltskartītē norāda liellopa šķirni vai piederību kādam no šķirņu krustojumiem, ko nosaka Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs” (turpmāk – datu centrs), izmantojot izveidoto programatūru, un kuru reģistrē datu bāzē saskaņā ar liellopu šķirņu nosaukumiem, to apzīmējumiem, šķirņu specializāciju un klasifikāciju (pielikums).

3. Piena tipa liellopu šķirnes iedala sarkano šķirņu, melnraibo šķirņu un ģenētiski atjaunojamo šķirņu grupās.

4. Gaļas tipa liellopu šķirnes iedala vienā šķirņu grupā.

5. Liellopam piešķir šķirnes nosaukumu:

5.1. ja attiecīgās šķirnes asinība ir 93,75 % un liellopam ir šķirnei atbilstoša apmatojuma krāsa;

5.2. Latvijas zilā (turpmāk – LZ) šķirne:

5.2.1. bez dzīvnieku vērtēšanas eksperta atzinuma, ja LZ šķirnes asinība ir vismaz 50 %, viens no vecākiem ir no LZ šķirnes, vecāki pieder pie piena tipa šķirnes un apmatojuma krāsa ir atbilstoša LZ šķirnei;

5.2.2. ar dzīvnieku vērtēšanas eksperta atzinumu, ja LZ šķirnes asinība ir mazāka par 50 %, viens no vecākiem ir no LZ šķirnes, vecāki pieder pie piena tipa šķirnes un apmatojuma

krāsa ir atbilstoša LZ šķirnei;

5.3. Latvijas brūnā (turpmāk – LB) šķirne, ja sarkano šķirņu grupas asinība ir vismaz 75 %, viens no vecākiem ir no LB šķirnes (vai LB šķirnes asinība ir vismaz 6,25 %) un apmatojuma krāsa ir atbilstoša LB šķirnei;

Piemēram: LB (LB 75 %, AN 25 %) x HS (HS 75 %, HM 25 %) = LB (LB 37,5 %, HS 37,5 %, AN 12,5 %, HM 12,5 %)

5.4. ja sarkano šķirņu grupas asinība ir vismaz 75 % (t.sk. LB šķirnes asinība mazāka par 6,25 %) un neviens no vecākiem nav no LB šķirnes, piešķirot:

5.4.1. vecāku šķirni ar lielāko asinību, nepieciešamības gadījumā summējot radniecīgo šķirņu asinību;

Piemēram: DS (DS 50%, ZS 50%) x ZS (100 %) = ZS (ZS 75 %, DS 25 %)

5.4.2. mātes šķirni, ja neviena no asinībām nav vairākumā, summējot radniecīgo šķirņu asinību.

Piemēram: DS_♀ (DS 25 %, AN 25 %, ZS 50 %) x ZS_♂ (ZS 50 %, DS 43,75 %, LB 6,25 %) = DS (DS 37,5 %, AN 12,5 %, ZS 50 %)

5.5. Holšteinas (turpmāk – HM) šķirne, ja Holšteinas šķirnes asinība ir vismaz 75 %, HM šķirnes asinība nav mazāka par 6,25 % un apmatojuma krāsa ir atbilstoša HM šķirnei;

5.6. Holšteinas (turpmāk – HS) šķirne, ja Holšteinas šķirnes asinība ir vismaz 75 %, HM šķirnes asinība ir mazāka par 6,25 % un apmatojuma krāsa ir atbilstoša HS šķirnei;

5.7. no gaļas tipa šķirņu grupas, ja attiecīgās šķirnes asinība ir vismaz 75 % un liellopa apmatojuma krāsa ir atbilstoša šķirnei.

6. Sarkano šķirņu grupas pēcnācējiem piešķir tēva šķirnes nosaukumu, ja notikusi pakļaujošā krustošana un attiecīgās šķirnes vaislinieki izmantoti trīs paaudzēs.

7. Apzīmējumu “XG” liellopam piešķir, ja kopējā gaļas šķirņu asinība ir vismaz 75 %, bet nevienas gaļas šķirnes asinība nav sasniegusi 75 %.

Piemēram: HE (HE 75 %, LB 25 %) x SA (100 %) = XG (SA 50 %, HE 37,5 %, LB 12,5 %)

8. Apzīmējumu “XP” liellopam piešķir, ja kopējā piena tipa šķirņu asinība ir vismaz 75 %, bet nevienas šķirņu grupas asinība nav sasniegusi 75 %.

Piemēram: LB (LB 75 %, HE 25 %) x HM (100 %) = XP (HM 50 %, LB 37,5 %, HE 12,5 %)

9. Apzīmējumu “XX” liellopam piešķir, ja:

1.1. viena tipa šķirņu asinība ir mazāka par 75 %;

1.2. nav zināma informācija par liellopa izcelšanos.

Piemēram: HM (HM 100 %) x AB (AB 100 %) = XX (HM 50 %, AB 50 %)

10. Ja kāda no asinībām ir mazāka par 6,25 %, to pievieno lielākajai asinībai no radniecīgās šķirnes, šķirņu grupas vai neradnieciskās šķirnes.

Piemēram: DS (DS 50 %, AN 46,9 %, LB 3,1 %) = DS (DS 53,1 %, AN 46,9 %)

11. Liellopa piederību kādai no šķirnēm vai krustojumiem var mainīt dzīvnieku vērtēšanas eksperts, novērtējot liellopa ārējo izskatu, tipiskumu, izcelšanās datus un asinību.

12. Liellopam reģistrētais šķirnes apzīmējums netiek mainīts, ja tā šķirne reģistrēta līdz instrukcijas spēkā stāšanās brīdim. Datu centrs var mainīt šķirnes nosaukumu pēc liellopa

īpašnieka pieprasījuma, pierādot izcelšanās datus ar liellopa ciltsdokumentiem.
13. Dzīvnieku vērtēšanas ekspertu darbību kontrolē Ciltsdarba valsts inspekcija

Zemkopības ministrs

M.Roze

Pielikums
Zemkopības ministrijas
2004.gada 16.februāra
instrukcijai Nr.5

Liellopu šķirņu nosaukumi, to apzīmējumi, šķirņu specializācija un klasifikācija

Specializācija	Klasifikācija		Šķirnes nosaukums	Apzīmējums
Piena tips	Sarkano šķirņu grupa	1.radnieciskā kopa	Latvijas brūnā	LB
			Dānijas sarkanā	DS
			Vācijas sarkanā (Angleras)	AN
		2.radnieciskā kopa	Zviedrijas sarkanraibā	ZS
			Norvēģijas sarkanraibā	NS
			Airšīras	AI
		3.radnieciskā kopa	Švices	SV
		4.radnieciskā kopa	Holšteinas	HS
	Melnraibo šķirņu grupa		Holšteinas	HM
Ģenētiski atjaunojamo šķirņu grupa		Latvijas zilā	LZ	
Gaļas tips	Specializēto gaļas tipa šķirņu grupa		Šarolē	SA
			Herefordas	HE
			Aberdinangus	AB
			Limuzīnas	LI
			Hailandes	HA
Piena - gaļas tips	Kombinēto piena – gaļas tipa šķirņu grupa		Ukrainas stepju	US
Dažādu piena tipa šķirņu krustojuma liellops				XP
Dažādu gaļas tipa šķirņu krustojuma liellops				XG
Nezināmas izcelsmes liellopi, piena un gaļas tipa šķirņu krustojuma liellops				XX

Zemkopības ministrs

M.Roze

Ministru kabineta noteikumi Nr.577

Rīgā 2003.gada 14.oktobrī (prot. Nr.54, 9.§)

Govju pārraudzības kārtība

Izdoti saskaņā ar Ciltsdarba likuma 13.panta trešo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā veic piena šķirņu govju (turpmāk - govīs) pārraudzību.
2. Pārraudzība ietver govju individuālo rādītāju uzskaiti, ražības aprēķinus un pārraudzības govju ganāmpulka kontroli.
3. Pārraudzības govju ganāmpulks ir visas vienam mērķim turētas govīs, kurām normatīvajos aktos par dzīvnieku un ganāmpulku reģistrēšanu noteiktajā kārtībā ir piešķirts reģistrācijas numurs un kuras ir reģistrētas un apzīmētas.
4. Pārraudzību veic fiziskā persona, kas atbilst vienam no šādiem nosacījumiem:
 - 4.1. normatīvajos aktos par fizisko personu sertifikāciju noteiktajā kārtībā ir saņēmusi sertifikātu pārraudzības veikšanai (turpmāk - pārraugs);
 - 4.2. beigusi govju pārraudzības kursus, saņēmusi apliecību šā darba veikšanai konkrētā ganāmpulkā un reģistrējusies Ciltsdarba valsts inspekcijā.
5. Ir šādas govju pārraudzības metodes:
 - 5.1. A metode - pārraudzību veic pārraugs;
 - 5.2. B metode - pārraudzību veic ganāmpulka īpašnieks vai viņa pilnvarota persona, ja attiecīgās personas atbilst šo noteikumu 4.2.apakšpunktā minētajām prasībām;
 - 5.3. C metode - pārraudzību veic ganāmpulka īpašnieks vai viņa pilnvarota persona, ja attiecīgās personas atbilst šo noteikumu 4.2.apakšpunktā minētajām prasībām, un pārraugs.
6. Pirms govju pārraudzības uzsākšanas:
 - 6.1. ganāmpulka īpašnieks vai viņa pilnvarota persona slēdz ar pārraugu līgumu par govju ganāmpulka pārraudzību;
 - 6.2. ganāmpulka īpašnieks, viņa pilnvarota persona vai pārraugs slēdz ar valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs" (turpmāk - datu centrs) un piena laboratoriju trīspusēju līgumu.
7. Pārraudzību organizē ganāmpulka īpašnieks vai ganāmpulku īpašnieku izveidotas organizācijas - pārraudzības biedrības.
8. Pārraudzības gads sākas 1.oktobrī un beidzas 30.septembrī.

II. Datu iegūšanas kārtība

9. Ar govju pārraudzību saistītu informāciju (turpmāk - dati) iegūst, veicot pārraudzības govju ganāmpulka un katras govīs individuālo kontroli.
10. Datu iegūšanai nepieciešamos mērījumus pārraudzības govju ganāmpulkā veic ar

īpašiem mērinstrumentiem (svariem, mērkannām un piena mērītājiem), kas pārbaudīti ne retāk kā reizi gadā, ko apliecina attiecīgs marķējums.

11. Ganāmpulka kontroli veic ik pēc 22-37 dienām ne retāk kā 11 reizes kalendāra gada laikā. Laiks starp divām pēc kārtas veiktām kontrolēm ir starpkontroļu periods.

12. Ja noteiktā laikā nav veikta ganāmpulka kontrole, par to izdara atzīmi kontroles veidlapā un norāda iemeslus. Starpkontroļu periods var būt ilgāks par 37 dienām šādu iemeslu dēļ:

12.1. veterinārās karantīnas ierobežojumi ganāmpulkā;

12.2. govju masveida saslimšana ganāmpulkā;

12.3. pārrauga atvaļinājums vai slimība.

13. Ja ganāmpulka kontroles dienā nav veikta govju individuālā kontrole un nav ņemts piena paraugs, par to izdara atzīmi kontroles veidlapā un norāda iemeslus. Govju individuālo kontroli neveic, kontrolizslaukumu neregistrē un piena paraugus neņem (kontrolizslaukumu satura analīzi neveic) šādu iemeslu dēļ:

13.1. nepietiekams kontrolizslaukums:

13.1.1. kopējais govju kontrolizslaukums dienā ir mazāks par 3 kg;

13.1.2. piena izslaukums atsevišķā slaukšanas reizē ir mazāks par 1 kg;

13.2. govju slimība, trauma, iekaisums, nelaimes gadījums;

13.3. govju meklēšanās;

13.4. govju īpaša aprūpe;

13.5. govju turēšanas apstākļu vai barošanas līdzekļu maiņa.

14. Veicot govju individuālo kontroli, starpkontroļu periods ir 22-74 dienas. Ja vismaz viens starpkontroļu periods pārsniedz 74 dienas, aprēķināto ražību ciltsdarbā neizmanto (nestandarta laktācija).

15. Govju atnešanās dienu uzskata par slaukšanas dienu, bet cietlaišanas dienu - par cietstāvēšanas dienu. Govju ražību kontrolē ne agrāk kā sešas dienas pēc govju atnešanās un ne vēlāk kā sešas dienas pirms govju cietlaišanas.

16. Kontrolizslaukumu, kas reģistrēts agrāk par sesto dienu pēc laktācijas sākuma, ražības aprēķinā neizmanto, un piena satura analīzi neveic.

17. Lai novērtētu govju produktivitāti un noteiktu piena saturu, govju individuālās kontroles laikā veic kontrolizslaukumu un katrā slaukšanas reizē 24 stundu laikā:

17.1. reģistrē iegūto piena daudzumu. To nosaka kilogramos ar precizitāti līdz 0,1 kg, izmantojot vienu no šādām metodēm:

17.1.1. sver uz svariem;

17.1.2. mēra tilpumu litros (ar precizitāti līdz 0,1 litram) un pārrēķina rezultātu kilogramos, piemērojot koeficientu 1,03;

17.1.3. mēra ar slaukšanas iekārtu mēraparātiem, ja tie ir pārbaudīti ne retāk kā reizi gadā un to precizitātes pārbaudes rezultāti atbilst noteiktajām prasībām;

17.2. ņem kontrolizslaukuma piena paraugu nosūtīšanai uz piena laboratoriju.

18. Par kontroles dienu uzskata dienu, kad ņemts pēdējais piena paraugs.

19. Kontrolizslaukumu veic un piena paraugus ņem katrai ganāmpulka govij, ja uz to nav attiecināmi šo noteikumu 13.punktā minētie iemesli.

20. Ja kontrole neatbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām, datus ir konstatētas kļūdas

vai tā nav reģistrēta, veic atsevišķu dzīvnieku vai visa ganāmpulka atkārtotu kontroli 1-21 dienas laikā pēc iepriekšējās kontroles. Šādā gadījumā īpaši norāda kontroles veidu - "R" (atkārtota).

21. Atkārtotā kontrolē iegūtos datus reģistrē šajos noteikumos noteiktajā kārtībā, un norāda atkārtotās kontroles datumu.

22. Atkārtotā kontrolē iegūtos datus iekļauj ražības aprēķinā, bet iepriekšējās kontroles datus svīturo.

23. Pēc atkārtotas kontroles nākamo starpkontroļu periodu nosaka, sākot ar atkārtotās kontroles datumu.

24. Par laktācijas sākumu uzskata atnešanās dienu, bet par laktācijas beigām - cietlaišanas dienu.

25. Laktācija ir normāla, ja tā ilgst no 240 līdz 305 dienām. Govs individuālo produktivitāti nosaka, ņemot vērā aprēķināto govju ražību 305 laktācijas dienās (standartlaktācija). Ja pabeigts slaukšanas periods ir īsāks par 240 dienām, aprēķinātā ražība ciltsdarbā nav izmantojama.

III. Piena paraugu ņemšana un analīze

26. Piena paraugu ņem katrā slaukšanas reizē proporcionāli iegūtajam piena daudzumam. Pirms parauga ņemšanas pienu rūpīgi samaisa. Parauga ņemšanai izmanto piena paraugu ņemamo caurulīti (gremdi), kuras diametrs nav lielāks par 9 mm, graduētu pipeti vai šļirci, vai kausiņu.

27. Lai varētu noteikt tauku un olbaltuma saturu pienā un veikt somatisko šūnu analīzi, paraugā ņem no 30 līdz 50 ml piena.

28. Piena paraugus iepilda piena laboratorijas sagatavotās paraugu pudelītēs, tās aizvāko, piena paraugu saskalojot sajauc ar konservantu un ievieto noslēdzamā paraugu kastē.

29. Piena laboratorija nodrošina:

29.1. paraugu pudelītes, kuru tilpums ir 50 ml;

29.2. konservanta izvēli un tā iepildīšanu paraugu pudelītēs;

29.3. paraugu pudelīšu identifikāciju (marķēšanu).

30. Olbaltumvielu, tauku saturu un somatisko šūnu skaitu nosaka akreditētā piena laboratorijā. Piena laboratorijā:

30.1. piena parauga vidējo tauku saturu un vidējo olbaltumvielu saturu nosaka procentos ar precizitāti līdz 0,01 %;

30.2. piena satura noteikšanai izmanto normatīvajos aktos par laboratoriju darbību noteiktās instrumentālās metodes.

31. Piena paraugus, kas nepieciešami, lai kalibrētu analīžu veikšanai paredzēto aparatūru, iegūst references laboratorijā. Laboratorijas piedalās references laboratorijas organizētajā salīdzinošajā starplaboratoriju testēšanā.

32. Piena analīžu vidējos rādītājus nosaka, ja minimālais izslaukums ir 3 kg, maksimālais - 99,9 kg. Vidējie rādītāji atbilst šādām normām:

32.1. minimālais tauku saturs pienā ir 1,5 %, maksimālais - 9 % (ja standarta tauku saturs pienā ir virs 5 %, minimālais tauku saturs pienā ir 2 %, maksimālais - 12 %);

32.2. minimālais olbaltumvielu saturs pienā ir 1 %, maksimālais - 7 %.

33. Ja kontroles rādītāji neatbilst šo noteikumu 32.punktā minētajām prasībām, tos uzskata par nederīgiem un ražības aprēķinā neizmanto.

IV. Datu iesniegšanas un uzskaites kārtība

34. Pārbaugs piecu dienu laikā pēc katras veiktās kontroles piena paraugus un kontroles veidlapas nosūta piena laboratorijai.

35. Piena laboratorija iegūtos piena satura rādītājus un kontroles veidlapās norādītos datus reģistrē un nosūta datu centram informācijas apkopošanai un aprēķina veikšanai.

36. Datu centrs:

36.1. izdod pārraudzības kontroles veidlapas;

36.2. reģistrē datu bāzē kontroles veidlapās norādītos datus;

36.3. apkopo un apstrādā datus, izmantojot starptautiski atzītas un zemkopības ministra apstiprinātas datu apstrādes programmas un datu apstrādes metodiku;

36.4. saskaņā ar zemkopības ministra apstiprinātu instrukciju aprēķina ražību un novērtē katras govju individuālo produktivitāti, pamatojoties uz datu bāzē reģistrētiem datiem (kas ievadīti datorizētās tabulās);

36.5. izsniedz ganāmpulka īpašniekam (vai saskaņā ar noslēgto līgumu - ganāmpulku īpašnieku izveidotām organizācijām) datu apstrādes rezultātus;

36.6. katru gadu publicē pārraudzības un virspārraudzības datus un izdod pārskatu par pārraudzības gada rezultātiem.

V. Pārraudzības kontrole

37. Pārraudzības kontroli veic Ciltsdarba valsts inspekcija. Ciltsdarba valsts inspekcija kontrolē šo noteikumu prasību ievērošanu un pārbaugu darbu, pārbauda uzskaites dokumentus, kā arī veic ganāmpulku virspārraudzību.

38. Pārraudzības kontrolei un virspārraudzībai ir pakļauti visi pārraudzībā esošie ganāmpulki. Ar pārraudzības kontroli un virspārraudzību saistītos izdevumus sedz no valsts budžeta.

39. Ciltsdarba valsts inspekcija virspārraudzību pārraudzības gada laikā veic ne mazāk kā 10 % pārraudzības ganāmpulku, pārbaudot vismaz 10 % attiecīgā ganāmpulka govju. Ja ganāmpulkā ir 10 govju vai mazāk, pārbauda visas govju.

40. Virspārraudzību veic ne vēlāk kā triju dienu laikā pēc ganāmpulka kontroles. Virspārraudzības laikā pārbauda govju kontrolizslaukumu (nosaka piena daudzumu) un katrā slaukšanas reizē paņem piena paraugus tā satura noteikšanai.

41. Virspārraudzību Ciltsdarba valsts inspekcija veic, ņemot vērā konstatēto pārraudzības noteikumu pārkāpumu biežumu un izmantojamās pārraudzības metodes, ar šādu periodiskumu:

41.1. ja ganāmpulkā ir augstvērtīgas govju (bulļu mātes) un no pārraudzības govju ganāmpulka pārdod vaislas materiālu, kā arī šķirnes govju audzēšanas saimniecībās - ne retāk kā reizi pārraudzības gadā;

41.2. ja izmanto A metodi, - ne retāk kā reizi piecos gados;

41.3. ja izmanto B vai C metodi, - ne retāk kā reizi trijos gados.

42. Veicot pārraudzības kontroli, pārbauda, vai:

42.1. pārraudzībā izmantotās iekārtas ir uzstādītas, noregulētas un lietotas atbilstoši to lietošanas instrukcijām;

42.2. dati iegūti un datu uzskaitē veikta atbilstoši šajos noteikumos noteiktajām prasībām.

43. Pārraudzības kontroli obligāti veic tādā gadījumā, ja dati būtiski atšķiras no piena izslaukuma līknes un piena satura rādītājiem.

44. Datus anulē un ciltsdarbā neizmanto, ja virspārraudzības dati, kas iegūti laktācijas perioda laikā, divas reizes atšķiras no govs individuālās kontroles laikā iegūtiem vidējiem rādītājiem:

44.1. nosakot izslaukumu (piena daudzumu), – par 5 %;

44.2. nosakot tauku saturu, – par 3 %;

44.3. nosakot olbaltumvielu saturu, – par 2 %.

45. Pārraudzības kontroles rezultātus atspoguļo aktā un to kopsavilkumu publicē datu centra pārskatā par pārraudzības gada rezultātiem.

46. Ja ganāmpulku īpašnieks vai viņa pilnvarota persona pārkāpj vai neievēro šo noteikumu prasības:

46.1. piemēro administratīvo sodu saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu;

46.2. anulē govs pēdējās individuālās kontroles datus, pārraudzības gada rezultātus vai ganāmpulka pārraudzības datus;

46.3. anulē šo noteikumu 4.2.apakšpunktā minēto apliecību vai aptur tās darbību uz laiku līdz vienam gadam (ja pārraudzību veic, izmantojot B vai C metodi).

47. Ja pārraugs pārkāpj vai neievēro šo noteikumu prasības, kā arī neziņo par ganāmpulku īpašnieka vai viņa pilnvarotas personas pārkāpumiem:

47.1. piemēro administratīvo sodu saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu;

47.2. anulē govs pēdējās individuālās kontroles datus, pārraudzības gada rezultātus vai ganāmpulka pārraudzības datus;

47.3. anulē pārrauga sertifikātu vai aptur tā darbību uz laiku līdz vienam gadam.

VI. Pārrauga un ganāmpulka īpašnieka tiesības un pienākumi

48. Pārraugam ir šādas tiesības:

48.1. rakstiski vai mutiski aizrādīt govju īpašniekam par pieļautajām kļūdām pārraudzībā;

48.2. pārbaudīt reģistrēto datu pareizību, ja pārraudzību veic, izmantojot šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minēto B metodi;

48.3. pārbaudīt izmantojamo pārraudzības aprīkojumu;

48.4. iesniegt Ciltsdarba valsts inspekcijā ziņojumu par pārkāpumiem pārraudzības ganāmpulkā.

49. Pārraugam ir šādi pienākumi:

49.1. veikt govju individuālo kontroli;

49.2. reģistrēt iegūtos datus un novērojumus govs individuālās uzskaites dokumentos;

- 49.3. aizpildīt kontroles veidlapas un nosūtīt tās piena laboratorijai;
- 49.4. regulāri paaugstināt kvalifikāciju, piedalotiesursos un citos izglītojošos pasākumos.

50. Ganāmpulka īpašniekam ir šādas tiesības:

- 50.1. iesniegt Ciltsdarba valsts inspekcijā ziņojumu par pārkāpumiem pārraudzības darbā;
- 50.2. pieprasīt Ciltsdarba valsts inspekcijai veikt pārrauga darba kontroli un saņemt informāciju par tās rezultātiem;
- 50.3. ja datu ticamība ir apšaubāma, pieprasīt no pārrauga atkārtotu pārbaudi, datu apstrādi un informāciju par rezultātiem;
- 50.4. saņemt pārrauga konsultācijas visos nepieciešamajos ar govju pārraudzību saistītajos jautājumos;
- 50.5. saņemt informāciju no datu centra par pārraudzības rezultātiem.

51. Ganāmpulka īpašniekam ir šādi pienākumi:

- 51.1. nodrošināt govju pārraudzībai un virspārraudzībai atbilstošus apstākļus un datu pieejamību kontroles un virspārraudzības veicējiem;
- 51.2. pildīt pārrauga norādījumus;
- 51.3. piedalīties pārraudzības darba veikšanā;
- 51.4. laikus sniegt pieprasīto informāciju pārraugam, datu centram un Ciltsdarba valsts inspekcijai.

VII. Noslēguma jautājumi

52. Noteikumu 10.punkts, 36.3. un 36.4.apakšpunkts stājas spēkā ar 2004.gada 1.janvāri.

53. Noteikumu 30.punkta nosacījums par laboratorijas akreditēšanu stājas spēkā ar 2004.gada 1.maiju.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no direktīvām 77/504/EEC, 87/328/EEC un 94/28/EEC.

Ministru prezidents *E.Repše*
Zemkopības ministra vietā – vides ministrs *R.Vējonis*

Šķirņu kazu pārraudzības kārtība

Izdoti saskaņā ar Ciltsdarba likuma 13.panta trešo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā veic šķirņu kazu (turpmāk — kazas) pārraudzību.
2. Pārraudzību veic, ja kazu ganāmpulks ir reģistrēts, kā arī ja kazas normatīvajos aktos par dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu noteiktajā kārtībā ir reģistrētas un apzīmētas.
 3. Pārraudzību veic fiziska persona, kas atbilst vienam no šādiem nosacījumiem:
 - 3.1. normatīvajos aktos par fizisku personu sertifikāciju noteiktajā kārtībā ir saņēmusi sertifikātu pārraudzības veikšanai (turpmāk — pārraugs);
 - 3.2. beigusi kazu pārraudzības kursus, saņēmusi apliecību attiecīgā darba veikšanai konkrētā ganāmpulkā un reģistrējušies Ciltsdarba valsts inspekcijā.
4. Ir šādas kazu pārraudzības metodes:
 - 4.1. A metode — pārraudzību veic pārraugs;
 - 4.2. B metode — pārraudzību veic ganāmpulka īpašnieks vai viņa pilnvarota persona, ja attiecīgās personas atbilst šo noteikumu 3.2.apakšpunktā minētajām prasībām. Pārraugs ne retāk kā reizi gadā pārbauda un apstiprina ciltsdokumentos reģistrēto datu pareizību;
 - 4.3. C metode — pārraudzību veic pārraugs (normatīvajos aktos par ciltsdokumentāciju noteiktajā kārtībā kārto dokumentāciju) un ganāmpulka īpašnieks vai viņa pilnvarota persona (ņem piena paraugu un nosaka piena daudzumu), ja attiecīgās personas atbilst šo noteikumu 3.2.apakšpunktā minētajām prasībām.
5. Pirms kazu pārraudzības uzsākšanas:
 - 5.1. ganāmpulka īpašnieks vai viņa pilnvarota persona ar pārraugu slēdz līgumu par kazu ganāmpulka pārraudzību;
 - 5.2. ganāmpulka īpašnieks vai pārraugs ar valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs” (turpmāk — datu centrs) un piena laboratoriju slēdz trīspusēju līgumu.
6. Pārraudzības gads sākas 1.janvārī un beidzas 31.decembrī.

II. Datu iegūšanas kārtība

7. Ar kazu pārraudzību saistītu informāciju (turpmāk — dati) iegūst, veicot pārraudzībā esoša ganāmpulka un konkrētās kazas individuālo ražības kontroli.
8. Ganāmpulka kontroli veic ik pēc 22—37 dienām, bet ne retāk kā 11 reizes kalendāra gada laikā. Laikposms starp divām pēc kārtas veiktām kontrolēm ir starpkontroļu periods.
9. Ja ganāmpulka kontroles dienā nav veikta kazas individuālā kontrole un nav ņemts piena paraugs, par to izdara atzīmi kontroles veidlapā un norāda iemeslus. Kazas individuālo kontroli neveic, kontrolizslaukumu neregistrē un piena paraugus neņem

(kontrolizslaukuma satura analīzi neveic) šādu iemeslu dēļ:

- 9.1. nepietiekams kontrolizslaukums — kopējais kazas kontrolizslaukums dienā ir mazāks par 0,3 kg;
 - 9.2. kazas slimība, arī iekaisums, nelaimes gadījums;
 - 9.3. kazas meklēšanās;
 - 9.4. kazas īpaša aprūpe.
10. Ja, veicot kazas individuālo kontroli, vismaz viens starpkontroļu periods ir lielāks par 74 dienām, laktācijas ražība nav izmantojama ciltsdarbam (nestandarta laktācija).
11. Kazas atnešanās dienu uzskata par slaukšanas dienu, bet cietlaišanas dienu — par cietstāvēšanas dienu. Kazas ražības kontroli uzsāk ne agrāk kā 10 dienas pēc kazas atnešanās un ne vēlāk kā 74 dienas pēc atnešanās.
12. Ja nav konstatēta kazas cietlaišana, bet pēc pēdējās kontroles līdz atnešanās dienai ir pagājušas:
- 12.1. mazāk nekā 14 dienas, tad par cietlaišanas dienu pieņem iepriekšējo dienu pirms atnešanās;
 - 12.2. vairāk nekā 14 dienas, tad par cietlaišanas dienu pieņem četrpadsmito dienu pēc pēdējās kontroles.
13. Mērījumus veic ar sertificētiem mērinstrumentiem, kuri pārbaudīti ne retāk kā reizi gadā.
14. Lai novērtētu ražību un noteiktu piena sastāvu, kazas individuālās kontroles laikā veic kontrolizslaukumu katrā slaukšanas reizē 24 stundu laikā un:
- 14.1. reģistrē iegūto piena daudzumu. To nosaka kilogramos ar precizitāti līdz 0,1 kg, izmantojot vienu no šādām metodēm:
 - 14.1.1. sver uz svariem;
 - 14.1.2. mēra tilpumu litros (ar precizitāti līdz 0,1 litram) un pārrēķina rezultātu kilogramos, piemērojot koeficientu 1,028;
 - 14.1.3. mēra ar slaukšanas iekārtu mēraparātiem, ja tie ir pārbaudīti ne retāk kā reizi gadā un to apliecina attiecīgs marķējums;
 - 14.2. ņem kontrolizslaukuma piena paraugu nosūtīšanai uz piena laboratoriju.
15. Ja kontrole neatbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām, datus ir konstatētas kļūdas vai kontrole nav reģistrēta, 21 dienas laikā pēc iepriekšējās kontroles veic atkārtotu kontroli. Šādā gadījumā īpaši norāda kontroles veidu — “R” (atkārtota). Paraugus un kontroles lapas nosūta laboratorijai un rakstiski norāda atkārtotās kontroles iemeslus.
16. Laktāciju nepārtrauc un produktivitātes uzskaiti turpina, ja kaza ir abortējusi līdz septiņdesmit piektajai grūsnības dienai.
17. Kazas individuālo ražību nosaka, ņemot vērā aprēķināto kazas ražību 305 laktācijas dienās (standartlaktācija).

III. Piena paraugu ņemšana un analīze

18. Piena paraugu ņem visās slaukšanas reizēs proporcionāli iegūtajam piena daudzumam. Pirms parauga ņemšanas pienu rūpīgi samaisa. Parauga ņemšanai izmanto piena paraugu ņemamo caurulīti (gremdi), kuras diametrs nav lielāks par 9 mm, speciālu piena paraugu

ņemšanas kausiņu vai slaukšanas iekārtu mēraparātu.

19. Lai varētu noteikt tauku un olbaltumvielu saturu pienā un veiktu somatisko šūnu analīzi, parauga apjoms ir 30–45 ml piena.

20. Piena paraugus iepilda akreditētas piena laboratorijas sagatavotās tīrās pudelītēs, kurās ir piena konservants. Paraugi ir aizvākti un katra pudelīte ir marķēta ar parauga kārtas numuru.

21. Olbaltumvielu un tauku saturu, kā arī somatisko šūnu skaitu nosaka akreditētā piena analīžu laboratorijā.

22. Kazām piena analīžu rādītājus nosaka, ja minimālais izslaukums ir 0,3 kg, maksimālais — 30 kg. Rādītāji atbilst šādām normām:

22.1. minimālais tauku saturs pienā ir 2,0 %, maksimālais — 9 %;

22.2. minimālais olbaltumvielu saturs pienā ir 1 %, maksimālais — 7,0 %.

IV. Datu iesniegšanas un uzskaites kārtība

23. Pārbaugs piecu dienu laikā pēc veiktās kontroles piena paraugu un kontroles lapas nosūta akreditētai piena analīžu laboratorijai analīžu veikšanai.

24. Pārbaugs kontroles lapā ieraksta un piena laboratorijai sniedz šādu informāciju:

24.1. kazu kontrolizslaukums;

24.2. pārraudzības notikumi;

24.3. norāde par trūkstošu vai atkārtotu informāciju un tās iemesliem.

25. Kontroles lapās ierakstīto informāciju un piena paraugu analīžu rezultātus piena laboratorija reģistrē datorizēti un nosūta datu centram.

26. Datu centrs:

26.1. izdod pārraudzības kontroles veidlapas;

26.2. apkopo saņemto pārraudzības informāciju;

26.3. apstrādā pārraudzības informācijas datus, izmantojot starptautiski atzītas datu apstrādes metodikas un datu apstrādes programmas, ko apstiprinājis zemkopības ministrs, aprēķina ražību un novērtē katras kazas individuālo produktivitāti;

26.4. informācijas datu apstrādes rezultātus sniedz ganāmpulka īpašniekam (vai ganāmpulku īpašnieku izveidotām organizācijām saskaņā ar noslēgto līgumu);

26.5. katru gadu publicē pārraudzības datus, izdodot pārskatu par pārraudzības gada rezultātiem.

V. Pārraudzības kontrole

27. Pārraudzības kontroli veic Ciltsdarba valsts inspekcija. Ciltsdarba valsts inspekcija kontrolē šo noteikumu prasību ievērošanu un pārbaugu darbu, pārbauda uzskaites dokumentus, kā arī veic ganāmpulku virspārraudzību.

28. Pārraudzības kontrolei un virspārraudzībai ir pakļauti visi pārraudzībā esošie ganāmpulki.

29. Veicot pārraudzības kontroli, pārbauda, vai:

29.1. pārraudzībā izmantotās iekārtas ir uzstādītas, noregulētas un lietotas atbilstoši to lietošanas instrukcijām;

29.2. dati ir iegūti un datu uzskaitē veikta atbilstoši šajos noteikumos noteiktajām prasībām.

30. Pārraudzības kontroli obligāti veic, ja:

30.1. dati būtiski atšķiras no piena izslaukuma līknes un piena sastāva rādītājiem;

30.2. no pārraudzības kazu ganāmpulka pārdod vaislas materiālu.

31. Pārraudzības kontroles rezultātus atspoguļo aktā un to kopsavilkumu publicē datu centra pārskatā par pārraudzības gada rezultātiem.

32. Virspārraudzību veic ne vēlāk kā triju dienu laikā pēc ganāmpulka kontroles. Virspārraudzības laikā pārbauda kazas kontrolizslaukumu (nosaka piena daudzumu) un katrā slaukšanas reizē paņem piena paraugus tā satura noteikšanai. Ciltsdarba valsts inspekcija pārbauda kazu kontrolizslaukumu vismaz 10 % no attiecīgā ganāmpulka kazām, bet ne mazāk kā 10 kazām. Ja ganāmpulkā ir 10 kazas vai mazāk, pārbauda visu kazu kontrolizslaukumu.

33. Virspārraudzības periodiskumu un procentuālo pārbaudāmo ganāmpulku apjomu nosaka Ciltsdarba valsts inspekcija, ņemot vērā konstatēto pārraudzības noteikumu pārkāpumu biežumu un izmantojamās pārraudzības metodes.

34. Ja ganāmpulka īpašnieks vai viņa pilnvarotā persona nepilda šo noteikumu prasības:

34.1. tai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piemēro administratīvo sodu;

34.2. anulē kazas individuālās kontroles pēdējos datus, pārraudzības gada rezultātus vai ganāmpulka pārraudzības datus;

34.3. anulē šo noteikumu 3.2.apakšpunktā minēto apliecību vai aptur tās darbību uz laiku līdz vienam gadam (ja pārraudzību veic, izmantojot šo noteikumu 4.punktā minēto B vai C metodi).

35. Ja pārraugs nepilda šo noteikumu prasības, kā arī neziņo par ganāmpulka īpašnieka vai viņa pilnvarotās personas pārkāpumiem:

35.1. viņam normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piemēro administratīvo sodu;

35.2. anulē kazas individuālās kontroles pēdējos datus, pārraudzības gada rezultātus vai ganāmpulka pārraudzības datus;

35.3. anulē pārrauga sertifikātu vai aptur tā darbību uz laiku līdz vienam gadam.

VI. Pārrauga un ganāmpulka īpašnieka tiesības un pienākumi

36. Pārraugam ir šādas tiesības:

36.1. rakstiski vai mutiski aizrādīt kazu īpašniekam par pārraudzībā pieļautajām kļūdām;

36.2. pārbaudīt izmantojamo pārraudzības aprīkojumu;

36.3. iesniegt Ciltsdarba valsts inspekcijā ziņojumu par pārkāpumiem pārraudzības organizēšanā.

37. Pārraugam ir šādi pienākumi:

37.1. veikt kazu individuālo kontroli;

37.2. reģistrēt iegūtos datus un novērojumus kazas individuālās uzskaites dokumentos;

37.3. aizpildīt kontroles veidlapas un nosūtīt tās piena laboratorijai;

37.4. pārbaudīt reģistrēto datu pareizību, ja pārraudzību veic, izmantojot šo noteikumu

- 4.2.apakšpunktā minēto B metodi;
- 37.5. paaugstināt kvalifikāciju, apmeklējot atbilstošus kursus un citus izglītojošus pasākumus.
38. Ganāmpulka īpašniekam ir šādas tiesības:
- 38.1. iesniegt Ciltsdarba valsts inspekcijā ziņojumu par pārkāpumiem pārrauga darbā;
 - 38.2. saņemt pārrauga konsultācijas visos ar kazu pārraudzību saistītajos jautājumos;
 - 38.3. pieprasīt Ciltsdarba valsts inspekcijai veikt pārrauga darba kontroli un saņemt informāciju par tās rezultātiem;
 - 38.4. saņemt informāciju no datu centra par pārraudzības rezultātiem.
39. Ganāmpulka īpašniekam ir šādi pienākumi:
- 39.1. nodrošināt kazu pārraudzībai un virspārraudzībai atbilstošus apstākļus un datu pieejamību kontroles un virspārraudzības veicējiem;
 - 39.2. piedalīties pārraudzības veikšanā;
 - 39.3. laikus sniegt pārraugam, datu centram un Ciltsdarba valsts inspekcijai viņu pieprasīto informāciju.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no direktīvas 89/361/EEC.

Ministru prezidents E.Repše

Zemkopības ministra vietā — vides ministrs R.Vējonis

Reģionu apkalpošanas nodaļas speciālisti

Ziemeļvidzeme Valka, Limbaži, Cēsis, Valmiera Vadošā speciāliste Dzintra Berķe (6510573) Speciāliste Vija Paegle (9464964) Vecākā datoroperatore Inga Bembere Centrs - Valmiera Mūrmuižas iela 18, Valmiera, LV-4201 Tālr./ fakss 42-21343 mob. 6510573 <i>Pieņemšanas laiks: 9.00-16.00</i> Valka, Rīgas iela 16 <i>Pieņemšanas laiks: Otrdiena 9.30-14.00</i> Cēsis, Bērzaies iela 5 <i>Pieņemšanas laiks: Ceturtdiena 9.00-14.00</i> Limbaži, Jūras iela 58 <i>Pieņemšanas laiks: Piekdiena 9.30-14.00</i>	Ziemeļaustrumi Gulbene, Alūksne, Balvi Vadošā speciāliste Nora Klūga (6510582) Vecākā datoroperatore Līga Leitāne Centrs- Gulbene Ābeļu iela 8, Gulbene, LV-4401 Tālr. 44-71464 fakss 44 71526 <i>Pieņemšanas laiks: 9.00-15.00</i> Alūksnē, Rūpniecības ielā 7 Katra mēneša 1. un 3. otrdiena <i>Pieņemšanas laiks: 10.00-15.00</i> Katra mēneša 2. un 4. otrdiena <i>Pieņemšanas laiks: 10.00-15.00</i> Balvos, Brīvības iela 46a <i>Pieņemšanas laiks: Ceturtdiena 10.00-15.00</i>	Austrumlatgale Rēzekne, Ludza Vadošais speciālists Vitālijs Laduss (6510583) Vecākā datoroperatore Olga Sprukte Centrs- Rēzekne Brāļu Skrindu iela 11, kab. 4, Rēzekne, LV-4600 Tālr./ fakss 46- 22396 mob. 6510583 <i>Pieņemšanas laiks: 9.00-15.00</i> Ludza, Rūpniecības iela 1 <i>Pieņemšanas laiks: Pirmdiena 9.00-14.00</i> Ceturtdiena 9.00-14.00
Ziemeļkurzeme Talsi, Ventspils, Tukums Vadošā speciāliste Velta Ludiša (6510574) Vecākā datoroperatore Inga Lakstīgala Centrs - Talsi Kr. Valdemāra 21a, Talsi, LV-3201 Tālr./ fakss 3291127, mob.6510574 <i>Pieņemšanas laiks: 9.00-15.00</i> Tukums, Dienvidu iela 6, LV-3101 <i>Pieņemšanas laiks: Otrdiena 8.30-12.30</i> Ceturtdiena 8.30-11.30 Ventspils, Tīrgus iela 7, Kab nr. 1, LV-3601 <i>Pieņemšanas laiks: Piekdiena 8.30-12.00</i>	Viduslatvija Jēkabpils, Madona Vadošā speciāliste Santa Lazda (6510578) Vecākā datoroperatore Raisa Zeņina Centrs - Jēkabpils Bebru iela 108, Jēkabpils, LV-5201 Tālr./ fakss 5235694, mob. 6510578, <i>Pieņemšanas laiks: Trešdiena 10.00-15.00</i> Ceturtdiena 10.00-15.00 Madona, Rīgas iela 4, 310. kab. Tālr: 48-07125 <i>Pieņemšanas laiks: Otrdiena 09.00-14.00</i> Piekdiena 09.00-14.00	Zemgale Bauska, Jelgava, Dobele Vadošā speciāliste Silvija Čima (6510575) Vecākā datoroperatore Ligita Leite Centrs -Jelgava Dobele iela 41a Jelgava, LV-3001 Tālr./fakss 3027628 mob.6510575 <i>Pieņemšanas laiks: P., T., P. 9.00-15.00</i> Bauskā, Uzvaras ielā 1, kab. 453 <i>Pieņemšanas laiks: Trešdiena 9.00-16.00</i> Dobele, Liepājas šoseja 29, Tālrūnis: 3722232 <i>Pieņemšanas laiks:</i> Ceturtdiena 9.00 -16.00
Dienvidkurzeme Saldus, Liepāja, Kuldīga Vadošā speciāliste Indra Martinsone (6510579) Speciāliste Antra Zaķe Vecākā datoroperatore Irēna Rūse Centrs- Saldus Viesnīcas iela 1, Saldus, LV-3801 Tālr./ fakss 3822008, mob.6510579 <i>Pieņemšanas laiks: 9.00-15.00</i> Kuldīgā, Planīcas iela 5 <i>Pieņemšanas laiks: Ceturtdiena 9.00-14.00</i> Tālrūnis: 33-22232 Liepājā, Gaudu ielā 27, 316. kab., LV-3400 <i>Pieņemšanas laiks: 9.00-15.00</i> Vadošā speciāliste <i>Pieņemšanas laiks: Trešdiena 10.00-16.00</i> Tālrūnis: 34-80233, fakss 3427016 (LADa tālr.)	Dienvidlatgale Preiļi, Daugavpils, Krāslava Vadošā speciāliste Ārija Broka Vecākā datoroperatore Marta Kaža Centrs- Preiļi Daugavpils iela 59, Preiļi, LV-5300 Tālr./fakss. 53-22808 mob.6510576 <i>Pieņemšanas laiks: Pirmdiena 9.00-16.00</i> Trešdiena Daugavpils, Rīgas iela 2 <i>Pieņemšanas laiks: Otrdienās 9.30-14.00</i> Krāslava, Skolas ielā 7, kab. 8. <i>Pieņemšanas laiks: Katra mēneša 1.,</i> 2. un 4. ceturtdiena 10.00-13.00 3. ceturtdiena 12.30-13.30 Krāslavas raj., Dagdā, Paju sab. "Brīvība" <i>Pieņemšanas laiks:</i> Katra 3. ceturtdiena 10.00 -12..00	Lielrīga Aizkraukle, Ogre, Rīgas raj. Vadošā speciāliste Anita Puste (6510569) Vecākā datoroperatore Ērika Hatejenkova Centrs- Ogre Brīvības iela 15, Ogre, LV-5001 Tālr./ fakss 5022320, mob. 6510569 <i>Pieņemšanas laiks: 9.00-15.00</i> Rīgas raj., Siguldas pag. Kalnabeites (Siguldas CMAS) <i>Pieņemšanas laiks: Otrdiena 9.30-13.00</i> Tālrūnis: 7971084 Aizkraukle, Rūpniecības iela 9, 21.kab. <i>Pieņemšanas laiks: Trešdiena 9.00-13.00</i> Tālrūnis: 51-22848 Aizkraukles raj., Zālves pag. Atpūtas (Zālves pag. padome) <i>Pieņemšanas laiks: Trešdiena 14.30-16.30</i> Tālrūnis: 51-77232 Rīgas raj., Jaunmārupe, SIA Mārupe kantoris <i>Pieņemšanas laiks: Ceturtdiena: 9.30-13.00</i>

Mūsu adrese:

Rīgā, Citadeles iela 3, LV-1010
Tālrūņi: 7027240, 7027241, fakss: 7027006
E-pasts: vcidac@vcidac.lv

Mobilās informācijas pakalpojumi – dzīvnieku un ganāmpulku īpašniekiem.

Situācijas, kad dzīvnieku un ganāmpulku īpašniekiem trūkst informācijas par ganāmpulku vai tā dzīvniekiem, var ietekmēt savlaicīgu lietu sakārtošanu. Nereti šādu apstākļu skaidrojums ir pārāk maza informācijas plūsma. Viens no mūsdienīgākajiem risinājumiem, kur iegūt visaptverošus datus par ganāmpulkiem, novietnēm, dzīvniekiem ir pieejams Valsts SIA Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs (VCIDAC) datu bāzē un interneta mājas lapā www.vcidac.lv. Tomēr lielākai daļai ganāmpulku un dzīvnieku īpašnieku šis mūsdienu saziņas un informācijas ieguves līdzeklis nav pieejams. Toties mobilais tālrunis ir ļoti daudzlietojams. Šo saziņas līdzekli arī var izmantot informācijas ieguvei, datu salīdzināšanai. Izmantojot mobilās informācijas pakalpojumu veidus, dažās sekundēs var ātri iegūt informāciju par ganāmpulku vai dzīvniekiem.

Ko nozīmē mobilās informācijas pakalpojums?

Tā ir iespēja no VCIDAC datu bāzes saņemt īsziņas uz mobilo tālruni. Tiek piedāvāti divu veidu mobilās informācijas pakalpojumi: **publiskie un ierobežotas pieejamības informācija.**

Publiskās informācijas īsziņas var saņemt jebkurš mobilā tālruņa lietotājs.

Ievadot speciālus simbolus* (speciālos simbolus un nosūtāmās komandas skatīt tabulā) un:

1. **ganāmpulka numuru:** saņemsiet informāciju par ganāmpulka atrašanās vietu un tā īpašnieku;
2. **dzīvnieka numuru** - saņemsiet informāciju par minēto dzīvnieku, dzīvnieka vārdu un šķirni, dzimšanas datumu, un dzīvnieka īpašnieku;
3. **uzņēmuma reģistrācijas numuru** - uzzināsiet ganāmpulka numuru;

*Publiski pieejamās informācijas īsziņas

Nosūtāmā komanda	Piemērs	Saņemamā informācija
GR G (ganāmpulka numurs)	GR G LV0222222	GP Nr.: LV0222222, īpašnieks: z/s Smilgas(000333486), novietne: Ludzas rajons, Malnavas pagasts, Smilgas, ir pārraudzībā, reģistrēta kustība, (pār)reģistrēts: 02.04.1998, aktualizēts: 20.11.2003
GR Z (dzīvnieka numurs)	GR Z LV022222210001	Dz.nr.: LV022222210001, vārds: Signe, dzimšanas datums: 15.11.1998, dzimums: S, šķirne: Latvijas brūnā, māte: LV012345610002, tēvs: 31080, GP Nr.: LV0222222, no: 15.11.1998, īpašnieks: Z/s Smilgas(000333486), statuss: reģistrēts, aktualizēts: 28.12.2002
GR P (uzņēmuma reģistrācijas numurs)	GR P 000333486	Īpašnieka Nr.: 000333486, GP Nr.: LV0222222
GR P (personas kods)	GR P 010203-12345	Īpašnieka Nr.: 010203-12345, GP Nr.: LV0222222

Ierobežotas pieejamības informācija ir informācija par ganāmpulku saturošām ziņām (ganāmpulka produktivitātes un piena ražotāju reģistra dati), kuru **var saņemt tikai reģistrēti klienti** uz vienu mobilā tālruņa numuru.

Lai iegūtu datus par ganāmpulku saturošām ziņām ir jāreģistrējas VCIDAC, Rīgā, Citadeles ielā 3 vai pie reģionu speciālistiem, aizpildot speciālas formas iesniegumu.

Mobilās informācijas īsziņas ir maksas pakalpojums (Ls 0.35 par vienu īsziņu)

Domājam, ka šī informācija var lieliski noderēt dzīvnieku un ganāmpulku īpašniekiem. Ikdienas darbā atrodoties ārpus savām saimniecībām, ne vienmēr ir līdzīgi nepieciešamā dokumentācija par ganāmpulku vai dzīvniekiem. Talkā Jūs varat ņemt mobilo tālruni, ievadīt nepieciešamo komandu, nosūtīt attiecīgo pieprasījumu uz numuriem:

9310103 (LMT klientiem) vai 6000603 (TELE2 klientiem) un saņemt informāciju

Kur var saņemt iesniegumu, lai kļūtu par reģistrētu klientu :

- VCIDAC mājas lapā
- VCIDAC reģionu speciālistiem
- VCIDAC, Rīgā, Citadeles ielā 3

Sīkāku informāciju par mobilās informācijas pakalpojumu varat iegūt apmeklējot mājas lapu www.vcidac.lv vai ierodoties personīgi Citadeles ielā 3, vai VCIDAC reģionu speciālistiem. Atbildēsim uz Jūs interesējošiem jautājumiem pa tālr. 7027240, 7095069, 7095063 vai atsūtiet eMail: vcidac@vcidac.lv.

Govju nagi - pamats ganāmpulka veselībai.

Daudzu slimību cēloņi ir nagu savlaicīga neapgriešana, turēšana nehigiēniskos apstākļos. Nagu apgriešana un kopšana ir svarīgs posms ganāmpulka veselības profilaksē. Lai govīs nezaudētu saimniecisko vērtību, aiciniet talkā speciālistu, profesionāli, kas veiks nagu apkopi. Vislabāk to veikt ganību sezonai sākoties vai beidzoties.

Govīs sliktāk ēd un dod mazāk piena, ja nagi ir bojāti, slimī un pārauguši. Tās negribīgi ceļas augšā un līdz ar to rodas lielāka iespējamība saslimt ar mastītu. Ziemas periodā, atrodoties kūtīs, nagi ataug ātrāk, taču tā kā govīs maz staigā, nags nodilst ļoti minimāli. Tādēļ ziemā nagus govīm vajadzētu apgriezt biežāk. Ja kūts grīdas klājums un mēsli lentas ir sausas un tīras, nagu slimību saslimšanu skaits nozīmīgi samazinās. Mitrums sagādā labu vidi baktērijām. Ja nagi uzsūc daudz ūdeni, kurā ir amonjaks un sēra ūdeņradis, vājinās naga raga stiprība un tas noved pie nagstarpes iekaisuma un kronīša puves. Nagu griešana ir ļoti svarīga kūtīs, kur ir dziļš pakaišu slānis, jo tajās mītošajām govīm nagi nodilst ļoti maz, zole var būt 4-5 reizes lielāka nekā parasti.

Grūsnām govīm nagu raga produkts ir sliktāks, jo govīs ir pakļautas spēcīgai barības maiņai. Atnešanās traumē ragvielas produktu vēl vairāk: saplaisā zoles un rodas laminīts. Jaunas teles ir sevišķi jutīgas pret nagu saslimšanām. Laminīts un zoles sairšana var parādīties jau pirmajās nedēļās pēc atnešanās. Tādēļ nagi ir jāapgriež pirms teliņa piedzimšanas, vai arī, cik vien ātri iespējams pēc dzemdībām. Daudzas govīs tiek izbrāķētas un pat likvidētas nagu un kāju kaitē dēļ, kuras galvenokārt tiek iegūtas pirmās laktācijas periodā. Ja pienā palielinās somatisko šūnu skaits un strauji krītas izslaukums un gotiņa ir šķietami vesela, tad vaina meklējama nagu kaitē.

Nagu griešanai jānotiek speciāli tam paredzētajā nagu griešanas boksā (attēlā). Tajā dzīvnieki tiek novietoti saudzējoši un droši. Kāja tiek nofiksēta tā, ka speciālists var koncentrēties nagu izmeklēšanai un apgriešanai. Arī grūsnās teles un govīs var ievietot boksā bez aborta riska. Nagu griešana ir atbildīgs darbs, ko drīkst veikt tikai apmācīti nagu griežēji, kuriem ir nepieciešamās darba zināšanas un pieredze. Nereti ar novēlošanos tiek konstatēta nagu saslimšana, jo pazīmes var būt ļoti neizteiktas. Tādēļ ir svarīgi regulāri veikt profilaktiskās apskates, jo speciālists, apsekojot ganāmpulku, simptomus pamanīs.

Vizītkarte: Artis Brālēns - valmierietis, veterināra feldšera amatu mācījies Smiltenes Lauksaimniecības tehnikumā. Četrus mēnešus savā aroda nozarē - mājdzīvnieku kāju un nagu ārstēšanā un kopšanā specializējies Dānijā. Artis aizbrauks uz Jūsu saimniecību palīdzēs apgriezt, izārstēt un apkopt gotiņai kājas un nagus.

Zvaniet: 9163877